

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 41 (1392) 1976 SPALIS - OCTOBER 7

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

Klausimas it kirminas...

Yra klausimų, kurie atkakliai laikosi žmonių galvose ir širdyse, kaip gąjus kirminai. Jie kartais aptyla, bet, pūstelėjus stipresnei oro bangai, vėl atgyja. Ir taip jie kelia nerimą žmonėse išties dešimtmečius ir net šimtmečius. Prie tokių klausimų priklauso ir mūsų išeivijos santykiai su sovietų okupuota Lietuva, trumpai išreiškiami "bendradarbiavimu". Per 30 metų mes tą klausimą nuolat gvildiname, bet iki šiol aiškaus sprendimo nėra. Kai kada jis aprimsta, išnyksta iš spaudos puslapių, tačiau ryšium su vienokiu ar kitokiu nauju įvykiu jis vėl išsineria viešumon. Kyla iš naujo ginčai, priekaištai, daugelio širdyse užverda kraujas. Tai rodo, kad santykių su okupuota Lietuva klausimas jaudina beveik visus. Dėl jo yra susikirtę daugybė asmenų ir grupių, dėl jo yra išsiskyrę net tos pačios ideologijos, partijos ar grupės žmonės. Ir tai ne dėlto, kad vieni norėtų Lietuvai pakenkti, o kiti — padėti. Ne, anaipol, ne. Visi nori rasti patį geriausią sprendimą, naudingiausią Tėvynei, esančioje sovietinėje priešpaudoje ir laukiančioje laisvės aušros. Vieni mano, kad reikia atsiskirti betkokių santykių su pavergta Lietuva, išlaikyti okupacijos nepripažinimą tarptautinėje plotmėje, radikaliai kovoti už išlaisvinimą. Kiti gi linkę manyti, kad to paties tikslo reikia siekti palaikant glaudžius santykius su okupuota Lietuva, nepažeidžiant okupacijos nepripažinimo.

Sios dvi pagrindinės linkmės išsiskyrė dar prieš dešimtmečius. Pradžioje vyravo pirmoji linkmė, bet ilgainiui sustiprėjo antroji, ir dabar sunku būtų pasakyti kuri iš jų yra stipresnė. Įžvelgti ir jų stiprumą sunkina ir tai, kad dauguma tautiečių tuo klausimu viešai nepasiskiria. Viskam žmogui, privočių pokalbių, suvažiavimų matyti, kad šioje dviejų linkmių dialektikoje įvyko tam tikra raida. Pirmosios linkmės radikalumas gerokai sušvelnėjo, o antrosios laikysena pasidarė žymiai atsargesnė, mažiau erzinti, provokuojanti ir labiau atsirišanti nuo okupacinio režimo. Antra, toje dialektikoje išryškėjo tai, kad asmeniniai ryšiai su okupuota Lietuvos žmonėmis ne tik niekam nekenkia, bet dargi prisideda prie lietuviško fronto stiprinimo. Trečia, galutinai paaiškėjo, kad išeivijos lietuviai komunistai bei jų simpatikai yra okupacinio Lietuvos režimo šalininkai, maskvinės politikos žmonės, kurių patriotizmas yra daugiau rusiškai sovietinis negu lietuviškas. Tai buvo matyti ir pačioje Lietuvos okupacijos pradžioje, bet dar buvo šokio tokio pagrindo abejoti ir laukti pasikeitimo gerojo pusėn, kaip tai yra įvykę su kairiųjų kitių tautybių komunistais, nusigręžusiais nuo imperialistinės Maskvos. Prie šių linkmių išryškėjimo daug prisidėjo užsienį pasiekusi pogrindžio lietuvių spauda, atskleidusi sovietinės priešpaudos veidą ir tuo būdu išsklaidžiusi daugelio iliuzijas.

Nors per 30 metų daug kas paaiškėjo, bet liko neatsakytų dar daug klausimų. Šiandieną pvz. visiems aišku, kad santykiai palaikymas su tauta Lietuvoje yra būtinas. Kol tie santykiai palaikomi asmeninio pobūdžio ribose, problema nekyla, bet ji išneria visu atstrumu, kai išeivių santykiai išsiplečia į grupinę kategoriją. Kodėl? Ir koks gi skirtumas? Ar tai nėra santykių palaikymas su ta pačia tauta? Skirtumas visdėlto yra, ir tai gana žymus. Asmeninio pobūdžio santykiuose pasiekiami pačios okupuotos tautos žmonės, redukuodami okupanto įsikišimą iki neišvengiamo minimumo. Grupiniuose santykiuose patenkama į okupacinio režimo pareigūnų rankas ta prasme, kad jie gali išeivių grupes lengviausiai komanduoti ir panaudoti prosovietinei politikai. Tuo atveju asmeniniai santykiai su tautiečiais redukuojami iki minimumo ir išplečiami režiminiai iki maksimumo. Užuoat palaikę santykius su tauta, tuo būdu santykinai daugiau su jos okupuota. Šiai kategorijai priklauso pvz. pirmoji sportininkų grupė išvyka. Prie jos skirtina ir bostoniški moksleivių ekskursija, vadovauta dviejų mokytojų. Iš dalies šiai kategorijai priklauso ir lituanistinių kursų grupės Vilniaus universitete. Iš patikimų šaltinių patirta, kad propagandinis momentas juose yra palaikomas, ypač istorinio pobūdžio pamokose. Nekritiškus moksleivius tai paveikia neigiamai. Visa tai verčia manyti, kad grupiniai santykiai, bent šiuo metu, yra lengviausias būdas patekti į maskvinį bučią, net jo vengiant.

KANADOS IYKIAI Neraštingi studentai

Queen's universitete Kingstone, Ontario, praversti tyrimai atskleidė labai menką studentų raštingumą anglų kalba. Sešiolika šį klausimą tyrusių profesorių nustatė, kad iš kiekvienos šiemet universitetan įstojusių 40 studentų grupės tik vienas buvo pilnai raštingas. Likusius 39 teko padalinti į pakenčiamai raštingus ir visiškai neraštingus. Profesorių nuomone, net 34% studijas pradėdanti neturi jokios galimybės pasiekti pilną raštingumą. Negeresni reikalai ir su studentais, kurie šiemet užbaigė trejų metų studijas daugiausia humanitarinėse specialybose. Sprendžiant iš jų diplominių darbų, tik 4% buvo pilnai raštingi, 32,2% — pakenčiamai raštingi, o visi kiti arba pusiau raštingi, arba beveik visiškai beraščių. Ši studija susilaukė vedamųjų Toronto dienraščiuose. Juose atkreipiamas dėmesys į tikrai didelės švietimo išlaidas Ontario provincijoje ir labai žemą moksleivių paruošimą gimnazijose universitetams. Perdidelis švietimo subliberalinimas daugelį gim-

Jungtinių Amerikos Valstybių ir Venecuelos vėliavos penktojoje tautinių šokių šventėje Čikagoje su šokėju Nuotr. Omero Burzdžiaus

PRANEŠIMAS iš EUROPOS

Naujas pogrindžio leidinys

"Chronika tekuščių sobytij" — Einamųjų įvykių kronika — eina Sov. Sąjungoje jau devinti metai. Sis rusų kalba naminėmis priemonėmis leidžiamas neviešas periodinis leidinys šiuo metu yra žymiausias laisvo, jokios valdiškos cenzūros nevaržomo, žodžio tribunala, kuria naudojasi sovietinių disidentų sąjūdis — įvairių tautų ir dvasinių akiračių žmonės, brangina žmogaus teises ir žmoniškumo idealus. Todėl ši kronika šiandien plačiai žinoma ir vertinama tiek SSSR viduje, tiek už jos ribų.

Neseniai Vakarais pasiekė "Einamųjų įvykių kronikos" nr. 40, išleistas š.m. gegužės 20 d. Kaip ir ankstesnės šios kronikos numeriai, kaip ir šis spausdinimo būdu perspausdintas Niujorke gyvenančio išeivio Valerijaus Čalidžės, turinčio kronikos leidėjų ypatingus įgaliavimus. Tai stambus numeris, smulkiais spaudmenimis atspausstas, aprūpintas vardu dyklėmis — iš viso 153 psl. Cia bent trumpai apžvelkime jo turinį.

Pirmuoju straipsniu spausdinamas žymios rusų žmogaus teisių kovotojos Tatjanos Chodorovės pareiškimas, rašytas š.m. balandžio mėnesį. Autorė primena, kad šiemet pavasarį Odesoje, Maskvoje, Omske ir Vilniuje buvo teisiami ir nuteisti už savo mintis, pareiškimas ir dar nepareiktas, Vjačeslavas Igrunovas, Andriejus Tverdochlebovas, Mustafa Džemiliovos ir Valerijaus Maresinas.

Toliau spausdinama išsami dokumentacija, liečianti minėtųjų įžymių žmogaus teisių kovotojų bylas. Iš pateiktos me-

džiagos aiškėja, kad A. Tverdochlebovo, akademiko Sacharovo artimo bičiulio, teisme liudininkais buvo iškviesti ir du lietuviai politkaliniai: Vyturys ir Gričius, kuriems, matyt, nebuvo leista į teismą atvykti. Kiti du lietuviai politkaliniai — Mykolas Dudėnas ir Jonas Paulauskas buvo atgabenti iš Permės lagerio ir davė parodymus teisme. Paulauskas ta proga pareiškė esąs nuteistas už tariamą "tėvynės išdavimą". Kronikoje pačiuoti jo žodžiai: "Pasilikau miške, kad nereikėtų kariauti". Vadinasi, Jonas Paulauskas ir šiandien dar kalinamas, kad būdamas lietuvis maždaug prieš 30 metų atsiskė eiti į svetimos valstybės kariuomenę ir kovoti už Lietuvą okupavusią Sov. Sąjungą.

Dar labiau su Lietuva yra susijusi šiame numeryje plačiai aprašoma Valerijaus Maresino byla, kuri buvo svarstoma Vilniuje š.m. balandžio viduryje. Maresinas buvo teisiamas pagal LTSR Baudžiamojo kodekso 189 str. už tai, kad atsiskė liudyti pernai taip pat Vilniuje vykusiame lietuvių bičiulių rusų biologo Siergiejaus Kovaliovo teisme. Augšč. LTSR teismas, pirmininkaujamas Simo Algirdo Jankausko, paskelbė gėdingą nuosprendį — nubausti Maresiną 6 mėn. pataisos darbu.

Spausdinamas minkiečio Jefimo Davidovičiaus, ligi mirties kovojusio už Sov. Sąjungos žydų teisę išvykti į Izraelį, nekrologas. Skelbiamos žinios apie kalinamo ukrainiečio istoriko ir publicisto Valentino Morozo perdavimą psichiatrinei ekspertizei.

Skyrelyje "Kalėjimuose ir lageriuose" duodama žinių iš Vladimiro kalėjimo. Pranešama, kad Mordovijos stovykloje 17 nr. laikomas žymus Lietuvos laisvės kovotojas Petras Paulaitis negauna jam siunčiamų siuntinių ir banderolių, nes administracija jas sugrąžina siuntėjams, gavėjui tariamai atsiskaičius siuntinius priimti. (Cia verta priminti, kad pogrindinė "Aušra" 2 nr. kiek anksčiau priekaištavo laisvojo pasaulio lietuviams, kad jie nesirūpina jau 28 metus kalinamo laisvės

kovotojo P. Paulaičio likimu, A. L.). Iš Permės 36-jo lagerio pranešama ir lietuvius liečianti žinia, kad S. Kovalioviui š.m. vasario mėn. atimta teisė būti apilankomam. Jis buvo izoliuotas, negalėjo rašyti laišku. Balandžio gale lagerio viršininkas, atsakydamas į žmonų pasiteiravimą, pranešė, kad Kovaliovas tebėra gyvas. Ten pat spausdinama telegrama Simui Kudirkai, kurį gražiai prisimena Permės Kuchino stovyklos politkaliniai, sveikindami jį už dalyvavimą "laisvės žygyje" Niujorke.

Lietuviams įdomus skyrelis "Įvykiai Lietuvoje". Cia skelbiamas "Aušros" 2 nr. turinys. Pranešama, kad išėjo naujas lietuviškas pogrindžio leidinys "Dievui ir Tėvynei", kurio pirmame numeryje pirmą kartą lietuvių kalba (Sovietijoje — A. L.) spausdinamas visuotinės žmogaus teisių deklaracijos tekstas. Po to gana plačiai atpauskojamas "LKB Kronikos" 21 nr. turinys.

Išspausdinti dokumentai apie Krymo totorių persekiojimą, šešių žydų atstovų pasikalbėjimas TSKP centro komitete, pranešimai apie žymaus kalbininko Igorio Melčuko atleidimą ir apie naujai susikūrusią visuomeninę draugiją Helsinkio sutarimų vykdymui Sov. Sąjungoje prižiūrėti, trumpos kronikinės žinios iš atskirų vietovių. Cia yra trumpas pranešimas iš Vilniaus, kad advokatas, kuriam buvo pavesta peržiūrėti S. Kovaliovo bylą, jos negalėjo Vilniuje gauti, nes paaiškėjo, kad ją perėmė "lietuviškoji" KGB ir persiuntė savo centrui į Maskvą.

Numeris baigiamas pranešimu apie disidentą Leonido Pliučo, po daugelio pastangų išgelbėto iš sovietinių psichiatrinų klinikų, Vakaruose pareiktas nuomones. Seka minėtos T. Chodorovės atviras laiškas, kuriame ji klausia save marksistu vis dar tebesivadinantį Pliučą: "Ar jūs įsitikinę, kad Vakarai, kurie jus išgelbėjo ir užjautė, pasiliks tais pačiais Vakarais, jeigu patikės savo tautų ateitį marksizmui-leninizmui?"

A. Lembergas

Pasaulio įvykiai

METINEJE BRITANIJOS DARBIŲ PARTIJOS KONFERENCIJOJE išryškėjo sunkiai įveikiamos ekonominės problemos. Britų svaro vertė nukrito iki \$1.63. Prieš pusantrų metų svaras buvo vertas \$2.40. Premjeras J. Callaghanas buvo priverstas pripažinti, kad Britanija per ilgai gyveno pasiskolintu laiku, pasiskolintais pinigais ir net idėjomis. Kraštą iš akligatvio tegali išvesti gamybos padidinimas, sudarant palankesnes finansines sąlygas pramonininkams. Pasak J. Callaghano, būtų didžiulė klaida spausdinti bevečius popierinius pinigus ar remtis tarptautinėmis paskolomis, per metus siekiančiomis \$16.5 bilijono. Jis jau yra įvedęs savanoriškus varžtus metiniam atlyginimų didinimui, riba pripažįstančius 4.5%, planuoja geroką valdinių išlaidų sumažinimą. Tačiau suvažiavimo dalyviai priėmė rezoluciją, smerkiančią išlaidų apkarpyimą ir reikalaujančią dar didesnės socialinės gerovės. Jie taipgi pasisakė už laisvą imigraciją Britanijon iš visų Britų Bendruomenės kraštų, nors Britanijoje jau yra pora milijonų juodosios ir geltonosios rasės ateivių, Londone ir kituose miestuose sukeliančių rasinį įtampą. Darbiečių nutarimai, priimti metiniame suvažiavime, turi tik patariamąjį balsą ir nėra privalomi premjero J. Callaghano vyriausybei. Kadangi Britanijai tenka įsivežti daugiau kaip pusę maisto gaminių ir žaliavų pramonei, gerokai pabrangusių dėl svaro vertės kritimo, premjeras J. Callaghanas vėl buvo priverstas kreiptis į Tarpautinį Pinigų Fondą ir prašyti papildomos \$3.9 bilijono paskolos. Ji bus panaudota atsiskaityti už birželio mėnesį gautą \$5.3 bilijono paskolą. Esą, be tokių paskolų Britanijai taip tektų susiveržti diržą, kad jos miestuose prasidėtų revoliucinio lygio demonstracijos. Metinė infliacija šiuo metu vis dar siekia 13.8%, o nedarbas — 6.2%. Vilties betgi teikia pastaruoju metu sumažėję streikai.

NEPRITARIA SPRENDIMUI JAV valstybės sekr. H. Kissingerio ir Rodezijos premjero I. Smitho susitarimas per dvejus metus parūpinti Rodezijai daugumos vyriausybę nesulaukė Zambijos, Tanzanijos, Mozambiko, Angolos ir Botswanos negrų prezidentų pritarimo. Jie nori, kad pereinamojo laikotarpio vyriausybę Rodezijoje sudarytų negrai. Priešingu atveju žadama tęsti partizaninį karą. Kovą iki galo jau pažadėjo Rodezijos Liaudies Armijos partizanai. Kautynėse su Rodezijos baltųjų kariuomene praėjusią savaitę žuvo 28 negrų partizanai, atsiūsti iš Mozambiko. Rodezijos teismas paskyrė 10 metų kalėjimo iš Airijos kilusiam katalikų vysk. D. Lamontui už ryšių palaikymą su partizanais. Britanijos ir JAV diplomatai Rodezijos klausimui siekia jos kaimyninių valstybių negrų vadų konferencijos, tikėdamiesi išgelbėti H. Kissingerio pasiūlyta ir premjero I. Smitho priimtą formulę.

NACIŲ BENDRININKAI? JAV imigracijos ir pilietybės departamentas nutarė išstremti septynis vyrus, į JAV atvykusius iš pabėgėlių stovyklų pokarinėje V. Vokietijoje. Jie kaltinami nutyklėjimu nusikaltimų, kurie buvę įvykdyti nacių tarnyboje. Šių asmenų pavardės neskelbiamos, bet pabrėžiama, kad jie yra iš Vokietijos, Lenkijos ir Lietuvos ir kad minėti nusikaltimai buvo įvykdyti Latvijoje ir Lietuvoje. Kadangi trys jau turi JAV pilietybę, pirmiausia iš jų teismo keliiu ji turės būti atimta. Šia proga plačią informaciją pateikė žydų dokumentacijos centro vadovas Vienoje S. Wiesenthalis, pasižymėjęs nacių medžiojimu. Jis sakosi jau trejus metus šiuo klausimu bendradarbiavęs su JAV imigracijos ir pilietybės departamentu pareigūnais. Tokių įtariamų asmenų buvę apie 80, o dar daugiau jų esą Kanadoje, bet jos vyriausybė dėl jų nesileidžianti į kalbas. Labai galimas dalykas, prez. G. For-

das padarė nuolaidų Sovietų Sąjungos ir žydų spaudimui, norėdamas užsitikrinti žydų balsus prezidentiniuose rinkimuose. Tremiamieji bus išsiūsti ne į savo gimtąsias šalis, o į V. Vokietiją. JAV vyriausybė jų nesutinka atiduoti komunistams, nes jų rankose jų laukytų neišvengiama mirtis. S. Wiesenthalis pabrėžia, kad naujos kaltinamos medžiagos Izraelin atvežė sovietų žydai, kurių daugelis yra iš Estijos, Latvijos ir Lietuvos. Tą medžiagą, be abejonės, parūpino Sovietų Sąjunga, jau keliate kartų skelbusi tariamų karu nusikaltėlių baltiečių sąrašus. Jeigu sovietų KGB sugebėjo savo agentus įjungti į pokario pabėgėlių eiles, tokių agentų tikriausiai šiandien yra ir užsienin išleidžiamų žydų tarpe.

LEMTINGOS KOVOS Pilietinį karą Libane gali nutraukti sėkminga Sirijos kariuomenės ofenzyva, baigianti išstumti palestiniečius ir kai kuriuos mahometonus iš Beiruto supančių kalnų. Juose jau krito pagrindinės palestiniečių Aintouro ir Metno bazės. Ofenzyvos tikslas — paimti griežtą kontrolę visą Beiruto—Damaso plentą. Naujasis Libano prezidentas E. Sarkis dabar, matyt, susilauks didesnio palestiniečių ir mahometonų pritarimo taikos deryboms. Palestiniečių pralaimėjimą pripažįsta ir jų organizacijos PLO vadav Y. Arafatas. Palestiniečiams labiausiai rūpi užsitikrinti savo ateitį Libane. Vadinamoji Kairo sutartis jiems buvo leidusi gyventi pabėgėlių stovyklose ir pietinėje Libano dalyje su garantija, kad Libano vyriausybė jų nebendys įvyti iš šio krašto. Sutarties paragrafai betgi niekada nebuvo pilnai įgyvendinti.

SPAUDOS KONFERENCIJA Sovietų Sąjunga vis dar nori susigrąžinti Japonijon "MIG-25" naikintuvų pabėgusį ltn. V. Belenką, nors jis jau du kartus viešai atsiskakė grįžti. KGB režisoriai Maskvoje suorganizavo dviejų Liudmilų — jo motinos ir žmonos spaudos konferenciją. Šu ašarom akysė jos prašė prelez. G. Fordą grąžinti ltn. V. Belenką, kuris buvęs didelis patriotas ir niekada negalvojęs apie pabėgimą. Esą, įvykęs kažkoks nesupratimas, bet jam būsią dovanota. Oficialiai Sovietų Sąjunga teigė, kad ltn. V. Belenką pasiklydo, Japonijon nusileido dėl kuro trūkumo ir kad dabar jo neišleidią amerikiečiai. Atrodo, tų dviejų moterų ašaros buvo tikros, nes jos gerai žino, kad ltn. V. Belenkos už moderniausio sovietų naikintuvo "MIG-25" perdavimą amerikiečiams laukia mirties bausmė.

DAR VIENA MUMIJA Kinijos kompartija nutarė užbalzamuoti savo vado Mao palaikus, kad ir Kinija turėtų savąjį dievuką kaip Sovietų Sąjunga Leniną. Mauzolejus griėčiausiai bus pastatytas centrinėje Pekingo aikštėje. Lig šiol visi kiniečių kompartijos vadai būdavo sudeginami, jų pelenai palaidojami Papano šapnėse Pekingo priemiestyje. Premjero Ču En-lai kūnas taip pat buvo sudegintas, o pelenai, vykstant jo testamentą, išbarstyti virš Kinijos upių.

Tėviškės Ziburiai — lietuvių savaitraštis

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Ziburiai"
Redaguojas: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata \$10.00, pusmetinė—\$6.00. Rėmėjo prenumerata \$15.
Skelbimai ruošiamam numeriui primami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisymsi redakcijos nuožūra.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Ziburiai", Inc.
Subscription rates: \$10.00 per year, \$6.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Gyvenimas vienoje dimensijoje

Neretai girdime kalbant apie vienos dimensijos žmogų. Kas jis? Ar tai koks naujo tipo antžmogis? Anaipol! Naujas tėra tiksliai žodis, o žmogus — senas. Modernioje kalboje dimensija pradėta vadinti plotmė, sritis. Atsirado meno dimensija, fizi- nės dimensija, dvasinė dimen- sija ir taip toliau. Tuo norima pasakyti, kad gyvenimas nėra monotoniška vieno matavimo li- nija, o vingiuotas kelias, vedęs per įvairias sritis ir pasiekias net antgamtinę sritį.

Jei sakoma, kad žmogus gy- vena vienoje dimensijoje, tai reiškia jis ribojasi tiksliai žemės gyvenimu. Tokio tipo žmonių yra buvę visais laikais. Tik vie- noje epochoje jų būna mažiau, kitoje — daugiau. Dabarties epochoje jie yra labai gausūs. Dėlto galime sakyti, kad moder- nūs žmogus yra vienos dimen- sijos gyventojas, būtent, žemiš- kosios. Antgamtinė dimensija jam yra svetima, neįtikima, ne- pasiekiamą. Jo tėvynė yra žė- mės, kuri maitina, globoja, sau- go. Dėlto jis toje žemėje įsitvir- tina, stato didžiausius miestus, modernia technika apvaldo ją, palenkia savo valiai ir jaučiasi žmogumi-valdovu. Tuo būdu vienoje dimensijoje išsitemia visas jo gyvenimas.

Ziūrint į tokį gyvenimą, susi- daro įspūdis, kad tai labai pla- taus masto kelias, vainikuojas didžiais laimėjimais. Deja, giliau pažvelgus matyti, kad tai siauras gyvenimas, palyginus su galimybėmis, kurias teikia antroji dimensija, būtent, ant- gamtinė. Siauras jis yra todėl, kad žmogaus horizontas, užuot pakilęs virš žemės ribos, įstrin- ga žemėn.

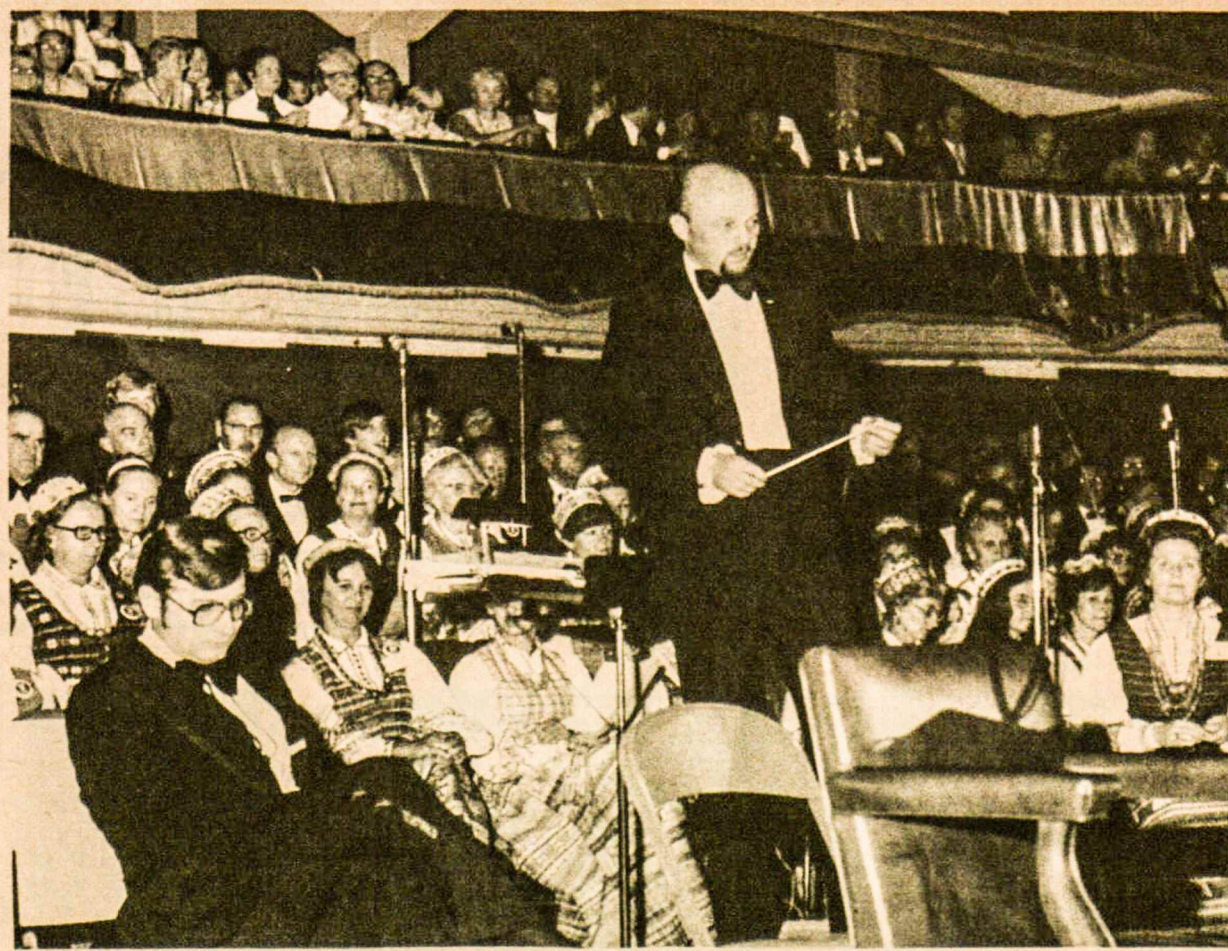
Tai primena žmogų, kuris vi- są gyvenimą nepakelia savo akių augštin. Prancūzų kunigas Fontaine pasakoja apie žmogų, kuris kartą rado pamestą ant žemės sidabrinį dolerį. Nuo to momento jis liko sužavėtas žė- me, ir jo akys nuolat slankiojo žemės paviršiumi, jieskodamos naujų radinių. Per 30 savo gy- venimo metų jis rado 350 doler- ių ir 37 centus, 18,478 sagas, 14,369 segtukus.

Tai turtas, kurį sukrovė siau-

ras, vienos dimensijos žmogus. Žinoma, minėtasis atvejis tė- ra kraštutinė iliustracija. Pri- leiskime, kad kitas apskresnis žmogus, gyvendamas vien žė- miškoje dimensijoje, sukrovė milijoninį turtą. Ar tuo būdu jo gyvenimas pasidarė turin- gas, prasmingas, vertingas ir laime vainikuotas? Anaipol! Jei žemė būtų auksinė, jei žmo- gaus rūmai būtų deimantiniai, nuo to gyvenimas nė kiek nepa- sidarytų turiningesnis ar pras- mingesnis. Prisiminkime aną magišką pasakos žmogų, kurio rankų palietimu viskas tapdavo auksu, neišskiriant nė jo valgio. Auksinis jo gyvenimas tapo tik- ra nelaime. Jis prašėsi grąžina- mas į paprastą žmogaus buitį.

Vienos dimensijos gyvenimas, koks jis bebūtų, negali būti nei turiningas, nei prasmingas, nei laimingas. Kodėl? Ar vien dėl- to, kad žemės dimensija negali pilnai patenkinti žmogaus? Ne- būtinai. Vienos dimensijos gy- venimas negali būti prasmingas dėlto, kad negali išspręsti pa- grindinių žmogaus problemų. Jis negali parodyti jam gyvenimo tikslo, negali nušviesti kančios mįslės, nepajėgia duoti pilnuti- nės prasmės. Vienos dimensijos gyvenimas yra persiauras, kad galėtų įžvelgti dalykus, kurie yra virš jo horizonto. Jis ne- pajėgia matyti gyvenimo tikslo, nes jis glūdi už žemiškosios di- mensijos ribos. Jis nepajėgia įžvelgti gyvenimo prasmės, nes pastaroji slypi už jo horizonto. Jis negali nušviesti kančios miste- rijos, nes jos šviesa spindi anapus žemiškosios ribos.

Pagaliau jis visai nepajėgia suprasti mirties misterijos ir jos akivaizdoje pasijunta visai be- jėgis. Dėlto nenuostabu buvo girdėti apie senosios išeivijos lietuvių būrelį, patekusį į vien žemiškosios dimensijos gyveni- mą. Kai mirė vienas jų artimas draugas, jie nežinojo nė kaip su juo atsisveikinti. Susirinkę į laidotuvių namus, jie sudainavo dainą "Sudiev, kvietkeli, tu brangiausias..." Kitiems tai atrodė juokinga, nors iš tikrųjų tai buvo praktinė išraiška siau- ro, nuprasmino vienos dimen- sijos gyvenimo. Pr. G.

Muzikinei tautinių šokių šventės daliai vadovavo muzikai — A. Jurgutis, A. Mikulskis, O. Mikulskienė ir A. Modestas. Nuotraukoje iš kairės — A. Modestas, A. Jurgutis. Dešinėje — meninės programos vadovė G. Gobienė. Nuotr. O. Burzdžiaus

Taip rašo pogrindžio "Aušra"

Kaip buvo nužudytas Mindaugas Tamonis Lietuvoje (mirties metinės — lapkričio 15)? Jį "gydė" Vaičiūnienė ir Radauskas • Velionies įrašas ateizmo muzėjuje • Jo poezijos rinktinė keliauja iš rankų į rankas

1975. XI. 5 vakare tarp Vilniaus ir Pavilnio, ant geležinke- lio buvo rastas žmogaus lavonas. Taip pasibaigė drąsaus ir tau- raus lietuvių, dorą kataliką Min- daugo Tamonio gyvenimas.

Iki paskutinės savo gyvenimo dienos jis techn. mokslų kandi- datas, vyr. mokslinis bendradar- bis, vadovavo Paminklų konser- vavimo instituto chem. labora- torijai. Jį pažinojusį tarpe bu- vo žinomas kaip poetas. Jo po- ezijojos posmai brandūs ir turin- gi. Savo kūryba M. Tamonis jau senai buvo atkreipęs į save Valstybės saugumo žvilgsnį. Ne- žiūrint to, M. Tamonis ir toliau literatūriniam darbui skirdavo daug laiko. Savo eilėraščius To- mo Kuršio slapyvardžiu spaus- dino 1971 ir 1972 metų "Poezi- jos pavasaryje" bei kitoje peri- odikoje; taip pat ir užjūrio lietu- vių spaudoje ("Metmenyse"). Domėjosi filosofija ir jos pro- lematika. Pastaruoju metu ruo- šėsi parašyti Lietuvos filosofijos istoriją, kurioje ketino iš- dėstyti ir apibendrinti profesori- ū: A. Jakšto - Dambrausko, St. Salkausko, dr. A. Maceinos, Iz. Tamošaičio, J. Girniaus bei Lie- tuvoje gyvenusių ir Vyt. Didž. Universitete dirbusių: L. Karsa- vno ir Sezemano filosofinius darbus ir jų koncepcijas.

Betarpiskas susidūrimas su saugumu prasidėjo po to, kai M. Tamonis atsisakė vykti pa- tikrinti ir stančio paminklo tary- binei armijai išlaisvintojai Kryžkalnyje (žr. "LKB Kroni- ka", nr. 10). Skyriaus viršininkei reikalaujant raštu pasiaiš- kinti atsisakymo priežastis, jis parašė išsamų pasiaiškinimą, pabrėždamas savo pažūrus ir įsitikinimus 1955 m. Lietuvos "išlaisvinimo" ir "išlaisvintų- jų" paminklo atžvilgiu. Sis pa- siaiškimas tuoj pat pateko į saugumo rankas, kuris pradėjo veikti per gydytojus — saugu- mo agentus. Tokia pasirodė esanti Vilniaus psichiatrinės li- goninės (Vasaros g. Nr. 5) gy- dytoja Vaičiūnienė (rusė), kuri jį "gydė" net 4 mėn., taikydama įvairias nežinomos paskir- ties terapines priemones, šalia to vis ragindama atsisakyti savo žalingų įsitikinimų. Antrą kartą buvo uždarytas į psichiatrinę li- goninę 1975 m. birželio 27 d. ir išlaikytas visą mėnesį ("gydė" gyd. Radavičius). Išleistas iš li- goninės M. Tamonis turėjo peri- odiškai joje lankytis. Čia jam buvo leidžiamos kažkokios in- jekcijos ir tai tęsėsi iki pat jo mirties, nors prieš pat mirtį jis džiaugėsi, sakydamas, jog šį kar- tą į ligoninę nenuėjęs.

Nežiūrint tų visų kankinimų ir priverstinio "gydymo", M. Tamonis savo dvasia pasiliko nepalaužtas ir ryžtingas. Pavyz- džiu, 1974 m. gruodžio 29 d. Vilniaus ateizmo muzėjuje, įrengtame šv. Kazimiero bažny- čioje, atsiliepimo knygoje jis įrašė savo pastabas bei atsilie- pimą, kuriame nurodė ateisti- nės propagandos antimokslisku- mą ir absurdiškumą. Vėliau ry- šium su Helsinkio besibaigian- čiais pasitarimais velionis pa- rašė aukštiems partiniams or- ganams pareiškimą, išdėstyda- mas savo nuomonę dėl visuoti-

nių žmogaus teisių deklaracijos, Tarybų Sąjungos ignoravimo. Tie dokumentai, kaip ir buvo galima tikėtis, taip pat pateko Valstybiniam saugumui.

Išėjęs iš ligoninės, M. Tamo- nis mėgino susirasti sau darbą kur nors kitur, bet nesėkmingai. KGB valia, prieš savo pa- ties norą, jis turėjo grįžti į Pa- minklų konservavimo institutą, kur stropiai buvo sekamas kiek- vienas jo žingsnis ir psichiškai terorizuojamas, faktiškai neduo- dant jam jokio darbo, neski- riant jokių užduočių, sudarant slogią atmosferą. Saugumas sie- kė savo tikslų. Dar paskutinė- mis spalio mėn. dienomis ir lap- kričio 3-4 dienomis eilė jo bend- radarbių bei pažįstamų buvo tardomi saugumiečių. Jie buvo klausinėjami apie M. Tamonio privatų gyvenimą, jo kūrybą, santykius ir ryšius su kitais žmonėmis. Ar jis nerodydavo kokių nors aprintų pagrindinių leidinių? Jie buvo verčiami duo- ti raštiškus parodymus jo ne- naudai.

Pažymėtina, kad tokio nežmo- niško procedūrinio "gydymo" metu M. Tamonis darbo teisės atžvilgiu buvo laikomas kaip vi- sai sveikas. Jam nebuvo nė kar- to išduotas laikino nedarbingu- mo biuletenis. Kiekvieną dieną jis privalėjo atvykti į darbą. Į darbą jis atvyko ir 1975 lapkri- čio 5-ją dieną, tik nebesugrįžo į namus...

Apie M. Tamonio mirtį mili- cijos registracijos knygoje tėra tik lakoniškas įrašas: "Minda- gas Tamonis tarp Vilniaus ir Pa- vilnio pateko po traukinį".

Kol kas visiškai tiksliai pa- sakyti, koku būdu KGB su M. Tamoniū susidorojo, sunku. Sklinda jo žuvimo priežasties dvi versijos: arba jam buvo su- leidžiamos injekcijos, kurios pa- galiau iššaukė dvasinę despera- ciją, ir jis ne savo valia, ne- kontroliuojamas savo minčių bei veiksmų, atsidūrė ant gele- žinkelio ir pateko po traukinį, arba KGB nurodymu buvo lik- viduotas ir jau nebegyvas padė- tas ant bėgių. Viena tik aišku — jo gyvybė užgeso pačiame jė- gų žydėjime nuo visagalės KGB rankos.

Jo šviesus vardas amžiams liks istorijoje visų pirma kaip kovos už Visuotinių žmogaus teisių įgyvendinimą dabartinėje Lietuvoje simbolis ir kaip sunkus kaltinimas ne tik M. Tamonio tiesioginiams budo- liams, bet ir tiems, kurie juos išlaiko valstybės lėšomis.

* * * O kokias dideles galimybes Tarybų Sąjungoje turi psichia- rinės ligoninės, pasakoja tary- binis akademikas P. Koztjuk:

"Dabar atsiveria milžiniškos (pabraukimai str. autorius) ga- limybės įsikišti į atitinkamus neuroninius mechanizmus. Di- delį čia progos padarė neuro- farm kolegija ir psichofarmo- kolegija. Šiandien jos turi ne- mažą arsenalą aktyviųjų medžia- gų, kurias panaudojus, atitinka- mose nervų ląstelėse sukeliama procesai, kurie pakeičia psich- nę veiklą. Tokiomis medžiago- mis galima iššaukti ilgai truk- nantį depresiją, galima iššaukti agresyvumą... Žodžiu, gali- ma pasiekti milžiniškų pasiek- timų nervinėje veikloje" (Sme- genų pažinimo problemos, "Iz- vestija", 1975. XI. 25). Si cita- ta kalbamojo tragiško įvykio at- veju kokių nors papildomų pa- aiškinimų, atrodo, nereikalauja.

Dar viena įdomi aplinkybė: Mindaugui Tamoniū tragiškai žuvus, į jo butą tą patį vakarą atvyko saugumiečiai (vieno jų pavardė Indriūnas, jis net pali- ko savo telefono numerį — 31-413). Jie, padarę kratą, surinko visus velionio ranka rašytus rankraščius, o taip pat "atrado" ir priešmirtinį trumpą raštelį, kurį parodė tiksliai žmogui ir iš- sinešė kartu su kitais jo raš- tais, vos tilpusiais į du lagami- nus. Raštelyje savo dviem pa- augliams sūnums pataręs būti tokiais, koku buvęs jo paties senelis M. Tamonis. Laimė M. Ta- monis buvo atsargus, ir didžia- ją dalį savo kūrinių saugojo ne namuose. Jo poezijos rinktinė dabar keliauja iš rankų į rankas.

Nors saugumiečiai pranešė šeimai tą patį vakarą apie jo mirtį, bet kūnas buvo atiduotas tik lapkričio 9 dieną ir namuo- ce pašarvotas katalikiškai. Ve- lionis, pašarvotas, atrodė gra- žiai. Palaidotas buvo lapkričio 10 dieną Rokantiškių kapinėse netoli savo motinos, kuri, ne- pakėlus savo sūnaus tragedi- jos, mirė 1975. VI. 29. Palydėjo daug žmonių, kapas paskendo daugybėje gėlių ir vainikų, bet oficialiai jo įstaiga nedalyvavo: tai aiškiai paliudija, kas pagei- davo, kad nebūtų pagerbtas ga- bus, visų mylimas ir talentin- gas darbuotojas.

Taip buvo susidoro ta visi- kai psichiškai sveiku žmogui, kurio apkaltinimui net tarybinė prokuratūra nesugebėjo atrasti oficialių kaltinimų. Tačiau Vals- tybės saugumas atrado patiki- mą būdą pašalinti iš gyvenimo jiems nepageidaujamą žmogų. M. Tamonio tragiška mirtis dar kartą visam pasauliui parodė, kad Lietuvoje su tauta, kurių mintys ir nuomonės skiriasi nuo oficialiosios Tarybų Sąjungos komunistų partijos ideologijos, susidorojama fiziškai, be jokio teismo, pačiomis nežmoniškiau- siomis priemonėmis. R. Liaudis

A+A SIGITUI-PRANUI PRANCKŪNUI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiami jo liūdin- čiai žmonai, seserims bei artimiesiems, o laidotu- vių proga aukojusiems Tautos Fondui — gilią padėką.

Aukojo po \$10: J. E. Benetis, A. A. Jucys, V. S. Pau- lionis; po \$5: J. Astrauskas, V. Bačėnas, T. Benotienė, K. Daunys, O. Indrelienė, P. Jankauskas, M. L. Kali- nauskai, A. Klemka, A. V. Klupšai, I. Kandrotienė, P. Kuliešius, V. Lapaitienė, B. Petkevičius, P. B. Sapliai, L. V. Sendžikai, J. B. Sriubiškiai, J. J. Sarūnai, Z. Simkus, J. Urbonas, A. Vasiliauskas, A. Zubrys, S. Žaldokas; po \$4: I. Pakarna, A. Pundzius; po \$2: J. Bakšys, A. Stankus, S. Varanka.

Tautos Fondo Toronto apylinkės atstovybė

A+A ONAI ALIŠAUSKIENEI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia jos dukrai ZITAI DIDŽBALIENEI, buvusiai talkininkei-ko- rektorei, bei jos šeimai —

"Tėviškės Ziburiai"

Mielą kolegę ZITĄ DIDŽBALIENĘ ir jos šeimą bei kitus artimuosius, mylimai MAMYTEI mirus, nuoširdžiai užjaučiame —

Toronto Maironio mokyklos vedėjas ir mokytojai

A+A MYLIMAI MAMYTEI ONAI ALIŠAUSKIENEI

mirus, liūdesyje likusius — vyrą JONĄ, dukterį ZITĄ DIDŽBALIENĘ, sūnus — JUOŽĄ ir KAZĮ, seserį MAGDALENĄ ZENKEVIČIENĘ bei visus jų šeimas ir artimuosius nuoširdžiai užjaučia —

A. J. Vanagai S. A. Petraičiai
Z. J. Klevinai B. J. Akelaičiai
J. K. Kaknevičiai

A+A ONAI ALIŠAUSKIENEI

mirus, jos vyrui JONUI, dukrai ZITAI DIDŽBA- LIENEI, sūnums JUOŽUI ir KAZIUI, seseriai MAGDALENAI ZENKEVIČIENEI bei jų šeimoms reiškiami gilią užuojautą —

Marija Andrulevičienė Teofilė Kobelskienė Viktoras ir Teresė Gražuliai Pijus ir Alesė Grigai

A+A ONAI ALIŠAUSKIENEI

mirus, vyrui JONUI, sūnums — JUOŽUI ir KA- ZIUI, dukrai ZITAI DIDŽBALIENEI, seseriai MAGDALENAI ZENKEVIČIENEI bei jų šeimoms reiškiami gilią užuojautą —

Andrius ir Adelė Tamošaičiai su šeima

A+A MYLIMAI MOTINAI ONAI ALIŠAUSKIENEI

mirus, klubo narį JUOŽĄ ALIŠAUSKĄ ir jo šeimą giliai užjaučia —

Medžiotojų ir Žūklatojų Klubo "Taurus" nariai

Brangiam tėveliui A.A. ANTANUI

Suvalkų trikampyje mirus, ONUTĘ KIRŠINIENĘ ir KAZĮ RADZEVIČIŲ su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame —

O. J. Dirmantai O. J. Ažubaliai
J. K. Liutkai B. S. Prakapai

A+A SIMONUI SIMONAIČIUI

Lietuvoje mirus, jo brolius — VLADĄ su žmona DOMA ir MATA su šeima nuoširdžiai užjaučia- me —

B. ir M. Rickevičiai V. ir D. Rickevičiai

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

Nemokamas pristatymas į namus.

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalavimo mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinelės

KRAUTUVES:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Mūsų siekimai ir laimėjimai Prel. L. Tulaba

Naujai išrinkta lietuvių pranciškonų vadovybė. Pirmoje eilėje iš kairės: provincijolas Jurgis Gailiūsis, A. Coyle, generalinis vizitatorius, viceprovincijolas Pranciškus Giedgaudas; antroje eilėje provincijolo patarėjai: Leonardas Andriekus, Paulius Baltakis, Augustinas Simanavičius, Bernardinas Grauslys, provincijos sekretorius, ir Placidus Barius, patarėjas

Žydų tragedija ir lietuviai

VYT, SIRVYDAS

Ne nuo šiandien šen bei ten žydai įniko lietuviams, kaip tautai, priklausyti žydų žudymą, naciams į Lietuvą įsiveržus. Įdomu, tų lietuvių pavardžių reta, it greblio dantų. Iš šiaudo priklamias vežimas.

Pavyzdžiui, Dov Levinas ("T. 2" 1976 VII. 8.) rašo: "Pats esu gimęs Lietuvoje ir beveik visa didelė mano šeima bei giminė buvo išduoti Kaune, Viekšniuose, Telšiuose ir Vilniuje". Tačiau nepamini nė vieno lietuvių, jo placiū giminės žudytojo. To vieton jis, it Romos senatorius, įsisupa į distancijos togą ir pareiškia nesileisiantis ir polemikas su "TZ" redakcija ar prof. Ant. Musteikiu. Kad jo giminę išduotų "lietuvių", esąs "faktas", ir tai ne vienintelis, nes tokių jam vaidenasi "tūkstančiai".

Girdi, Lietuvoje pogromai prasidėję nekarta dar prieš vokiečių armijos įžengimą. Tų žudikų tarpe buvę ir inteligentų, studentų, advokatų, mokytojų ir daug karininkų bei šaulių. Nemini tik ūkininkų, darbininkų, miestelėnų ir kunigų, kurie, rodos, sudaro gana stambią lietuvių tautos dalį.

D. Levinas neparyškina, kada ir kaip jis tą margos sudėties "lietuvių tautą" stebėjo besidarbuojant, bet ramina mus pranešimu, kad Izraelyje gyvenę Lietuvos žydai dr. J. Robinsonas ir L. Garfunkelis ruošia "didelę knygą", kurioje bus faktai, kas atsitiko kiekvienoje Lietuvos gyvenvietėje, kiek buvo išduoti ir kas juos išduo.

Na, ką gi, palauksime tos didelės knygos, kurioje bus faktų, kurių Levinas nepateikia. Ypač bus įdomu patirti, kaip išliko Lietuvos žydai, kurių, Levino žodžiais, "lietuvių tauta" išduo 92%, sugebėjo Robinsonui ir Garfunkeliui pateikti faktų, kas ir kiek žudė kiekvienoje Lietuvos gyvenvietėje.

Minimus faktus galbūt pateikė ne likusieji Lietuvos žydai, bet vokiečiai šaltiniai? Izraelyje dabar gyvenę Lietuvos žydai, sakoma, turi savo sąjungą, kuri leidžia biuletenį "Gachelet". Jame 1976 balandžio mėn. pasakoja: "Iš neseniai surastų dokumentų vokiečių archyvuose žinome, kad naciai pirmieji pradėjo vykdyti kruviną žydų tautos "galutinį sprendimą" Lietuvoje. Per pirmuosius tris mėnesius vokiečiai, padėdami lietuvių budelių, išžudė per 200,000 žydų ("TZ" 1976. VI. 24).

Taigi, kaltinimas nuo Levino "lietuvių tautos" jau nusmailintas iki "lietuvių budelių".

Prel. M. Krupavičius savo laiku "TZ" citavo Br. Kviklio 1946 m. Memingene išleistos knygelės "Lietuvių kova su nacių" pareiškimą iš pagrindyje Lietuvoje ėjusio laikraščio "Į Laisvę" (1943. V. 25): "Per 80,000 Lietuvos žydų buvo išduoti. Saudymams vadovavo vien vokiečiai. Juos vykdė taip pat vokiečiai ir lietuviškomis uniformomis apsilvėję padugnės — visoki jankai ir jaskai, kuriuos vokiečiai nugarirdavo ir leisdavo žudomuosius apilpinti. Lietuvių tauta nuo tų masinių skerdynių atsiriboję. Lietuvos laikinoji vyriausybė neišleido nei vieno prieš žydus nukreipto nuostato... Lietuvių tautos veteranai, dr. K. Grinius, kun. M. Krupavičius ir prof.

Aleksa, memorandumu, už kurį buvo ištremiti, protestavo Rentelnei dėl žydų žudymų."

J. G. iš dalies savo žodžiais atpasakoja Kolumbijos un-to prof. Philip Friedmano knygos "Their Brothers Keepers" skyrių "Lietuviai" ("TZ" 1962. VIII. 30). Didėsiam tikslumui pacituokime tiesioginius profesoriaus žodžius anglų kalba, kaip knygoje parašyta, nes jais atremta kaikurių žydų įsikąstoj "lietuvių tautos" kaltinimo geleželė. Stai ką profesorius rašo:

"SS Brigadefuehrer Franz Stahlecker, Commander of Einsatzgruppe A, operating in the Baltic countries, wrote to Hen-1941: 'On the basis of our instructions, the Security Police has initiated the solution of the rich Himmler on October 15, Jewish question with all possible dispatch. However, we deemed it advisable that the Security Police should not put in an immediate appearance, as the extraordinarily harsh measures pursued might have a negative reaction, even in German circles. It is our purpose to show the world that the native population itself undertook to suppress the Jews.'"

"However, Stahlecker, who proceeded to recruit his mercenaries from fascist partisan units, jobless police, and the underworld, discovered to his surprise and chagrin that Lithuanians, as a rule, shied away from the opportunity offered them by the Thousand-Year Reich. 'It was not a simple matter', Stahlecker complained, 'to organize an effective action against the Jews'. But the Nazis did not give up. Their perseverance was crowned with success when an obscure journalist Klimatis (Klimaitis?), organized a small band of cutthroats who volunteered to kill Jews. He staged a pogrom in Kaunas on instructions and advice from a small detachment of an Einsatzgruppe. The Germans remained aloof from the action advertised as spontaneous in nature and purely native in character. Subsequently, on June 25 and 26, Lithuanian bands massacred 1,500 Jews, destroyed several synagogues, and burned down a Jewish district of sixty houses. In succeeding days, 2,000 Jews were killed."

"The Klimatis unit, consisting of 300 men, was soon enlarged with the aid of grateful Germans, who were quick to recognize its leader's talents. The enlarged group was sent on similar missions to other places. 'The unit', Stahlecker reported enthusiastically, 'was as-

signed for pacification work not only in Kaunas, but in numerous other places in Lithuania. It did particularly well in extermination actions', the commander concluded rhapsodically. Similar units of voluntary Lithuanian police were formed in Vilna and Shavli for the purpose of aiding the Nazis in 'eliminating useless and undesirable people'. In a period of less than three months, almost 150,000 Jews were massacred in the Baltic countries of Lithuania, Latvia, and Estonia. ... Two battalions of Lithuanian snipers of about 500 men, trained in mass murder, were dispatched to Lublin, Minsk, Lida, Slonim, and other places."

Stahleckerio pranešimą tenka laikyti pirmaeilium šaltiniu. Iš jo rich Himmler on October 15, Jewish question with all possible dispatch. However, we deemed it advisable that the Security Police should not put in an immediate appearance, as the extraordinarily harsh measures pursued might have a negative reaction, even in German circles. It is our purpose to show the world that the native population itself undertook to suppress the Jews."

Kaikurie lietuviai, teisindami žydų naikinimą, remiasi masiniu žydų bendradarbiavimu su sovietiniais bolševikais, naikiniais lietuviu. Tai tik psichologinis dalyko aiškinimas. Moraliskai jis nepateisina naikinimo. Viešpaties įsakymas "Nežudyk" galioja ir šiuo atveju.

Sekspyras rašė: "Nieko nebodamas siek teisybės. Tegu tavo visas tikslas būna tėvynė ir teisybė."

Reikia išvardinti "lietuvių budelius" ir "padugnės" jų pavadėmis ir jų vietą Lietuvos visuomenėje. Vargu juose rasime tai, ką randa Dov Levinas ir didelės kitų žydų akys.

Lietuvoje gimęs Dov Levinas, 'be abejonės, girdėjo liaudies patarlę: geras paukštis lizdo neteršia. Žydai yra žydai, o lietuviai yra lietuviai ir galbūt kaip Rytai ir Vakarai anglo Kiplingo poemoje, "The twin shall never meet". Tačiau per ilgus šimtmečius abi tautybės gana sklandžiai sugyveno Lietuvos žemelėje. Todėl D. Levinui derėtų pagerbti tuos savo tautiečius, kurie amžiais sugyveno su lietuviais, ir nesišvaistyti neįrodomais prasimanymais.

Didelės daugumos lietuvių siekimai yra tie patys. Tėvynėje gyvena siekia ir daro visa, kad išsaugotų šventus tautos ir tikėjimo idealus. Išeivijoje, po visą pasaulį išsisklaidžiusieji, deda visas pastangas, kad išlaikytų lietuviška jaunąją kartą, kad nesulpnėtų kova už Lietuvos išlaisvinimą iš bolševikinės vergijos.

Mūsų priešas žino mūsų siekimus. Todėl jis daro visa, kad sukliudytų mums pasiekti laimėjimų. Jis mus skaldo, mus klaidina. Jis gudriai mus kreipia į klystkelius, kad susižavėtume kitais idealais, kad bergždžiai eikvotume energiją, siekdami užsibrėžtųjų tikslų.

Kai velnias nori sugundyti šventą žmogų, dažniausiai jam sugestijonuoja ne piktas mintis, bet šventas, tačiau tokiu būdu, kad jis jomis nusiviltų arba jų siektų taip, kad negalėtų pasiekti. Taip elgiasi ir mūsų priešas. Jis dažnai mums sugestijonuoja ne komunizmu žavėtis, o veikiau prieš jį kovoti, bet taip, kad kova būtų nesėkminga — nukreipia mus į savitarpio kiverčius ar į nusistatymą prieš tuos, kurie gali būti mūsų siekimuose tikroji pagalba. Neretai sovietų agentai, gudria savo taktika, įtikinėja pulti, kritikuoti tuos, kurie gali būti mums lietuviškuose siekimuose tikroji pagalba, įtaigoja jais nepasitikėti.

Iš čia kritika ir puolimai mūsų vadovaujančių asmenų, kaltinant juos arba neveiklumu, arba pardsdavimu, arba nesugebėjimu. Puolimai nukreipiami ne tik prieš moraliskai smunkantį Vakarų pasaulį, bet ir prieš žymesniuosius mūsų asmenis, kurie pasižymi didesne veikla tautos ir Bažnyčios srityje. Tik pastebėkime, kiek šiandien kritikos VLIKui, AL-Tai, PLB ir kitoms vadovaujančiom institucijom. Jos bolševikams yra ypatingai pavojingos. Matyti keistas sutapimas: kritika iš savųjų ir puolimai iš tikrojo priešo.

Priešo taktika ypač yra nukreipta prieš Vatikaną, popiežius, žymesniuosius dvasiškius. Komunistinėje spaudoje nuolat kartojamas tezes, kad "popiežiai yra amžini lietuvių tautos priešai". Vatikaną ir popiežiaus puolimas ne tik nesiliauja, bet vis intensyviau. Komunistai pagęję paskleisti ir lietuvių tarpe kritikos dvasią prieš Vatikaną, popiežius. Todėl girdime kaltinimus popiežiumi iš Helsinkio konferencijos (joje dalyvavo ir Vatikaną atstovas), dėl vadinosios "Ostpolitik". Esą popiežius siekia sugyvenimo su komunizmu, jis pasirengęs Lietuvai ir kitus pavergtus kraštus nurašyti, jais nesidomi, juos apleidęs ir pan.

Jei tokie priekaištai būtų teisingi, tai Maskva turėtų užmegzti su Vatikanu diplomatinius santykius ir iš to neabejotinai turėtų didelį politinį laimėjimą. Bet realybė yra kitokia. Maskva ir toliau Vatikaną laiko savo priešu, ir toliau visu įniršimu kovoją prieš Bažnyčią Lietuvoje ir kitur. Komunistai nori ir siekia, kad patriotiniai sumetimais, ir lietuvių Vatikaną, popiežių imtų laikyti savo priešais. O kaipur, pakibę ant sukto propagandinės meškerės, ima viešai žodžiu ir raštu skelbti, ko Vatikanas mums nėra padaręs, bet nutyli ar nenori pamatyti to, ką yra padaręs ir daro. Popiežius kaltinamas, kad einą į dialogą su Maskva, bet nepagalvojama, kad tik tokio dialogo dėka, kuriame popiežius nėra padaręs jokių nuolaidų (kai jau buvo likęs Lie-

tuvoje tik vienas senelis vyskupas, kuriam mirus turėjo išnykti Lietuvoje Bažnyčios gyvybė), vyskupai neišnyko — Vatikanas buvo paskirti septyni nauji vyskupai. Įvairiomis progomis Paulius VI yra ne tik žodžiais, bet ir veiksmais parodęs Lietuvos Bažnyčiai ir tikintiesiems, tiek Tėvynėje, tiek ir išeivijoje, didelio palankumo ir susirūpinimo pavergta ir persekiojama Lietuva. Jis daro visa, kiek ir kur galima, kad padėtų Bažnyčiai Lietuvoje ir lietuviams svetur. Bet tai lyg užmirštama ar nenorima įvertinti. Matant nepagrįstus kaltinimus Vatikanui, reiktų parodyti konkrečiai kada ir kur Sv. Sostas yra Lietuvai pakenkęs.

Nereikia pamiršti, kad Sv. Sostas turi žiūrėti visos Bažnyčios reikalų. Jis turi rūpintis visiems padėti ir niekam nepakenkti, derinant visus ir visa į vieną harmoningą vienetą siekimuose ir veikloje. Vatikanas siuntė savo atstovą į Helsinkio konferenciją ne tam, kad ten atsisakytų savo siekimų, bet kad savo balsu skelbtų teisę į laisvę visiems. Sv. Sosto Helsinkyje atstovas ne tylėjo ir klausėsi, bet kalbėjo ir reikalavo to, ko mes visi reikalaujame: tautoms ir individams teisės į laisvę — laisvai mąstyti, laisvai kelti, laisvai apsispręsti už individo ir kolektyvo gyvenimą tautiniame ir tarptautiniame forume. Po tokiomis reikalavimais Sv. Sosto atstovas padėjo savo parašą.

Neįjėškome tad priešų ten, kur yra tikri mūsų draugai. Esame permaži, kad dauginume savo priešų skaičių. Veikia įjėškime draugu, kad jie mums padėtų siekti ir laimėti laisvę mūsų Lietuvai ir jos Bažnyčiai. Tarp ne tik galimų, bet ir esamų draugų visada mums buvo ir bus Vatikanas.

Atskirai reikia keletą žodžių pasakyti dėl mūsų santykių su lenkais. Turime visada ir visur būti realistais, neturime leisti, kad kiti pasinaudotų mumis savie interesams ginti ar vykdyti. Iš savo pusės neturime atstumti nė vieno, kuris gali būti mums naudingas mūsų siekimų realizavimui. Sia prasme kartais naudinga bendrauti ir su lenkais. Jie kartais gali būti mums naudingi. Lenkai mums padarė daug skriaudų, tačiau ateiti turime kurti pamiršdami skriaudas, siekdami bendradarbiavimo su visais, nes tik savomis jėgomis nepasieksime, ko siekiame.

Vienas kitas lietuvių, apsilankę Suvalkų trikampyje, rado reikalo aiurmuoti pasaulio lietuvius, kad Seinų parapijos šventovėje neleidžiama lietuviams turėti pamaldų savo kalba. Raginama, kad lietuviai protestuotų, boikotuotų vietos vyskupo pastangas duoti kitas galimybes lietuviams melstis savo kalba. Šių eilučių autorius kaltinamas pataikaujais Lomžos vyskupui ir kenkia lietuvių reikalui. Atsitiktiniam Seinų krašto lankytojams nėra žinoma tikroji padėtis ir todėl jų geri norai prašaua pro šalį.

Seinų lietuvių reikalais tenka rūpintis jau per 20 metų. Jų teisėtus reikalavimus girdėjome ir girdime. Apie ten susidariusią padėtį esame gerai, ir ne tik iš vienos pusės, informuoti. Nėra jokios abejonės, kad Seinų lietuvių yra skriaudžiami, kad reikia jiems padėti. Bet kaip? Čia ir yra viso klausimo esmė.

Seinų lietuviams galima padėti, tačiau ne protestais ir vietos vyskupo boikotavimu, jo plūdumu, kartais net necenzūriniais žodžiais. Nieko nepadės kartojimas, kad Seinų kraštą

lenkai yra pagrobę, kad ten lietuvių turi pirmavomo teisę. Tikresnis kelias, kuris gali duoti laimėjimų — kantriai aiškintis ir įtikinėti vietos vyskupą. Dabartinis Lomžos vyskupas Sasnowskis yra vienintelis iš buvusių Lomžos vyskupų, kuris leidžiasi į kalbas ir nori lietuviams duoti bent dalį to, ko jie prašo. Siandien Suvalkų krašto lietuviai negali skųstis neturį lietuviškų pamaldų. Punksio ir Smalėnų parapijose pamaldos vyksta lietuvių kalba. Seinuose lietuviams vyskupas davė atskirą bažnyčią su parapijos teisėmis, pasiūlė lietuviams atremontuotą Zagarių koplyčią, nori jiems pastatyti bažnyčią Vidugiriu kaime. (Tose apylinkėse gyvena išimtinai vien lietuviai). Tačiau tame krašte labai aktyvūs agitatoriai kursto žmones reikalauti: arba lietuviškos pamaldos Seinų parapijos bažnyčioje, arba mums nereikia jokių pamaldų kitose bažnyčiose. Šitaip klausimą statant ir reikalaujant šimtu nuomonių, galima visko netekti. Sv. Sostas neišeis prieš Lenkijos episkopatą ir neišsprės ar lietuviai turi melstis sava kalba parapijos ar kitoje bažnyčioje.

Yra aiškių duomenų, kad lietuvius kovoti prieš vyskupą ragina bei agituoja vietiniai ir iš kitur atvykę komunistai lenkai ir lietuviai. Jie turi interesą drumsti santykius tarp vyskupo ir tikinčiųjų. Reikia tad pirmiausia įtikinti geros valios lietuvius katalikus, kurių tikrai yra dauguma, kad nesileistų klaidinami tų, kuriem rūpi ne lietuviška malda, o tik noras atitraukti žmones nuo Dievo ir Bažnyčios.

Buvo daroma ir bus daroma visa įtikinti Seinų lietuvius priimti tai, ką vyskupas duoda, o tik paskui reikalauti ir daugiau. Taigi, ne boikotuoti, bet remti ir Seinuose duotą bažnytėlę, ir Vidugiriuose steigiamą naują lietuvišką parapiją. Pasielkus to, bus galima reikalauti teisės melstis lietuviškai ir parapijos bažnyčioje, buvusioje katedroje, dabar bazilikoje. Bet reikalavimai turi būti korektiški, be išsišokimų, be triukšmavimų šventoje vietoje. Tik tokiu keliu galima pasiekti, ko siekiama. Su Lomžos vyskupu Sasnowskiu šių eilučių autorius palaikė ir palaikys santykius, siekdamas palenkinti jį rūpintis jo vyskupijoje gyvenančiais lietuviu. Laiška, kurie buvo rašyti vyskupui, siekė kaip tik augščiau minėto tikslo. Taigi, ne išdėvimas, bet gynimas teisėtų Seinų lietuvių reikalavimų.

Lenkijos lietuvių "Aušra"

Kanada pagaliau pasiekė Seinuose redaguojamas, o Balstogėje spausdinamas vienintelis Lenkijos laikraštis "Aušra" — trečiasis 1976 metų numeris. Spausdintas oficialioje spaustuvsėje ir valdžios organų leistas. Iš viso tai tik 34-tas numeris per 30 metų. Redaguoją kolegija, sausdina "Prasa-Książka-Ruch". Spauštuvė, matyt, turi lietuviškus rašmenis, tad nėra sunku ja pasinaudoti. Pirmajame "Aušros" puslapyje skelbiama, kad tai "Lietuvių Visuomeninės Kultūros Draugijos centro valdybos organas."

Dvi "Aušros"

Sis neperiodinis laikraštis primena kitą "Aušrą", šiuo metu leidžiamą okupuotos Lietuvos pogrindyje, kurios taip pat išėjo jau trys numeriai. Abu yra neperiodiniai, leidžiami priešpaudos sąlygomis. Žinoma, okupuotos Lietuvos "Aušra" redaguojama ir spausdinama daug sunkesnėmis sąlygomis, tiksliau sakant, perrašoma mašinėle. Už jos platinimą, redagavimą, perrašinėjamą gresia žiaurios bausmės. Lenkijos valdomame Suvalkų trikampyje tokios grėsmės nėra, tačiau už lietuvišką spausdintą žodį reikia grumtis. Jau trys dešimtmečiai Lenkijos lietuviai neturi periodinio laikraščio. "Aušra" tebėra neperiodinis, išėjęs bene trisdešimt keturis kartus į metus. Negana to — laikraštis už leidimą egzistuoti turi smilkyti komunistinei partijai ir valdžiai. Dėlto jo turinys privalo turėti atitinkamą atspalvį. Jei Suvalkų trikampio lietuviai gyventų laisvėje, turėtų ne tik savaitraštį ir kitokius laikraščius, bet galėtų juos prenumeruoti ir iš laisvųjų kraštų. Taip pat tada jie galėtų gauti lietuviškas knygas iš S. Amerikos. Dabargi tai uždrausta. Pvz. vienas Kanados lietuvis pasiuntė į Suvalkų trikampį "Lietuvių Enciklopediją" (36 tomus), ir visa siunta dingio, nors buvo registruota.

Iš seiniškės "Aušros" mažai tesužinome apie Lenkijos lietuvių gyvenimą — daug vietos skiriama okupuotai Lietuvai ir kitokio pobūdžio rašiniams. Kiek daugiau vietos skirta Lietuvių Visuomeninės Kultūros Draugijos septintajam suvažiavimui (1976. V. 23) Seinuose. Iš jo aprašymo matyti, kad ši organizacija valdžios verčiama eiti daugiau ar mažiau komunistiniu keliu, nurodytu Lenkijos Jungtinės Darbininkų Partijos suvažiavimo. Dėlto suvažiavimo nutarime pasakyta: "Ir Draugija atliksdama savo paskirtį, remsis VII-jo partijos suvažiavimo nurodymais, kels mūsų meninių ansamblių lygį, turintis jų programą patriotiniu, humanistiniu ir socialiniu požiūriu." Pirmuose suvažiavimo nutarimuose nevengiama smilkalų Lenkijos kompartijai. Pvz. sakoma:

Dalyviai

Suvažiavime išliko ir lietuviams svarbių istorinių vietų globos klausimas. Esą lenkai savo istorines vietas globoja ne tik savame krašte, bet ir kitur. Dėlto nutarta, kad visuomeninė lietuvių kultūros draugija turi globoti Dariaus ir Girėno žuvimo vietą (netoli Mysliborz miestelio, Gožovo vaivadijoje), lietuviškos architektūros paminklus, piliakalnius, jotvingių kapus Sveicarijos kaime (prie Suvalkų) ir kitas panašias vietas.

● Lietuviškoji šeima yra mažoji Lietuva, kurioje auga atleities tauta

Neseniai įstojusios į N. Pradėtosios Marijos vienuoliją Putname novicia Stasė Normantaitė ir kandidatė Cecilija Bosaitė stebi lietuvišką ratelį

PADĖKA

Šių metų rugsėjo 14 d., po ilgos ligos mirus mielai mūsų mamai

ata Onai Sabaliauskienei,

nuoširdžiai dėkojame visiems mūsų užjautusiems bei padėjusiems skausmo valandoje. Didžią padėką reiškiamo gerb. Tėvui A. Simanavičiui, OFM, gerb. Tėvams pranciškonams už atlaikytas pamaldas bei palydėjimą į kapus. Taip pat didi padėka priklauso kun. J. Staškevičiui. Labai dėkojame mielai seselei Michaelėi už mamos lankymą. Dėkojame gerb. gydytojams — dr. St. Pacevičiui, dr. A. Valadkai, dr. J. Yčui ir dr. Vingiliui. Dėkojame visiems, aukojusiems šv. Mišias, gėles ir užuojautas. Mūsų didi padėka visiems už dalyvavimą pamaldose ir laidotuvsėse.

Liūdinčios — Sabaliauskų ir Bakanų šeimos

MEDUS — reikalingas sveikatai. Natūralus, nepasterizuotas. Įdusose ar koriuose. Iš bityno: 30 Dewson St., Toronto 4, Ont. **Eagles Nest** Telefonas 534-0563

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

RASO APIE BRAZINSKUS
 "Tiesa" rugsėjo 19 d. ir "Valstiečių Lankraštis" rugsėjo 21 d. paskelbė sovietinio TASSO ir susovietintos ELTOS bendrą pranešimą apie Prano ir Algirdo Brazinskių atvykimą į JAV. Jame kartojama jau anksčiau pateikta sovietinė versija, pagal kurią minėtieji asmenys yra nusikalčiai, oro piratai, Turkijoje susilaukę nepateisinamai švelnios baumės. Iš Turkijos jie buvo išleisti į P. Ameriką, o atsidūrę Niujorke ir dingę minioje. Po kiek laiko jie buvo sulaukyti ir dabar vėl prašo politinės globos. Pranešimas užbaigiamas Sovietų Sąjungos vyriausybės š.m. liepos 15 d. pareiškimu, kuris tada buvo skirtas Turkijai, o dabar, atrod, taikomas JAV vyriausybei. Esa, Sovietų Sąjunga Brazinskius laiko nusikalčiais. Kur jie begyventų, turi būti išduoti Sovietų Sąjungai, nes jų slėpimas yra nedraugiškas aktas.

PRABILO A. LAURINCIAUKAS
 "Tiesos" vyr. red. Albertas Laurinciaukas rugsėjo 18 d. laidoje pajudino dorovės temas ilgoku savo rašiniu "Dėmės saulėtame vitraže". Nemažas dėmesys jame tenka Lietuvai vis gilesne banga užliejančiam gir-tavimui. "Vis daugiau girdėti balsų, reikalaujančių užkirsti kelią gir-tavimui. Motina, puolusi desperacijon dėl sūnaus tragedijos, siūlo uždaryti restoranus, nustoti gaminti degtinę. Vienas inteligentas siūlo gaminti daugiau ir pigesnę degtinę, bet išmokyti žmones su saiku ją gerti. Tai antra pozicija. Teko kalbėti su mokytoju, kuris siūlo viešai spaudoje skelbti duomenis, kiek kurioje rajonas pardavė degtinės, panašiai kaip skelbiamas, kiek hektarų nuimta javų, primelžta pieno. Teko sutikti ir tókį, kuris siūlo liautis kalbėti apie girtavimą ir alkoholizmą, nes, girdi, tomis kalbomis mes patys sukuriame problemą, kurios gyvenime nėra... Deja, problema yra: Užtenka suskaiciuoti, kiek neateina į darbą po girtavimo žmonių, kiek girti mechanizatoriai sudaužo traktorius, pasiklausyti tragiškų bylų teis-muose. Senoji mitologija tvirtina, jog dievas Vulkanas gimęs raišas, nes jo motina apvaisino girtas Ju-piteris. Mūsų medikai gali pateikti lūdiną statistiką apie fiziškai ir dvasiškai luosų vaikų gimimą girtuoklių šeimose. Vaidniausia, jog kai kuriuose kolektyvuose įsitvirtino nuomė: pasirodyti girtam viešoje vietoje ne gėda..." Toliau A. Laurinciaukas taipgi paličia ir nuolatinę ideologinę kovą, prieš komunizmo nukreiptus "pabėgusius" užsienį lietuviškų buržuazinių nacionalistų šmeižtus". Atrodo, šmeižtas jis laiko ir mūsų spaudos pranešimus apie Lietuvą žudančių girtavimą, kurį dabar pats patvirtino savo plunksna.

VIENA NAKTIS
 Idomų reportažą iš Vilniaus milicijos būstinės "Tiesos" 217 nr. paskelbė jos korespondentas Bronius Čekanauskas, aprašydamas eilinę naktį iš rugsėjo devintosios ir dešimtosios. Pirmiausia miliciniškai buvo iškviešti ir "Pasagos" restorana, prie kurio rado ant laiptų susėdusius kelis girtus jaunuolius. Vienas jų, net ir pamatęs milicinius, neįstengė atsikelti. Pacioje "Pasagoje" dar gražiau: "Viduje — gal dvidešimt vyrų, tirštai apgulę bufeta, kilnoja stiklines. Restorane — sanitarinė diena, tad visi veržiasi prie baro... Daugelis neblaivūs, tačiau dosni bu-

fetinėmė pila visiems. Geria su visais ir durinkinis. O aplinkui sunkiai nusakoma netvarka..." Labiau-siai išlinksminusieji atsidūrė milicijos automobilyje. Spalio rajono vi-
 daus reikalų skyriuje baudas sumokėjo centrinės statistikos valdybos mechanikas G. Aleksandravičius ir namų statybos kombinato elektro-montuotojas N. Jaščėna. Blaivyklon teko nugabenti darbininką A. Ceciu-ną ir niekur nedirbantį I. Čechojaną. Kitas pagalbos šauksmas milicijai pasiekė 10.30 v. vakaro: "Vėl te-lefono skambutis. Šį kartą balsas su-sifaundus. Daug balsų. "Atvykite į Raudonosios Armijos prospektą. Na-mo numeris — 27, buto — 4. Girta motina primušė mažus vaikus. Juos, pasislėpusius pakrūmėje, dabar su-rado kaimeinai. Mažyliai bijo eiti na-mo..." Kai Br. Čekanauskas su mi-licininkais nuvyko į šį butą, motina rado jau išvežtą blaivyklon: "Butė nešvaru. Nemaonus įvairiausių kvapų mišinys. Po purviną lovą šliau-žioja vienerių metų berniukas. Su-jauktoje virtuvėje šeimininkauja bo-butė. Irgi neblaivi..." Gatėn išvy-tus mažylis liginėn nuvežė grei-toji pagalba. Ten juos nuprausė, pa-valgydino ir paguldė įturtus medi-kai. Br. Čekanauskas teigimu, tą naktį blaivyklon nakojo 47 vilniečiai, o milicijai per parą skambino 3.000. Nežinybines apsaugos skyrius naktį užbaigė sausa pastaba: "Jokių rimtų pažeidimų neužfiksuota".

FILOSOFU POSEDZIAI
 Rugsėjo 16-17 d.d. Vilniuje įvyko Sov. Sąjungos filosofų draugijos prezidiumo posėdžiai, kuriuose aptar-ti XXV-tojo sovietu kompartijos su-važiavimo įsakai, Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Gudijos skyrių veikla. Po-sėdžius pradėjo Lietuvos skyriaus pirm. J. Macevičius, pagal kurį, "par-tija dabartiniam komunizmo staty-bos etape kelia svarbius uždavinius filosofijos mokslui, formuojant žmo-nių komunistinę pasaulėžiūrą, sinte-tizuojant mokslo pasiekimus, daly-vaujant dviejų ideologijų kovoje". "Komjunistinio Tiesos" 187 nr. skel-bia: "Posėdžio dalyviai nagrinėjo ak-tualias filosofijos mokslo, šiuolaiki-nės ideologinės kovos, socialistinio internacionalizmo, dorovinio auklėji-mo, mokslinės pasaulėžiūros forma-vimo problemas, aptarė socialines politines tendencijas šiuolaikinėje katalikybėje, katalikiškojo moder-nizmo filosofines problemas..." Iš šio aprašymo aiškiai matyti, kad So-vietų Sąjunga filosofiją laiko tik savo kompartijos taktininkė, kuri vi-somis priemonėmis privalo remti jos ideologiją.

MAZEIKIŲ ELEKTRINĖ
 Mazeikiuose statoma termofikaci-nė elektros jėgainė, kurios pagrindni-s uždavinys bus tiekti srovę ir garą čia iškilniam naftos valyk-lai. Elektrinės projekta paruošė są-junginio instituto "Teplotoelektropro-jekt" Rygos skyrius. Jos pajėgumas — ketvirtadalį milijono kilovatų elektros srovės ir daug garo. Kurui bus panaudotas mazutas, tačiau gam-ta nuo užteršimo žadama apsaugoti 205 metrų augščio kaminu, efekty-viomis vandens valymo priemonė-mis. Visas elektrinės valdymas bū-sias automatizuotas. Elektrinės sta-tybos aikštelė užima pastuščio šimto hektaro plotą. Dalį srovės iš šios jė-gainės gaus ir aplinkinės vietovės. Pirmieji jos įrenginiai darban bus paleisti 1978 m.

V. Kst.

ST. CATHARINES, ONTARIO

PAVERGTŲ TAUTŲ ORGANIZACIJOS posėdy rugsėjo 20 d. pagrindinį pranešimą padarė čekų atstovas, Brock universiteto politinių mokslų dekanas, profesorius Victor Fic. Tarp kitko pranešė, kad vasarą lankėsi Indijoje ir buvo priimtas to krašto vyriausybės. Vengrų atstovas I. Mezes pakvietė tautybių atstovus bei vėlavas dalyvauti vengrų sukilimo prieš rusus 20 metų minėjime, kuris įvyks Wellande spalio 24 d., 2 v.p.p. Salėje yra 1200 vietų, nes Wellande gyvena daug vengrų.

Kadencijai pasibaigus ir šių metų komitetui atsistatydinus, buvęs pir-mininkas lenkas E. Dzieržek padė-kojo už bendradarbiavimą bendroje pavergtų tautų kovoje už laisvę ir po to pranešė, kad lenkų tremties vyriausybė Londone, Anglijoje, vi-sus šio komiteto narius apdovanojo antrojo laipsnio (sidabro), o lietu-vių atstova pirmojo laipsnio (aukso) "Cross of Merit" žymenimis, kurie būsia įteikti spalio 24 d. Toronte. Posėdžio pabaigoje įvyko rinkimai.

Nauju šios organizacijos pirmininku vienbalsiai išrinktas lietuvių atstovas S. Setkus. Kor.

WINDSOR, Ontario

TAUTOS FONDO atstovybė Kanadoje praneša, kad R. Eidukaitei pa-sitraukus iš savo pareigų, Tautos Fondo įgaliotinė Windsorso apylin-kėje paskirta Eugenija Pakauskienė (3025 Longfellow Ave., Windsor, Ont., tel. 966-2374).

MIELI WINSORIEČIAI! Aplin-kybėms susidėjus (ryšius su nauju verslu), turėjom skubiai ir netikėtai palikti Windsorso, neatšisveikinę su daugeliu draugų bei pažįstamų. Vi-sus jus nuosirdžiai atsiprašome ir pasžadame, progai pasitaikius, dau-gumą aplankyti. Dėkojame apylinkės v-bai ir visiems lietuviams už gražų ir nuosirdų bendradarbiavimą. Tely-di Jus sveikata, laimė ir gera valia. Niekada Jūsų neužmiršime. Esame laimingi turėdami tiek draugų.

Jūsų Aldona ir Vincas Čerškai,
 Glencoe, Ont.

Didelė staigmena LONDONE!

Pirmą kartą čia atvyks vienas žymiausių mūsų

humoristų-satyriku-aktorių —

Vitalis Žukauskas

iš Niujorko

ir atliks pagardinę programą

SPAUDOS BALIŲJE,

Be to, programoje: pagerbimas pasižymėjusių jaunuolių, skambaus soprano Danutės Švilpaitės nuotaikingos dainos su orkestro palaيدا ir gal dar kokia staigmena. Visus lietuviška muzika linksmins šaunusis LL Studentų orkestras "Atspindžiai" ir jo dainininkai

Remkime lietuvišką spaudą, nes be jos apmirtų visa mūsų veikla!

kuris įvyks Padėkos Dienos savaitgalį, spalio 9, šeštadienį, "Plumbers Hall" (523 First St.)

Detalės nurodytos atskirai šiame puslapyje. Pradžią — 8 v.v. Programos pradžia — 9 v.v. Naujo žanro loterija, bufetas su skaniais užkandžiais ir visų rūšių gėrimais. Visi kviečiami atvykti ir išgyventi juoko iki ašarų valandas! Rengėjai

Toronto atžalyniečiai prie lietuvių paminklo tautybių parke Thunder Bay, Ont., kur dalyvavo tautinių grupių festivalyje

Thunder Bay, Ontario

TORONTO "ATZALYNAS" ambasadoriavo Kanados šiaurėje su labai dideliu pasisekimu. Visi šokėjai jauni, tvarkingi, linksmi. Jie šoko gana gražiai. Visur ir nuo visų girdime pagyrimus. Net kaurikie vadino juos profesionaliais šokėjais. Jų mokytoja Silvija Leparskienė yra kalio-ta Silviją Leparskienė yra mokytoja, bet ir griežta tvarkos atžvilgiu. O jų "mama" — tėvų komiteto pirm. J. Bubulienė rūpestingai ir tvarkinga. P.p. Barauskai ir Delkai buvo tėvai palydovai. Gėrėjais šokėjų tėvų organizacija. Tai gali būti pavyz-dys daugeliui kitų. Puiki jaunuolių uniforma, ypač mergaičių. Keletas jaunų vyrų klausinėjo mūsų lietu-vaiečių adresų.

Visa "Atžalyno" grupė su paly-dovais aplankė lietuvių paminklą, uždėjo gėlių puokštę ir nusifoto-gravo.

Gaila, kad mes esame pertoli nuo didelių centrų. Jūsų toks aplanky-mas turi labai didelę reikšmę lie-tuviams ir visuomenėi. Mes visi dar tebegyvename tomis gražiomis nuo-taikomis, ir, manau, jos neišnyks ilgai.

Dr. J. Jasevičiūtė

CALGARY, ALBERTA

PASKUTINĖ GEGUŽINĖ šį sezo-ną surengė KLB apylinkės valdyba Northcott ūkyje. Rudens oras pasi-taikė labai gražus. Gegužinėje buvo žaidžiamas futbolas, metomas svi-dinys, vyko lenktynės. Grupinėms jaunųjų lenktynėms vadovavo ir lai-mėjusius apdovanojo, kaip visada, J. Karpa. Loterijos bilietus platino jau-nieji: V. Krausaitė, R. Bambridge, T. Waldhenn, D. Dubauskas. K. Du-bauskas rinko šių metų solidarumo įnašus. Visi dalyvavusieji grįžo pa-tenkinti gražiai praleidę popietę gamtoje. KLB valdyba dėkoja V. Krausaitei, I. Barutai ir I. Dubauskui už loterijos fantus, B. Yaugai už parvežtą iš Lietuvos ragulį, ku-rio užteko su kava visiems pasiva-išinti.

SESTADIENINĖ LIETUVIŲ MO-KYKLA pradėjo mokslo metus. Šiais metais sudarytos 2 lietuvių kalbos mokinių grupės. Prie mokyklos veiks tautinių šokių ratelis, vadovaujamas

PARDUODAME LIETUVISKUS SŪRIUS, estiškių duoną. Didelis mėsmės gaminys pasirinkimas. SUPERIOR SAUSAGE CO. 1004 Dundas St. West, Toronto. Tel. 531-8422

Mesos ir puikūs dešros gaminiai

Skaneštai R. Denninger Ltd.

kleikvieno skoniui

284 KING STREET E., HAMILTON — 528-8468
 740 UPPER JAMES ST., HAMILTON — 389-4113

- GUELPH LINE prie PROSPECT, HAMILTON — 528-8468
- BURLINGTON — 639-0510
- LLOYD D. JACKSON SQUARE, HAMILTON — 389-4113
- HAMILTON — 525-9641

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje įsikūręs nuosavoje namuose — Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas "TALKA"

830 Main Street East, telefonas 544-7125

Darbo valandos: pirmadienis — ketvirtadienis nuo 10 iki 5 val., penktadienis nuo 10 iki 7 val., šeštadienis nuo 9 iki 12 val. Liepos — rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius — šeštadienis uždarytas.

Nemokama gynybė ir osm. pašalų drauda. Nemokamas pilnas čekių pateikimas. Kapitalas — virš \$7.000.000.

MOKAME UŽ:
 depozitus (P.C.A.) 6%
 santaupas 8 1/2%
 term. depozitus 1 m. 9 1/2%

IMAME UŽ:
 asmenines paskolas 12%
 nekila. turto pask. 11%

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

SIMPOZIUMAS HELSINKIO SUSITARIMŲ KLAUSIMAIS Brooklyn, N.Y., Kultūros židinyje, rugsėjo 11 d. surengė korporacija "Neo-Lithuania". Vadovu buvo pakviestas VLKO vicepirmininkas politikos ir teisės reikalams dr. Bronius Nemickas, pranešėjas — Algimantas Gureckas iš Vašingtono, Vytautas Meškauskas iš Čikagos ir Vytautas Vaitiekūnas iš New Jersey. Po išsamių diskusijų dr. B. Nemickas susumavo pagrindines išvadas. Baigiaminis Helsin-kio konferencijos aktas yra smėgis Lietuvos laisvinimui, bet ji netiks-liu laikyti perdidelę nesėkmę, nes jo žala ar nauda Lietuvai kol kas dar neapčiuopiamas. Aktą išlygina JAV kongreso atstovų rūmų ir se-nato rezoliucijos, pabrėžiančios Bal-tijos valstybių įjungimo Sovietų Są-jungon nepripažinimą. Naujų smū-gių gali tekti susilaukti 1977 m. Bel-grade, kur vėl susitiks baigiaminio Helsinkio konferencijos akto signa-tarai. Pavoju sudaro V. Europos valstybių ir ypač JAV nepakanka-mas pasirošimas šiam susitikimui. Juo gali vėl pasinaudoti Sovietų Są-junga. Helsinkio aktas neišsprendė Baltijos valstybių statuso, palikda-mas atviras duris įvairiai interpre-tacijai. Lietuvių laisvės kovos bei išsilaisvinimo lūkesčių jis nesumen-kina, bet gali tik pasunkinti ar pa-lyginti. Akte paskelbti principai, liečiantys žmogaus teises, ilgai-ni gali tapti tarptautinės teisės dė-sniais.

ALGIMANTAS GURECKAS, JAV LB krašto valdybos ryšininkas Vaš-ingtone, rugsėjo 11 d. lankėsi Niujorke ir buvo priimtas komunistinės Kinijos atstovybėje prie Jungtinių Tautų. JAV LB tarybos nariui Broniui Aušrotai tarpininkaujant, ge-gužės 30-31 d.d. Vašingtone buvo užmezgti ryšiai su Jungtinės Prūsų Tarybos pirm. Manfredu Keireitu. Šiuose pokalbiuose JAV LB krašto valdybai atstovavo vicepirm. A. Gu-reckas, Rezistenciniam M. Lietuvos Sąjūdžiui — jo pirm. dr. Jonas Stik-lorius, Amerikos Latvių Sąjungai — Jungtinio Baltiečių Komiteto pirm. Gunars Meirovics.

1976 METŲ PRADŽIOJE anuomet-nis JAV LB krašto valdybos vice-pirm. Rimas Česonis specialiu ap-linkraščiu kreipėsi į lietuviškąsias mokyklas, prašydamas mokinius iš-jungti į moralinį bei materialinį lie-tuvių politinių kalinių reimimo So-vietų Sąjungoje. Filadelfijos V. Krė-vės mokyklų mokiniai sutelkė \$80, pardavindami sausinius Vasario 16 minėjime. Jie paruošė siuntinė-lį ir surinktas pinigais sumokėjo aug-štą maitą. Jis buvo pasiūstas Jonui Simokaičiui ir Petriui Paulaičiui koncentracinėje Mordovijos stovykloje. Šiomis dienomis gautas atsakymas, kad minėtieji kaliniai ji "atsisako" priimti. Siuntinėlio nepraleidžia Fi-ladelfijos lietuvių mokslo išsąsdin-ti Sovietų Sąjungos cenzoriai ir Mor-dovijos stovyklų sargai.

DR. JULIUS BIELSKIS, Lietuvos garbės konsulas Los Angeles mie-ste, atšventė 85 metų amžiaus sukak-tį. Šia proga ji aplankė ir pasveikino Los Angeles lietuvių skautininkų delegacija.

Argentina

SESTASIS SUSIVINIJIMO LIETUVIŲ ARGENTINOJE skyrius Kordoboje jaukiu pobūviu atšventė 32 metų veiklos sukaktį. Įvadinį žo-dį tarė skyriaus pirm. M. Bendinskas su nuveiktais darbais supažin-dino ižd. V. Sadukas. Raštu buvo gauti sveikinimai iš "Laiko" redak-cijos ir Avellanados Aušros Vartų parapijos. Iškilmės dalyviai susika-pino minutę pagerbė mirusius SLA Kordobos skyriaus narius. SLA cen-tro valdybos vardu sveikino vice-pirm. A. Stalioraitis, atvežęs 10.000 pežų salės apšvietimui pagerinti.

BERRISO "NEMUNO" DRAUGI-JA bendrais pietumis paminėjo savo veiklos 67-tąsias metines. Svečių su-laukta apie 150, daugiausia buvusių narių, atvykusių su vaikais ir anū-kiais. Dalyvių eilėse buvo ir Argenti-nos Lietuvių Centro pirm. J. Mičiū-nas su valdybos nariais iš Buenos Aires. Visus džūgino gausus jauni-mo dalyvavimas metinėje "Nemu-no" draugijos šventėje.

Australija

KOOPERATINĖ MELBURNO LIETUVIŲ kredito draugija "Talka" atšventė 15 metų veiklos sukaktį. Ją 1961 m. rugsėjo 15 d. įsteigė 11 lie-tuvių su pirm. L. Barkum. Pradinį kapitalą sudarė tik keliasdešimt svarų. Dabar "Talka" jau turi apie 500 narių ir apie \$700.000 kapitalo. Lie-tuvių kultūriniam reikalams skiriama 10% pelno. Pervarkius "Tal-kos" įstatus, jos nariai gali būti visi Australijos lietuviai. Pernai "Talkos" skyrius atidarys Adelaidėje, kur jis labai sėkmingai veikia. Naujo skyriaus susilauks ir Sydne-jaus lietuviai. "Talkos" narių eilė-se yra daug lietuviško jaunimo, net ir tokio, kuris šiaip jau lietuviškoje veikloje nedalyvauja. Dabartinę "Talkos" valdybą sudaro: pirm. P. Baltutis, sek. V. Alekna, ižd. I. Alekna.

SYDNEJAUS ARKIVYSKUPIJOS MARIJOS KONGRESO rugsėjo 12 diena buvo skirta etninėm grupėm. Iš ryto buvo atskiros arių Mišios, turėjusios apie 3.000 dalyvių, o po pietų — bendros visų kitių tautybių Mišios. Jas atnasaavo kardinolas Ja-mes Freeman su trisdešimt kapelio-nų, dalyvaujant apatšališkajam nun-

cijai arkiv. Gino Paro. Lietuviai iš kitų tautybių išsiskyrė savo gražiais tautiniais drabužiais, tautinių mo-tyvų kryžiumi. Lietuvos ir atelitin-ku vėliavomis. Lietuvišką maldą Ma-rijai skaitė Nijolė Vaičiūrgytė, pa-sipuošusi tautiniais drabužiais. Anų nešime lietuviams atstovavo Loreta Savickaitė, įteikusi kuklią gėlytę kardinolui J. Freemanui. Lietuviškų giesmių teko atsisakyti dėl portuga-lių, kurie taip įsismagino ir išsėdė savo giedojimą, kad lietuviams neliko laiko. Katedros kriptoje buvo su-rengta iš įvairių tautybių gautų Ma-rijos paveikslų paroda. Visų dėmesį joje atrėpė neseniai iš Lietuvos gautas mozaikinis Siluvos Marijos gintaro paveikslas ir vilniečio tre-mtinio Sibire sukurtas Vilniaus Aušros Vartų Marijos paveikslas. Juos abu parūpino lietuvių kapelionas kun. P. Butkus.

SYDNEJAUS LIETUVIAI džiau-giasi nauja lietuviška šeima. Rug-sėjo 11 d. kapelionas kun. P. Butkus Sydnejaus priemiestyje Flemingtone, Sv. Dominiko bažnyčioje, sutokė Alvydą Dulinską ir Daliją Adomėnaitę. Pamaldų metu giedojo sydnėjiš-kių vyrų ir moterų devynikė, smul-ku grojo V. Maksvytytė. Jaunoji yra mokytoja, dirbanti australių mokyk-loje, jaunasis — kvalifikuotas revizorius. Dalija yra lankiusi šeštadi-ninės mokykla, ligus metus šokiusi tautinius šokius. Ji ir šiuo metu priklauso Sydnejaus vyr. skaučių Satrijos Raganos būreliui. Alvydas pasižymėjo kaip geras krepšininkas. Kadangi ir Dalija žaisdavo krepšni, jie susipažino sporto dėka, susidrau-gavo ir pasirinko bendrą gyvenimo kelią.

Urugvajus

URUGVAJIAUS LIETUVIŲ JAU-NIMO stovykla šią vasarą buvo su-rengta Park de la Platoje. A. G. Ma-čanskų vasarvietėje. Dalyvavo apie 20 jaunuolių. Stovyklai vadovavo čikagietis taktininkė R. Soliūnaitė, A. Meškerevičius, L. Mockevičius, S. Sapokaitė ir I. Kamandulytė.

Britanija

ATOSTOGAUAJAMIS LIETUVIŲ SODYBOJE šią vasarą netrūko gra-žaus oro, nors dėl rekordinės sausos kentėjo Britanijos ūkininkai. Dėl jos buvo pradėjęs slūgti vasarotojų ir meškeriojų pamėgtas sodybos ežerėlis. Jį išgelbėjo Bernarda Snabaitienė, surinkusi 500 svarų ir nupir-kus vandens siurbį ežerėliui papildyti. Tai siurbliu parūpino vienas klu-bo narys, vadovaujantis siurblių ga-myklai. Ypač gražią savaitę turėjo sodyboje stovyklavę lietuviai skautai. Rugpjūčio 24 d. sodyboje mirė jos gyventojas Jonas Gustaitis, 69 metų amžiaus. Lietuvoje jis buvo pakinktu dirbėju, vaidino mėgėjų teatre. Britanijon atvyko 1948 m. iš Danijos ir 1975 m. apsigyveno sody-boje, kur reikišs kaip uolus darbin-ninkas ir daržininkas. Vėlonis rug-pjūčio 27 d. iš Headley bažnytkal-mio Kristaus Karaliaus šventovės palaidotas vietinėse kapinėse, kur ilsiis ir daugiau lietuvių. Laidotuvių apeigas atliko kun. A. Geryba, da-lyvaujant gausiam būriui lietuvių.

Lenkija

NEPERIODINIS "AUSROS" šiais metais pasirodė jau 3 nr. Pagrindinė vieta jame teko septintajam Lietu-vių Visuomeninės Kultūros Draugių suvažiavimui Seinuose. Jo metu paašikėjo, kad Lenkijos lietuviai da-bar turi septintąsias mokyklas su dė-snomja lietuvių kalba, o devynios mokyklose ji dėstoma kaip atskiras dalykas. Pradinės mokyklose lie-tuvių kalbos mokosi apie 540 vaikų. Punksio lietuvių gimnazija turi 119 moksleivių, gyveniman yra išleidusi apie 300 abiturentų. Suvalkų tri-kampyje 1975 m. reikišė 15 savii-veiklinių vienetų, kurių renginiai susilaukė 11.000 dalyvių. "Ausros" red. V. Petruškevičius šiame nume-ryje pasakoja apie savo vienąsne- okupuotoje Lietuvoje, su R. Vokle-tijos baltistų veikla supažindina L. Stepanauskas. Poeto Juozo Kėkšto gyvenimui bei kūrybai yra skirtas J. Sendos straipsnis "Gyvenimo prasmės ir tiesos bejieškant". Nau-jąjį "Ausros" numerį užsklendžia tradicinis "Ausrės" puslapis.

Prancūzija

SOL RICARDAS DAUNORAS, pa-siprasęs politinės globos Prancūz-ijoje, yra Tulūzos tarptautinio daini-ninkų konkurso laureato Vacio Daunoro brolis, gimęs 1944 m. Zagarė-jė. Baigęs Zagarės gimnaziją, 1963 m. įstojo į Vilniaus konservatorijos solinio dainavimo skyrių, bet studi-jas turėjo nutraukti dėl karinės prie-voles atlikimo 1964-66 m. Karinėl tarnybai jis buvo išsūstas į Pernes rieties Kizilo miestą. Grįžęs Lietu-von, dainavimą Vilniaus konservato-rijoje studijavo pas brolių sol. V. Daunorą, Vilniaus operos bosą. Kon-servatorijoje baigė ir iki 1973 m. dir-bo "Lietuvos" ansamblyje, o tada buvo priimtas į Vilniaus operos teat-rą. Gastroluoti jam teko Danijoje, Prancūzijoje, Suomijoje, Jugoslavi-joje. Politinės globos pasprašė Pa-ryžiuje š.m. liepos 8 d., atsisaky- nus pietinėje Prancūzijoje koncer-tavusio Vilniaus universiteto an-samblio. Sol. R. Daunoras yra bari-tonas.

Melburno, Australijoje, Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos valdyba. Iš kairės: pirm. H. Statkuvienė, L. Čižauskienė, G. Jokūbaitienė, G. Mackevičienė, V. Vaitiekūnienė, L. Keblienė, J. Sikorskienė. Ši draugija neseniai atšventė 25-rių metų veiklos sukaktį plataus masto iškilinėmis

Torontiško "Gintaro" jaunių grupė (Raimundas Turūta ir Ramona Murauskaitė) penktojoje tautinių šokių šventėje Čikagoje Nuotr. O. Burzdžiaus

Drauge, pirk plytą...

AL. GIMANTAS

Vienas akademinio pasaulio asmuo šių metų vasarą turėjo galimybę visą mėnesį pagyventi sovietinamoje Lietuvoje. Jam teko nemažai pakeliauti po kraštą, arčiau susipažinti su esama aplinka, reikalavimais, gyventojais, jų nuotaikomis ir lūkesčiais. Mėnuo laiko tai, žinoma, ne penkioms dienoms Vilniaus viešbuty praleistos. Todėl ir minimo asmens patyrimai yra žymiai vertingesni už penkiadienio turistų "karštuosius" įspūdžius. Ten viešint išties mėnesį jau buvo užtenkamai progų bent kiek giliau pažvelgti į vietinio gyvenimo raidą bei pulsą. Nevisur sekiojo paslaugūs "Inturisto" pareigūnai, nevisur "saugojų" budri globėjų akis.

Pasak mūsų stebėtojo, didmiesčiai Lietuvoje nėra jau taip saugūs, kaip norėtų vaziduoti oficiali propaganda ar viešumai neskelbiama statistika. Didmiesčiuose, jų pašalinuose kvartaluose, maties metu negali jaustis visiškai saugus, nes kriminalinis elementas iškrečia nemalonių išdaigų. Pvz. net ir pacioje sostinėje, grįžtant apstojimo vieton apie 2 v.r., siaurame skersgatvyje, nejučiomis kelia pastojų du tamsūs siluetai — viens priekyje, kitas užpakalyje. Pirmasis, visai priartėjęs, kreipėsi, prašydamas cigarečių. Užpultajam besiaiskinant, kad prie savęs neturįs jokių rūkalų, užnakalyje stovįs ėmęs grasinti: "Geriau draugas turėk, nes bus blogai..." Laimei, iš kitos gatvės pusės atbėgo milicininkas, griebė už pakarpų abu chuliganus ir nusiųdė.

Lietuvoje minėtam lankytojui teko girdėti ir apie "plytų pardavėjų" brigadas. Jų veikimo aplinka — menkia apšviestos, tolimesnės apylinkės, kur mažiau eismo. Pvz. eini sau šaligatviu ir susitinki žmogėną, rankoje laikantį plytą, kuris ramiausiai tau pasako: "Drauge, pirk plytą. Tik penkrublinė". Jei bandysi "nepirkti", iš-

sisukinėti, bematant niekadėjas tvos ta plyta. Asmenys, turį eiti per tokias apylinkes, dėl visa ko rankoje laiko sugniaužę penkrublinę, nes toks nuostolis vis geresnis už galimą fizinį sužalojimą ar visos piniginės netekimą. Kaip ir visur, kriminaliniai nusikaltimai (įvairių rūšių) didėja ir Lietuvoje, nors sugauti nusikaltėliai ten neišvengia sunkių bausmių.

Minėtam asmeniui teko buvoti ir Baltijos jūros paplūdimyje. Visur pilna vasarotojų. Jūros vanduo — 12° 14° Celsijaus (maždaug 54° 56° F) jam atrodė toks šaltas, kad neišdrįso maudytis — tik stebėjosi vietinių drąsa ir ryžtu mėgautis tokiomis šaltomis Baltijos bangomis.

Jis, tiesa, buvo buvęs Lietuvoje ir prieš porą metų, bet žymiai trumpiau. Skirtumas tarp abiejų viešnagių žymus — dabar kiek blogesnė ekonominė būklė ir ryškesnė rusifikacija. Visa tai gana vaizdžiai matoma stebint aplinką ir kasdienį gyvenimą. Jaučiamas žmonės nusivylimas, nepasitenkinimas P. Griškevičiumi, užėmusiu mirusio A. Sniečkaus vietą. Petras, pasirodo, laikomas nemažai rusofilu, gataikūnu ir minkštąsprandžiu. Tuo tarpu Antanas (priešingai išievių įsitikinimui) prisimenamas kaip neblogas administratorius ir tam tikrų lietuviškų pozicijų ir tradicijų saugotojas. Net ir partiniai centro komiteto posėdžiai dabar vyksta rusų kalba. To niekad nebuvo A. Sniečkaus laikais. Lietuvoje kalbėta, kad ir atenatą prieš Griškevičių iššaukė jo sutikimas įjungti į sovietinės Lietuvos teritorijos ribas visą Karaliaučiaus sritį. Si "dovana" bendrą Lietuvos gyventojų skaičių atmiešų dar 800.000 rusų. A. Sniečkaus tai gerai suprato ir visada buvo priešingas tokiame inkorporavimui, kuris iš tikrųjų nieko gero Lietuvai nebūtų atnešęs. Griškevičius, esą, tuo klausimu turi nemažą poziciją lietuvių partiečių tarpe.

Šeimų sujungimo klausimu

Pernai Helsinkyje Europos valstybių, JAV ir Kanados vyriausybės pasirašė įsipareigojimų dokumentą, kuriuo, tarp kitko, pasižada palengvinti šeimų suvienijimo formalumus bei tarpvalstybines keliones pasirašiusiųjų valstybių piliečiams. Buvo nutarta susitikti po dvejų metų, t.y. 1977 m., Belgrade, Jugoslavijoje, peržiūrėti įsipareigojimų vykdymą praktikoje ir, geriausiai atveju, visiems dalyvaujantiems sutinkant, pasirašyti stipriau saistančių įsipareigojimų dokumentą. Jeigu Belgrado konferencijoj būtų rasta rimtų įsipareigojimų pažeidimų iš kurios nors valstybės pusės, gal būtų bandoma rimčiau ir griežčiau reikalauti jų trūkumų pašalinimo.

Tenka girdėti, kad Rytų Europos blokas Helsinkio įsipareigojimų sąžiningai nevykdė. Pasitaiko, kad ir lietuviams nepasiseka iškviešti šeimos narių iš

Lietuvos. Apie tokius atvejus kalbėti tik savo tarpe neužtenka — reikia informuoti atitinkamas Kanados įstaigas ir duoti joms faktų, kad kaip Helsinkio dokumento signataras galėtų tuos faktus efektingai panaudoti. Todėl prašome tuos Kanados lietuvių, kurių dabartiniai bandymai atsikviesti šeimos narius iš Lietuvos buvo nesėkmingi, pranešti apie tai Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdybai (1011 College Street, Toronto, Ont. M6X 1A8). Reikės eventualiai kiekvieną rimtą atvejį dokumentuoti ir persiųsti Kanados valdžios pareigūnams. Laiko ribos nenustatome, bet, juo greičiau ši informacija bus gauta, juo skubiau ji bus panaudota arba prašant Kanados valdžios pagalbos asmens iškvietimui, arba įteikiant jai dokumentaciją, panaudotiną Belgrado konferencijoje.

KLB krašto valdyba

Kanados "Aušra" Skotijoje

Windsoro mergaičių kvartetas "Aušra", grįždamas po gastrolių iš Anglijos į Kanadą, rugsėjo 3 d. buvo pakviestas Lietuvių Instituto valdybos nakvynėi. Ta proga mergaitės davė Skotijos lietuviams dainų koncertą. Susirinko gana gausus vietos ir apylinkių lietuvių būrys. Skotijos lietuviams buvo didelė staigmena pamatyti tokios augštos klasės mergaičių pasirodymą.

Prieš kvarteto atvykimą buvo girdima įvairių nuomonių ir pasisakymų. Tačiau koncertui prasidėjus, nuomonės greit pasikeitė — visi sakė, kad keturios mergaitės gali daugiau padaryti, negu keturios dešimtys...

Prieš koncertą visi jo dalyviai lietuvių salėje buvo pavaišinti kavute ir sumuštiniais. Lietuvių Instituto pirm. J. Bliūdžius pasveikino Windsoro mergaičių grupę ir palinkėjo geros sėkmės ateietyje, o visiems sveičiams dėkojo už gausų atsilankymą.

Sv. Cecilijos choro vadovas P. Džidolikas kalbėjo labai gražiais žodžiais ir linkėjo Windsoro mergaičių grupei geriausios sėkmės. Choro pirm. M. Paškauskas pareiškė, esą Skotijos lietuvių yra laimingi, turdami mergaičių kvartetą pas save. Už tai padėka Lietuvių Instituto valdybai.

S. Kasparas, atvykęs kartu su kvartetu iš Anglijos ir tvarkęs jų kelionę, priminė, kad visos draugijos Anglijoje ir Skotijoje turėtų palaikyti glaudesnį ryšį ir bendradarbiauti.

Prel. J. Gutauskas maloniais žodžiais sutiko Windsoro mergaites, jas pasveikino ir padėkojo už pasi-

aukojimą dainuojant pasaulio lietuviams. V. Tautkevičienė kvarteto vardu dėkojo Lietuvių Instituto valdybai už galimybę pabūti su Skotijos lietuviams. Prel. J. Gutauskas jai, kaip grupės vadovei, įteikė mažą dovanėlę Skotijos prisiminimui.

Prasidėjus koncertui, jau po poros dainų, nesibaigę didžiausi plojimai — visi šaukė ir prašė kartoti dainas. Nebuvus salėje, sunku įsivaizduoti dalyvių entuziazmą. Tikrai galima pasakyti, kad Skotijos lietuviams toki koncerto dar nebuvo turėję.

Po koncerto, kuris truko apie dvi valandas, Sv. Cecilijos choras taip pat padainavo keletą dainų. "Aušros" mergaitės buvo labai patenkintos ir pažadėjo daryti žygių, kad Sv. Cecilijos choras galėtų atvykti į Kanadą ir pasirodyti Kanados lietuvių visuomenei. Kaip paprastai po visų pasirodymų ir dainų, prel. J. Gutauskas paprašė savo chorą padainuoti tradicinę "Sėjau rūtą". Visa salė chorui pritarė. Visi skirstėsi iš salės su džiaugsmu ir buvo patenkinti mergaičių kvarteto pasirodymu. Gaila tu, kurie nebuvo ar nenorėjo būti. Jie padarė didelę klaidą, nes tokį koncertą gal negreitai teks išgirsti.

Didelė padėka ir garbė jums, Windsoro mergaitės ir berniukai, kad suteikėte mums, Skotijos lietuviams, tiek daug malonumo ir džiaugsmo. Padėka ir Lietuvių Instituto valdybai už mergaičių globą bei jų pakvietimą į Skotiją. Lietuviškas ačiū visiems. Dalyvis

Ar jau pratęset "T. Žiburių" prenumeratą? Nuo 1975 m. sausio 1 d. metinė jų prenumerata — \$10.

Spalio 9 tebėra aktuali

Vilniaus krašto lietuvių, gyvenančių Kanadoje, pareiškimas

Ne vienas, pažvelgęs į kelių šimtmečių ar tūkstančių metų istoriją, pagalvoja: kodėl Lietuva, buvusi žymiųjų Europos valstybių tarpe, parodžiusi augščiausią pasaulyje kultūrą, pasižymėjusi politine, religine ir sąžinės laisvėmis, kurias kitos valstybės pradėjo praktikuoti tik po kelių šimtmečių, — sunyko? Iš visos Europos nuo persekiojimų žmonės kadaise bėgo į Lietuvą, kaip dabar iš viso pasaulio bėga į Kanadą ir Ameriką. Ir vis dėlto ji pateko į vergiją. Iš didelės tautos paliko tik mažas trupinėlis, o ir tą žūt-būt norima sunaikinti. Siam klausimui išgildinti reikėtų objektyvių ir pasižymusių istorikų. Mes šiame trumpame atsišaukime tik primenam pačius ryškiuosius įvykius.

Lietuva, būdama savarankiška, pajėgė atremti ir totorius, ir kryžium prisidengusius vokiečius su visoj Europoj samdytais talkininkais, ir ankstyvesnius skandinavus. Prieš lietuvių Maskvos vartai drebėjo. Kardu buvo nugalėti lietuvių giminės prūsai, jotvingiai ir kiti, bet lietuviams atsilaike. Jie suklupo prisimdami lenkus krikštėtvėiais su jų apgaulingomis unijomis. Lietuviai, būdami dideli tolerantai, patikėjo, kad nešamas naujas Dievo garbinimo būdas, o ne tautos naikinimas. Apsiziūrėta pėrvėlai, kada iš tautos jau buvo atimtas tautinis potencialas. Lenkų ponijos savimeilė ir grobiškumas atnešė chaosą ne tik Lietuvai, bet ir pačiai Lenkijai. Dėlto abi valstybės žlugo rusų ir kitų okupacijose.

Valstybių žlugimas — tragedija. Iš tragedijų reikia mokytis, bet lenkai to nepadarė. Atsiradus galimybei žlugusioms valstybėms atstatyti, jie ir vėl savo "kultūrą" pademonstravo: 1920 m. spalio 7 d. pasirašė Suvalkuose su lietuviams sutartį, bet tą pačią dieną maršalo Pilsudskio įsakymu lenkų kariuomenės daliniai, vadovaujami gen. Żeligowskio, peržengė ką tik nustatytą Lietuvos Lenkijos ribą ir spalio 9 dieną užėmė Vilnių. Taigi ta sutartis buvo tik lietuvių budrumui nuslopinti. Dėlto 20 metų šiaudinės gairės skyrė vienus nuo kitų, žadino neapykantą. Naujas pasaulinis karas abiem vėl at-

nešė dar kietesnę rusišką vergiją.

Tačiau ir šis faktas lenkų nepajėgė išmokyti. 1944 m. liepos 13 d. rusams talkindama lenkų "Armia Krajowa", vadovaujama gen. Bor - Komorowskio (slap. Wilk), ir vėl užėmė Vilnių. Greičiausiai rusai sąmoningai leido užimti ir 3 dienas siautėti, naikinti lietuvius. Vėliau jie viešai pasigyrė, esą Vilniuje "litwinow niema" (lietuvių nėra). O dabar išieivijos lietuviuose per savus agentus varo propagandą, kad jie jau nebe tokie kaip buvo, jie lietuvius jau myli, tai ir lietuviui turi užmiršt praeiti, apie ją nekalbėti nieko ir juos mylėti. Bet anoj pusėj Atlanto kita giesmelė: augščiausias Lenkijos dvasiškis kardinolas Wysziński skelbia, kad Lietuva yra integralinė istorinės Lenkijos dalis. Užtat įsi-brovė į lietuviškas sritis — Suvalkus, Punkską ir Seinus, tu apylinkių lietuvius spaudžia sulenkėti. Net savo periodinio laikraščio "nelėitžia" turėti. Kadaiše lietuvius teriojo, kad jie nekatalikai. Šiandien lietuviams geriausi katalikai, Seinuose turi savo šventovę pasistatę, dabar pavadinta bazilika, ir nori joje melstis, bet lenkams vėl negerai — kodėl jūs lietuvi! Štai vysk Sasinowskio žodžiai: "Geriau man nustot 4000 tikinčiųjų, negu lietuvius įsileisti į baziliką melstis lietuviškai." Taigi, čia pasakyta, kiek lenkams rūpėjo ir dabar rūpi katalikybė. Labai gaila, kad tokie įvykiai lietuviams neatmerkia akių. Kai lietuviams užsimerkia, tuomet ir kiti juos terioja. Lietuviškų sričių, priskirtų Gudijai, lietuvių nemažiau persekiojami ir naikinami.

Todėl lietuviams Spalio 9-toji tebėra aktuali ir neužmirštama. Lietuviai pagaliau turėtų pabusti, kad jų augšta kultūra — tolerancija nebūtų piktnaudžiaujama. Primename prof. M. Biržiškos žodžius: "Lietuva be Vilniaus — dar ne tikroji Lietuva, tai lyg koks erzacas. Kovodami dėl Lietuvos laisvės, niekadose nenutylėkime VILNIAUS!" Mes pridame — ne tik Vilniaus, bet ir kitų lietuvių gyvenamų plotų. Tebūnie tų lietuvių pagalbos šauksmas girdimas kiekvieno išieivijos lietuvių!

VKLK-gos Kanados krašto valdyba

TORONTO MIESTAS

Atmatų išvežimo tvarkaraštis

Kadangi spalio 11, pirmadienis, yra miesto tarnautojų šventė, tą dieną nebus atmatų išvežimo.

Pirmadienio atmatų išvežimas bus atliktas antradienį, o antradienio — trečiadienį.

1976 m. spalio 13, trečiadienį, nebus išvežami laikraščiai ir sunkūs daiktai, kaip šaldytuvai, baldai, medžio gabalai, šepėčiai ir pan. Tie daiktai bus išvežami 1976 m. spalio 20 dieną.

Būsime dėkingi už jūsų talką — atmatų išnešimą į atitinkamą vietą skirtą dieną.

R. M. Bremner
Toronto miesto viešųjų darbų viršininkas

XXII KANADOS LIETUVIŲ DIENOS MONTREALYJE

Programa

Spalio 7, ketvirtadienį, 7.30 v.v. SIMPOZIUMAS Expotheatre'o patalpose, Cité du Havre. Tema "Etninių grupių dalyvavimas Kvebeko gyvenime".

Spalio 9, šeštadienį, nuo 9 v. ryto — 7 v. vakaro, krepšinio rungtynės
Polyvalente Georges Vanier, 1415 Jarry St. East. Dalyvauja: Hamiltono Kovas, Montrealio Tauras, Ročesterio Sakalas, Toronto Aušra ir Vytis.

Nuo 10 v.r. iki 6 v.v. KLB krašto tarybos sesija Aušros Vartų salėje, 1465 Rue De Seve. Registracijos pradžia — 9 valandą ryto.

7 val. vakaro didysis visų dalyvių BALIUS ir DAILĖS PARODA
James Lyng High School salėje, 5440 Notre Dame Street West. Sokiams gras du orkestrai — "Perkūnas" ir "Roma".

Spalio 10, sekmadienį, 9.45 v. ryto IŠKILMINGOS PAMALDOS katalikams Sv. Juozapo bazilikoje (St. Joseph's Shrine), 3800 Queen Mary Rd.

12 v. pamaldos evangelikams Lutheran Church, 3594 Jeanne-Mance Street. Pamaldas laikys kun. A. Žilinskas.

3 valandą po pietų DIDYSIS KONCERTAS Claude Champagne salėje, 220 Vincent-D'Indy Ave., Outremont. Programą atliks: solistai G. Čapkauskienė ir V. Verikaitis. Deklamatorė R. Lukaševičiūtė, Hamiltono mergaičių choras "Aidas" su solistu R. Strimaičiu, Montrealio Aušros Vartų ir Sv. Kazimiero parapijų chorai, tautinių šokių ansambliai — Hamiltono "Gyvataras", Montrealio "Gintaras", Londono "Baltija" ir Toronto "Gintaras".

7 valandą vakaro JAUNIMO POBŪVIS-ŠOKIAI
Sv. Kazimiero parapijos salėje, 3426 Parthenais St. Gros orkestras "Roma".

Kviečiame visus ir iš visur, lietuvius ir svečius dalyvauti

XXII-ajai Kanados Lietuvių Dienai Rengti Komitetas

Pradėkite ką nors reikšmingo! Išijunkite į veikiantį algų taupymo planą

Tai paprastas, sisteminis būdas taupyti

Puikus būdas taupyti yra pirkti taupomuosius Kanados laktus (Canada Savings Bonds). Patogi vieta jiems pirkti yra jūsų darbovietė. Kai įsijungsite į algų taupymo planą (Payroll Savings Plan), už jūsų laktus bus automatiškai atskaitoma iš atlyginimo. Taigi, labai paprasta.

30 centų į dieną 100 dolerių į metus

30 centų šen, 30 centų ten, ir susidaro suma. Tik už 30 centų į dieną jūs galite nupirkti \$100 Kanados taupomąjį laktą pagal algų taupymo planą. Galite pirkti \$100, \$500, \$1000 ar daugiau. Suma, kurią sutapsite, liks jums.

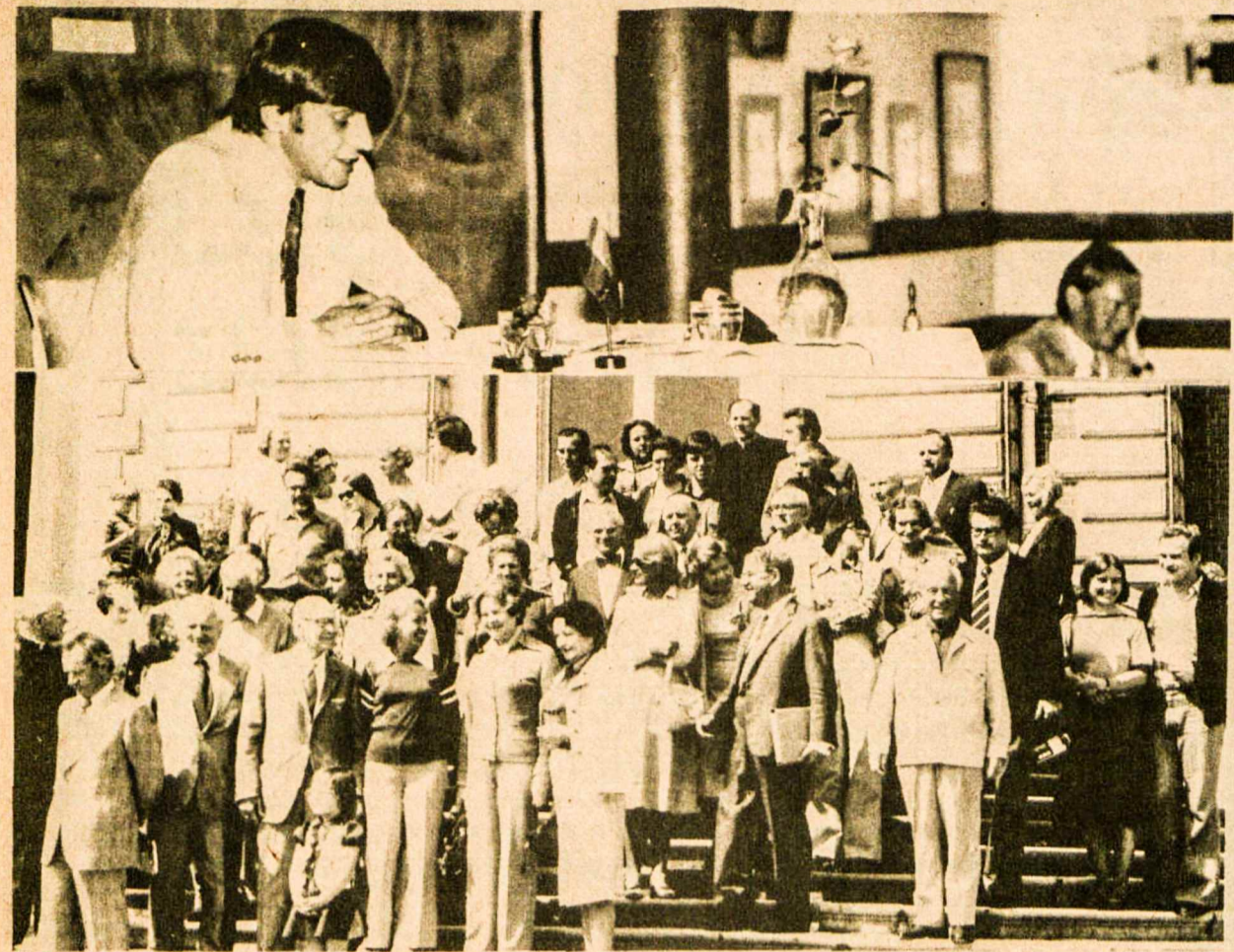
Saugumas. Pajamos. Lankstumai

Šių trijų dalykų kombinacija padaro Kanados taupomuosius laktus puikiu taupymo būdu. Visų pirma jie yra saugūs. Jūsų santaupos yra garantuotos visais Kanados ištekliais.

Canada Savings Bonds 9.13%

palūkanų vidurkis iki termino

Puikus būdas taupyti!

Europos lietuviškųjų studijų savaitėje Prancūzijoje skaito paskaitą R. Bačkis, apačioje — klausytojai po paskaitos. Nuotr. K. J. Dédino

Daugiakultūriškumas pavojingas Kanados prancūzams?

Ar Kanados daugiakultūriškumo politika žalinga prancūzams, ar naudinga? Pagal Montrealio universiteto profesorį Guy Rocher daugiakultūriškumas yra pavojingas prancūzų bendruomenės politinei jėgai ir išlikimui.

Prof. Rocher pažįtūros, išreikštos paskaitoje, skaitytoje daugiakultūriškos konferencijoje, vėliau buvo paskelbtos Otavos prancūzų dienraštyje "Le Devoir".

Dale C. Thomson, McGill universiteto planavimo vicepirmininkas, prieštarauja profesoriaus Rocher tezeis ir išspausdino savo straipsnį vėlesnėje "Le Devoir" laidoje. Čia pateikiama jų pažiūrų trumpa santrauka.

Profesorius Rocher: "Daugiakultūriškumas sukuria paradoksalų būklę krašte, kovojančiam už lygybę tarp dviejų vyraujančių kultūrų. Prancūzams daugiakultūriškumas yra susijęs su jį bendruomenė. Tokiu būdu jis yra anapus prancūzų sferos ir gresia pastarosios politinei jėgai bei išlikimui."

Daug kraštų turi daugiakultūriškos sociologinės struktūras, bet nepareiškia oficialios politikos. Daugiakultūriškumas yra ryškūs dideliuose miestuose bei rajonuose, bet yra daug Kanados

sričių, kur jis tėra abstrakcija (ūkininkų sritys, maži miestai ir pan.).

Daugiakultūriškumas neturi jokios politinės reikšmės, nes jis yra politinių jėgų sąveika tarp anglų ir prancūzų, kuri lems ateitį.

Daugiakultūriškumas sudaro pavojų dvikalbiškumo ateičiai, nes jis netiesiogiai reiškia skirtumą tarp kalbos ir kultūros. Be dvikultūriškumo oficialus dvikalbiškumas praras visą kultūrinę atramą.

Daugiakultūriškos visuomenėje prancūzų bendruomenė yra pavojus tapti mažesne. Tai gali priversti prie naujos oficialios vienkališkumo politikos arba prie daugiakališkumo.

Tauta negali remtis daugiakultūriškumu. Kur dvikultūriškumas reiškia tam tikrą vidinę kultūrinę struktūrą, daugiakultūriškumas prieštarauja šiai sąvokai. Nėra istorinio fakto, kad tauta būtų suformuota pagal miniatiūrinių Jungtinių Tautų modelį.

Tokia politika yra žingsnis atgal. Skirdama dvikalbiškumą nuo dvikultūriškumo, vyriausybė nepaiešio prancūzų kilmės kanadiečių viltis būti partneriais su angliška kalbančia bendruomenė. Ji ta linkme nepadarė nieko, išskyrus tai, kad pripaži-

no prancūzų kalbą".

Dale C. Thomson: "Kanados daugiakultūriškumo tradicija visada reiškė vieną skirtumą tarp Kanados ir Jungtinių Amerikos Valstybių, būtent, pagarbą kultūriniam imigrantų įnašui, o ne kultūrinę tautžudystę tautinės vienybės vardu."

Si kultūrinės mozaikos politika laimėjo Kanadai pagreitintą išsivystymą ir žymų medžiaginių bei kultūrinį praturtėjimą.

Si politika teikia imigrantams lengvą perėjimą iš tėvynės į juos priėmusį kraštą. Tuo būdu tai yra humaniška samprata, kuria kanadiečiai turėtų didžiuotis.

Kanados daugiakultūriškumas teikia laisvę natūraliai integruotis į Kanados gyvenimo būdą, be grasaus spaudimo atsakyti savo kultūros.

Daug etnokultūrinės kilmės asmenų nustebtų sužinoję, kad prancūzai laiko juos pavojingais. Jiems daugiakultūriškumas yra simbolinis mostas, kuris negali būti palygintas su prancūzų kilmės kanadiečių teisėmis, konstitucijos garantuotomis. Todėl galimybė, kad kuri nors grupė ar daug grupių prašys oficialaus savo kalbų pripažinimo, yra tolima.

Modernaus pasaulio iššūkis yra gyventi artimame ryšyje su

įvairiomis kultūromis. Nėra jokio įrodymo, kad neanglų ir neprancūzų kilmės kanadiečiai būtų mažiau prisirišę prie Kanados kaip dviejų vyraujančių kultūrų žmonės. Sunkumai suprasti dvikalbės ir daugiakultūres Kanados realumą kyla dėl daugelio per daug sustingusių sąvokų, kaip pvz. "tauta" ir "kultūra".

Daugiakultūriškumas ne tik nėra atžangos žingsnis prancūzų kilmės kanadiečiams, bet priešingai, galėtų tarnauti prancūzų kalbai ir kultūrai stiprinti. Jis visam laikui išsaugos sudėtingą Kanados struktūrą, įrikiuotą daugiakultūriškumo kalbančių bendruomenę į reliatyvaus stiprumo poziciją.

Taip pat faktas, kad pagalba, duodama kito ms kultūroms, daugeliui kanadiečių padeda sukurti su parama prancūzų kalbai bei kultūrai".

Pagal šiuos du Kvebeko akademikus, tokie yra argumentai už ir prieš valstybinę daugiakultūriškumo politiką.

Canadian Scene
Vertė: J. Str.

• ISTORIJA moko, kad pirmoji emigrantų karta tik retai pasiekia tuos tikslus, dėl kurių paliko savo kraštą. Svarbu tad užkrėsti ir kita generacija savo idealų meile, uždegti įpeidinius.
J. ERETAS

Lenko pokalbis su Paleckiu I

STEPAS VARANKA

Dabartinės Lenkijos laikraštis "Polityka", leidžiamas Varšuvoje, nr. 17 (999), 1976. IV. 24, paskelbė savo korespondento Sovietų Sąjungoje Daniel Pasent pokalbį su J. Paleckiu, pavadintą "Skąd Litwini wracają" (Iš kur lietuviai grįžta).

Pasikalbėjimas vyko Vilniuje Tautų Draugystės Namuose ir restorane. Pokalbis yra gana ilgas. Čia pateikiu tik santrauką.

Korespondentas pradėjo savo skaitytajams pateikia trumpą Justo I. Paleckio biografiją. Rašo, kad Paleckis yra tikras senas lietuvis, kalvio sūnus, turis dabar 77 metus. Jis buvo darbininkas, tarnautojas, mokytojas, laikraštininkas, anksčiau nepriklausęs komunistų partijai, bet 1940 m. užsiangažavęs "naujos" Lietuvos pusėje ir tapęs vyriausybės pirmininku. Tose pareigose išbuvo 27 metus. Nuo 1970 m. yra personalinis penšininkas. Sešių Lenino ordinų kavaliereus. Socialistinio darbo didvyris. Autorius keliolikos knygų. Kaip tarparlamentinės unijos narys, apkeliavo be mažiausio pasaulį. Taip skamba trumpas mūsų "didvyrio" gyvenimo aprašymas. Toliau eina atsakymai į klausimus.

Lietuviai esą užsispyrę (sakoma užsispyręs kaip lietuvis). Jie išlaikę tautinį savo charakterį, nors per ilgus amžius buvę skriaudžiami ir persekiojami. Lietuvių tauta atkakliai kovojusi su krikščionyste. Krikštą priėmusi paskutinioji Europoje. Sakoma, kad lietuviai esą "bielokruki" — baltos varnos (reikia suprasti, kad blondiniai, nors ir brunetų netrūksta). Lietuviai esą mažai kalbūs, užsidarę, paniurę. Tačiau tos žymės kultūros bei civilizacijos įtakoję nyksta.

Ar Lietuvoje išsilaikę senos tradicijos?

J. Paleckis atsakė taip. Kai kurie papročiai esą net atgimsta, ypač vestuviniai. Vestuvės trunka visą savaitę.

Lietuviai gerai sugyvenę su latviais, rusais, gudais ir lenkais. Buržuaziniams laikais kaimynais buvę vokiečiai. Tada buvo keliamos įvairios nesantikos. Tradicinė mažuma Lietuvoje buvusi žydai. Prieš juos nebuvo priešiško nusistatymo. Jeigu kartais pasitaikydavo, tai buvo nesveikas reiškinys. Dideli lietuviai priešai buvę vokiečiai, bet sovietai "apsaugoję".

Seimyninis gyvenimas Lietuvoje tebesąs stiprus, nors šeimos dabar nebesančios didelės. Paleckio senelė turėjusi 14 vaikų. Dabar vyrai turi po keletą žmonių. Paleckis sakėsi jau 51 metai gyvenęs su ta pačia žmona. "Tą pačią knygą skaitau", — sakė. Tokių nedaug dabar esą, nes atsiranda vis daugiau mišrių vedybų su rusais, lenkais ir žydais. Dabar madoje esą gruzina. Lietuvaitės taikosi prie gruzinių. Lietuviai Mickevičiaus laikais žmonas iš Lenkijos atsigabendavę, dabar — iš Gruzijos...

Vaikų kaimuose esą daugiau. "Kai buvau prezidento pirminku", — sako Paleckis, — įteikdavau 20-30 žymenų motinoms, kurios turėdavo 10 ar daugiau vaikų. Dabar atsiranda tik 2-4 motinos". Lietuviai buvę

ūkininkų tauta. Prie caro 1864-1904 m. knygos lotynų alfabetu esą buvo draudžiamos. Kai kitoje valstybėje kilęs tautinis judėjimas, Lietuvoje siautęs spaudos draudimas. Kada lietuviai atvykdavę į miestą, tapdavę rusu arba lenku. Lietuviais buvę laikomi tie, kurie likdavę ūkiuose. Tautinis susipratimas pasireiškęs vėlai, ir tai tik socialistų įtakoje. Mickevičius pvz. laikęs save lietuviu. "My Litwini trzymamy Polskę" (mes, lietuviai, laikome Lenkiją) — sakęs Pilsudskis.

Liaudies menas reiškęs daugiausia medžio darbais. Buvusios kuriamos įvairios figūros, daugiausia religinės, ir kryžiai. Dabar einama prie kitų objektų. Čiurlionio gimimo šimtmečiui pagerbti ten prie kelio, kur stovėjo jo namas, anksčiau buvę statomi kryžiai, dabar stovi kitokios skulptūros. Albingos kaimas, kur karo metu hitlerininkai nužudė 43 žmones iš 49 gyventojų, esą tiek skulptūrų, kiek buvo nužudytų tautiečių.

Senoji lietuvių inteligentija buvusi rusų įtakoje. Ten dauguma ėjusi mokslus. Spaudos draudimo laikotarpyje inteligentijos buvę labai maži — šiek tiek kunigų ir advokatų. Mokslus baigusieji Lietuvoje darbų negaudavę. Dažnai tie, kurie mokėsi užsienyje, ten ir likdavę dirbti — vieni Maskvoje, kiti Lenkijoje (pvz. Kudirka Varšuvoje).

Lenkai nenorėję lietuviams pripažinti nepriklausomybės. Sakydavę, kad tai lietuvių gentys — plemen iš lenkų tautos. Naujoji inteligentija 20-jo amžiaus pradžioje buvusi rusų įtakoje. Buržuaziniams laikais norėta tuos ryšius nutraukti ir linkti į Vakarus.

Lietuvių emigracija prasidėjusi prieš 100 metų. Dauguma

vyko į JAV. Tarpkariniame laikotarpyje buvusi labai žema kvota, tik 400 šeimų į metus. Emigrantai vykę į Braziliją ir Argentiną. 1918-1940 m. esą išvyko apie 100.000 asmenų. Esą net lietuviškų kaimų Gudijoje ir prie Karaliaučiaus. Po 1863 m. atsiradęs Saratovo apylinkėje kaimas "Litowka". Kitose sovietinėse respublikose esą gyvena apie 70.000 lietuvių.

Literatūroje esą laikomasi socialinio realizmo. Bandoma įieškoti ir kitų kelių. Poezijoje dažnai nutolstama nuo gyvenimo realybės. Avyžius savo knygose aprašęs pokariniams metais klasių kovą Lietuvoje, kai suraizgytame, komplikuotame gyvenime vieni padėdavę hitlerininkams, kiti ėję į partizanų, o vėliau dirbę kolchozuose.

Puškinas sakęs, kad tautos susilies į vieną šeimą. Toliau tam kelias. Socializmo priešai esą kalba apie rusifikaciją. Lietuvių tauta sustiprinusi savo lietuviškumą sovietinėje sistemoje. Buržuaziniams laikais tai buvusi analfabetų tauta, nors ir padaryta pažanga, palyginus su cariniais laikais. Tada gimnazijose mokėsi 27.000 mokinių, o dabar — 300.000. Studentų buvę 4.000, dabar — 60.000. Gruzina ir armėnai Sovietų Sąjungoje gyvena 50-60 metų ir pasilieka jais. Lietuviški poezijos leidiniai išėina 8.000 - 10.000 egzempliorių tiražu. Paleckis sako: "Būdamas 1972 metais Lenkijoje, stebėjau, kad ten tiražai nėra dideli". Buvęs "prezidentas" sako, esąs optimistas dėl lietuviškumo ateities. Kas bus už keleto šimtų metų, sunku pramatyti.

Tuo ir baigėsi pirmas Paleckio pasikalbėjimas su lenkų korespondentu. Antras vyko "Neringos" viešbučio restorane prie užkandžių ir gėrimo. Apie jį — kitame "TZ" nr.

Giliai užjaučiame
ANTANĄ GINIOTĮ,
netekusį tėvelio —
"Aitvaras"

YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškos darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

DAUGIAKULTŪRIŠKUMAS ... VAIKAMS NATŪRALUS DALYKAS

Meilė... supratimas... gyvenimas... ir dalinimasis yra dalykai, kurie vaikams yra savaime suprantami. Tai dalykai, kurie ir sudaro daugiakultūriškumą! Kanadiečiai esame laimingi, kad galime dalintis palikimu, kultūra ir talentais tokios žmonių daugybės. Tuo būdu Kanada stiprėja. Tačiau visa tai priklauso nuo mūsų visų, nes tai savanoriškas dalykas.

Štai keletas būdų, kuriais daugiakultūriškumas padeda jums:

- Organizacinė ir komunikacinė pagalba per ETNINIŲ GRUPIŲ RYSINĖ TARNYBĄ (Ethnic Groups Liaison)
- Žadinimas mūsų kultūrinio įvairumo sąmonės per KANADIEČIŲ IDENTITETŲ PROGRAMĄ (Canadian Identities Program)
- Patariamasis komitetas nustato gaires ETNINEM KANADIEČIŲ STUDIJOM (Canadian Ethnic Studies)
- Finansavimas paruošimo PRIEMONIŲ MOKYTI NEOFICIALIOM KALBOM (Non-Official-Language Teaching Aids)
- Pagalba organizuojantiems DAUGIAKULTŪRIŲ CENTRŲ (Multicultural Centres)
- Pagalba imigrantams per IMIGRANTŲ INTEGRAVIMO PROGRAMĄ (Immigrant Integration Program)
- Finansavimas savanoriškų grupių per PASALPŲ PROGRAMĄ PROJEKTAMS (Projects Grants Programs)
- Paruošimas daugiakalbių filmų per VALSTYBINĖ FILMŲ VADYBĄ (The National Film Board)
- Daugiakultūres istorijos dokumentacija VALSTYBINIAME ZMOGAUS MUZEJUJE (The National Museum of Man)
- Suradimas ir saugojimas etnokultūrinės medžiagos VIESUOSIUOSE ARCHYVUOSE (Public Archives)
- Įsigijimas knygų neoficialiom kalbom VALSTYBINĖJE BIBLIOTEKOJE (The National Library)

Norintieji pareikšti savo nuomones prašomi rašyti:
Multiculturalism,
16th Floor, 66 Slater Street,
Ottawa, Ont. K1A 0M5

Hon. John Munro
Minister Responsible
for Multiculturalism

L'hon. John Munro
Ministre chargé
du multiculturalisme

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Dainuojanti širdis

Lyrinis Onos Mikailaitės debiutas

PR. NAUJOKAITIS

„Eglutės“ redaktorė — Putnamo seselė Ona Mikailaitė iš tikrųjų jau yra debiutavusi pasakų knyga mažiesiems skaitytojams „Pupučio pasauliukas“ (1974). Eilėraščių yra spausdinusi „Drauge“, „Aiduose“, „Trečiuosiuose Vainikuose“, „Laiškuose Lietuviams“, „Eglutėje“.

Štai po ranka turime ir pirmąjį poetės eilėraščių rinkinį „Siapus jūros“, susidedantį iš dviejų dalių: „Siapus“ ir „Anapus“. Pirmoji dalis labiau ribojasi šio gyvenimo, gamtos, aplinkos reiškiniais, tų reiškinų išgyvenimais ir atspindžiais poetės širdyje. Antrąją dalį galėtume pavadinti tyliu poetės pasikalbėjimu su amžinybe, su pačiu Dievu. Tačiau abiejose skyriuose juntama poetės dainuotoji širdis. Poetės santykis su šiapus ir anapus yra jausminis ir gana subtilus. Saulutė jai yra motinutė, ji girdi romantiškai dūsaujantį sodus ir laukus, ji savo vakaro dainą pina iš medžių ošimo, moka grožėtis net sudžiūvusios smilgos mėlynu šešėliu, net ir vorų kūryba nuošaliose kertėse jai vėta ekstatas, o kartu su besimeldžiančiu dūku poetė prisipažįsta:

Gana, Dzeivuliau mielas! Riešukius kibrus Ir širdis mažą (18 p.).

Poetės žvilgsnis į aplinkos reiškinis yra skaidrus, giedras. Ji neaimanuoja dėl skausmo ir nesėkmės; ji kantrybės mokosi iš audros aplaužytų gluosnių, kurie plikom žaidžiam ir dangų žiūri, bet nesisūkia pagalbos; mokosi iš žydinčių obuolių, kurios krauna naštas nežinomam rytojui ir nieko nepaiso. Poetės optimizmas remiasi anti-gamtiniais atšvaitais, jos krautis yra Viešpaties veido spinduliai, o jos lūkesčiai veržiasi į rytą.

Kada visa virstu Kristoliniu tikrumu Ir neberekėtų čia kasdien bėgioti Ir semtis Iš užterštų šaltinių (48 p.). Tad nenuostabu, kad poetė laikada pasijutę esanti šiame gyvenime tik elgeta, giedanti po Dievo langu:

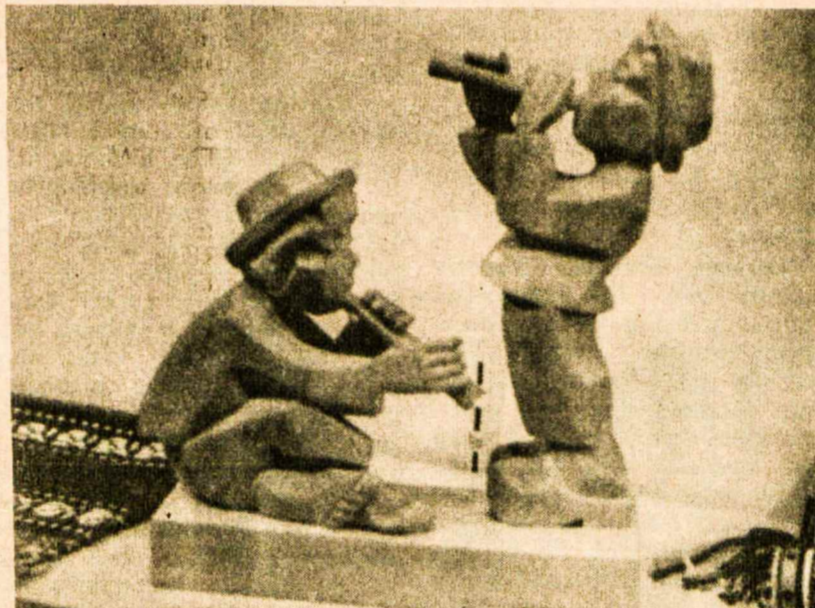
Kas rytą giedu Nuo ankstumelės čia, Ak, Dievulėliau mielas, Po Tavo langu (53 p.).

Nesudėtingą, gana ramų vidaus pasaulį O. Mikailaitė išsako labai paprasta forma. Jos eilėraščiai yra trumpučiai, bet tas žodžių taupumas ir yra poetės stiprybė. Ji mažą vaizdą, nesudėtingą metaforą sugeba išsakyti širdies virpėjimus, širdies dainą. Tokiu būdu beveik kiekvienam jos žodis tampa tikra lyrika, nuoširdžiu sielos atsi-vėrimu. Sugeba poetė susikurti ir visai originalių metaforų: „kišu rudenis į kišenių... keliauju pražuvusių saulėlydžių ieškoti“ (39 p.), „pro pirštums varva laikas“ (61 p.), „kaip uždegi klevą, uždek ir mane šį audringą rudeni“ (59 p.), „vainiką tau pinu iš pienui grubiais piršteliais, bet tako į tave vis nerandu per lygij laukelį“ (56 p.), „diena atbėga pas mane voraitės mikliais šuoliais“ (23 p.), „molinės klumpės klumpo šerkšno sidabre“ (23 p.), „kreiva pušaitė japoniškam peisažui man ošia ir dabar, keturkampę kasdienybę lapkritį sutinkant...“ (21 p.).

Randame ir liaudies dainų formos elementų, aukašališkai įlydytų ir individualių išgyvenimų vaizdą (saulutė motinutė, Dzeivuliau mielas, lygusis laukelis). Simbolinės gėlmės O. Mikailaitės eilėraščiams teikia ir lyriškai įjungtos figūros, kaip linų roveja, verpėja, audėja, elgeta, Magdalena, Samarietė, Rachelė, Rūta, Jieva.

O. Mikailaitės eilėraščiai yra kuklūs, paprasti ir labai trumpi. Tačiau tose miniatiūrose jaučiamas poetės įgimtas talentas, sugebėjimas kalbėti iš širdies. Ta dainuojanti širdis jaučiama kiekviename jos nesudėtingu eilėraščiame. Dėlto debiutas yra džiuginantis ir daug žadantis. Poetė dar nedaug pasakė, bet ką pasakė, suskamba ir poezijos skaitytojo sieloje. Tas nuširdumas bei atvirumas ir yra tikrasis poezijos kelias.

Ona Mikailaitė, SIAPUS JŪROS. Lyrika. Knygelė iliustruota pačios autorės piešiniais. Išeido Nėkaltai Pradėtosios Marijos seserys Putname, 1976 m., 64 psl. Kaina nepažymėta.

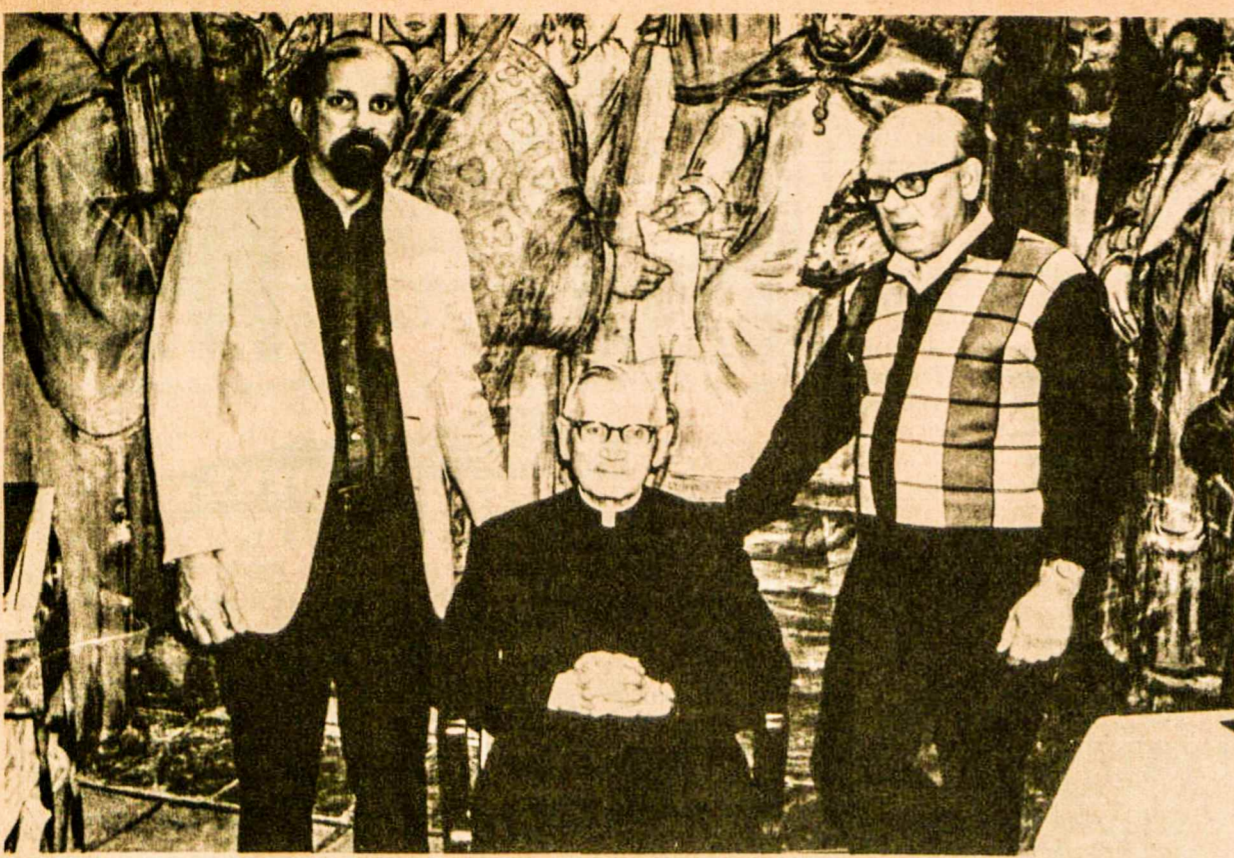

„Lietuvos piemenišką muziką“ — inž. V. Veselkos medžio drožinys, kuris buvo išstatytas tarptautinio eucharistinio kongreso parodoje, lietuvių skyriuje, Filadelfijoje. Nuotr. V. Matulaitis

Simon's TELEVISION
Savininkas — V. SIMINKEVICIUS
2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772
Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.
Nuomojam, taisom, parduodam televizijas ADMIRAL, „stereo“ ir kitos rūšies aparatus.

RICHARD KRUPOWICZ, B.T.G.S.,
matininkas (Ontario Land Surveyor)
atlieka visus žemės matavimo darbus; kalba ir lietuviškai.
Adresas: 2848 Bloor St. W., Toronto, Ont. Tel. 233-6481
412 Old Muskoka Rd., 210 N, Orillia, Ont.
Telefonas (705) 325-6993

Canadian Art Memorials Ltd.
176 LAKESHORE ROAD WEST (kampus Mississauga Road N.)
Port Credit, Ont. Tel. 278-2757
LOUIS TEMPORALE — oficialus skulptorius — Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakykite atliekam pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.
Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume ne-sukabėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.
Darbovietės telefonas 278-2757 Namų telefonas 278-4529

ALKOS muzėjuje Putname, Conn., su jo įteigėju prel. Pr. Juru prof. J. Cadzow (kairėje) ir J. P. Palukaičiu

Mažvydas istorijoje ir romane

Pastabos ryšium su naujuoju Juozo Kraliausko romanu „Martynas Mažvydas Vilniuje“

J. JAKSTAS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Romanas apie Mažvydą parašytas istorine nuovoka ir prisirinktomis istorijos žiniomis. Tarp trijų šimtų puslapių knygos monologų ir dialogų pribarsyta istorinių žinių, autoriaus pasisavintų iš rimtų skaitinių. Pradžioje aprašomas Vilnius, koks jis buvo Mažvydo metu, suminimos katedros, statytos viena po kitos, primenamas ruoštas prieš Kazimierą Jogailaitį sukilimas ir pasmerkimas mirti dviem kunigaikščių, nukertant jiems galvas.

Į Vilniaus aprašymą įterpiama ir A. Kulviečio mokyklos istorija, jos uždarymas ir jos trijų mokytojų išeivimas iš Vilniaus. Kadangi tai mokyklai pavaizduoti autorius neturėjo jokių šaltinių, lakia vaizduote sukūrė ją.

Ta proga galima priminti kitą, daug klesnę, bet tikrą istoriją, kurią skaitome 1619 m. rašte, rastame Vatikano archyve kun. J. Bičiūno ir paskelbtame priedu prie studijos „Pirmasis jėzuitų kolegijos steigimas Lietuvoje — Vilniuje 1570“ („Tautos Praeitis“ II t., 3-4 kn.). Tame rašte sakoma: „Erezija į tą tautą (t. y. lietuvių) įsibrovė 1552 m. (turėtų būti 1542 — J. J.), pirma liuteronai pradėjo savo dogmas skieisti. Tada pirmas vokiškas kunigas šv. Onos bažnyčioje ėmė slaptai liuterio skiepus (virus) gaminti. Kada patirta, kad tai buvo ne vaistai, bet nuodai, tai jis (vokiškas kunigas) vyskupo kunigaikščio paliepiamu buvo pavarytas“. Nėra pagrindo abejoti, kad jėzuitų šaltinyje minimas vokiškas kunigas buvo A. Kulvietis, kunigaivės vokiečiams skirtoje šv. Onos šventovėje. Jis galėjo prie jos turėti ir lotynišką mokyklą vokiečiams jaunuoliams. Kadangi liuterio mokslas vokiečiams, kaip skelbiamas jų tautiečio, buvo itin paveikus, tai jų kunigas jiems jį ir dėstė. Tad visas reformacinis sąjūdis Vilniuje, reikia manyti, buvo vokiškas, ir lietuvių gal netrukė. J. Kraliausko sukurtą A. Kulviečio mokyklą, kur ji lyg prolietuviška parodyta, nesiderina su šaltinio teikiamomis žiniomis.

Kiti romane užsiminti istoriniai faktai, kaip Jogailos dovanojimai Vilniaus vyskupijai, Vilniaus magistrato ginčai su vyskupu dėl jo imamų maitių iš vilniečių Neries pervažio ties Verkais, Supraslio vienuolyno archyvo aprašas, Zygimanto Senojo ir Bonos Sforzos dukters vedybos su Transilvanijos kunigaikščiu Jonu Zapolija ir ypačiai valstiečių sukilimas Zemaitijoje apie XVI a. vidurį (autorius nurodomi 1536 m.) — yra iš istorinės tikrovės paimti. Tik rašytojas savo prašmatnia dialektika faktus išplėtė, papildė, išeidamas už istorikui užbrėžtų ribų. Skaitant jo ant istorijos pagrindo sukurtus vaizdus, galima įsitikinti, kad jis būtų galėjęs tapti ir iškilniu istoriku, jei būtų turėjęs palinkimą ir tinkamas sąlygas išsismokslinti. Juk ir mūsų Kauno universiteto neuzmiršamas profesorius L. Karšavinas kartą išsitarė, jog istorikui reikia turėti dialektikos.

Ypačiai sugebėjo J. Kraliauskas pagyventi, pasodrinti savo dialektika Zemaitijos valstiečių sukilimą, kuris istorijoje, kaip pvz. Žuigždos redagotoje (t. I, 162-3 p.), taip monotoniškai atpasakojamas. Romane skaitome tiesiog dramatišką pavaizda-

vimą totorių sūautėjimo, malšinamą sukilusius valstiečius. Sukilimo dramatiškumui padidinti įterpiamas ir kalvio Virpšos epizodas. Vaizdžiai aprašyta jo kalvė ir darbas joje. Atrodo, kad autorius pats yra turėjęs progos pabuvoti mūsų kaimo kalvėje ir prisžiūrėti, kaip kalvis triūsė. Kalvis Virpša, kritęs sukilime, aprašytas tarsi sukilusių valstiečių simbolis.

Kalbant apie istorinius dalykus, tinka paminėti ir du J. Kraliausko išterptus šaltinius. Vienas jų (59 p.) yra sandėris, kur vienas žemvaldyvis parduoda kitam žemvaldiui valstiečio baudžiauninko šeimą. Anais baudžiauniniais laikais žemvaldiams priklausomų valstiečių pirkimas ir pardavimas buvo įprastas dalykas visur. Kitas cituojamas dokumentas (94 p.) yra 1439 m. Zygimanto Kestučio laiškas imperatoriui Albrechtui. Jo turinys atrodo tarsi „sumodernintas“, neatspindįs to meto lietuvių-lenkų santykių. Įdomu žinoti, iš kur autorius jį bus paėmęs.

IV

Baigiant romano apžvalgą, tinka pažymėti kaikiurias vedamąsias autoriaus tendencijas. Pirmą jų yra pabrėžti liuterio idėjų vertę Lietuvai. Liuterizmas parodytas tarsi išganymas (panacea) lietuvių tautai. Jis būtų turėjęs ne tik įvesti lietuvių kalbą į šventoves, bet ir nuslopinti lenkybę, išvaduoti lietuvius baudžiauninkus iš lenkų kunigų bei ponų priespaudos, net atstatyti DLK savarankiškumą. Liuterio reformacijos nešama mūsų tautai išganyama autorius nusako Zemaičių bajoro reformatoriaus Jono Bilūno žodžiais: „Reformacija visų tinkamiausias ginklas Lietuvos D. Kunigaikštystės savarankiškumui ginti. Evangelikai atneša mūsų kraštui šviesesnę ateitį... Ji (bažnyčia) sugrąžins lietuviui kalbą ir pripažinimą žmogumi“ (214 p.).

Kadangi liuterinė reformacija Lietuvoje nepirgijo, tai negalima žinoti, ar tie Bilūno žodžiai būtų pasitvirtinę. Kaip žinia, Lietuvoje buvo staiga paplitęs kalvinizmas, bet istorijos duomenys nerodo, kad ši reformacija būtų stiprinusi lietuvių

ir slopinusi lenkybę. Kalvinizmas kiekįpė didikai, ypač Radvilos, nė kiek nesikratė lenkybės ir ypatingai nesirūpino lietuvių kalba. Radvilų įsteigtoje Bresto spaustuveje buvo spausdinamos lenkiškos knygos, jų tarpe garsioji Bresto Biblija, taip pat ir gudiškos, bet ne lietuviškos. Jei per Kalviną nebuvo branginama lietuvių kalba, tai klausimas, ar ji būtų buvusi branginama per Liuterį, kaip autorius tiesiog lapidariška fraze pabrėžė (250 p.).

J. Kraliauskas per daug garbina Martyną Mažvydą už jo liaudiškumą, demokratiškumą. Kaip V. Karosas pažymėjo (Naujienos 1976. VI. 1), jis iškėlė jį „kaip didžiausią lietuvių tautos herojų, kuris... pasiryžta apginti žmogų valstietį ir Lietuvą Lietuvoje“. Kaip Mažvydo Katekizmas ir kiti raštai rodo, jis buvo perdem konservatyvus, kaip ir daugelis to meto protestantų ir katalikų kunigų. Katekizme jis ragino, pagal šv. Pauliaus ir kitų apaštalų laiškus, tarnus būti paklusniais savo ponams ir eiti jiems pavestas pareigas.

Atrodo, autorius J. Kraliauskas kalba apie reformaciją įtaigotas antikatalikiškų protestantų raštų. Pagal juos jis apibūdina garsų veikalą „Malleus maleficarum“, kalba apie raganų deginimą, priskirdamas tą anų laikų ydą vien katalikams, nors iš tikrųjų raganos persekiotos ir protestantiškuose kraštuose (net ir Amerikoje — Masačusetse). Iš protestantiškos literatūros paimta frazė, kad „popiežininkai sugadino senąją krikščionybę“ (43 p.). Reformacijos siedi-nimas su humanizmu yra taip pat protestantiškos tezės kartojimas.

Didelis italų mokslininkas istoriosofas Benedetto Croce yra pasakęs: „Kiekviena istorija yra šiuolaikinė (contemporanea) istorija“. Posakis labiausiai tinka istoriniam romanui „Mažvydas“. Jis parašytas iš gyvenamo laiko ir šiam laikui. Galbūt jubilėjiniai pirmos lietuviškos knygos metai ir jos autorius bus įkvėpę mūsų rašytoją kurti šį romaną. Tad jis paliks jubilėjinį metų paminklu. Čia glūdės išliekamoji jo vertė.

VIDA ŽITKUTĖ, 1976 m. pavasarį baigusi McGill universitete mikrobiologijos kursą labai gerais pažymiais (with great distinction) ir gavusi gamtos mokslų bakalaurės laipsnį (Bachelor of Science). Yra baigusi šeštadienį lietuvių mokyklą, augstesniuosis liuanistinis kursas ir liuanistinį seminara. Aktyviai dalyvavo lietuviškoje veikloje kaip Montrealo studentų ateitininkų draugovės pirmininkė, „Gintaro“ ansamblio šokėja, šv. Kazimiero parapjūs lekcijų skaitytoja Mišiu metu. Šiuo metu dirba savo specialybėje Kanados sostinėje Otavoje

GRAZINA-ELENA IGNAITYTĖ, š. m. pavasarį baigusi Western Ontario universitete, Londone, ketverių metų bakteriologijos ir imunologijos kursa bakalaurės laipsniu. Studijas tęsia toliau Guelph, Ont., universitete mikrobiologijos srityje

Atsiūsta paminėti

Iechokas Meras, STRIPTIZAS arba PARYZIUS — ROMA — PARYZIUS. Romanas. Leidėjas — „Atėitis“, literatūros serija nr. 11. Lietuvių Enciklopedijos spaustuve. Aplankas — dail. Zitos Sodekienės. 1976 m., 277 psl., kaina — \$8.00. Gaunamas „Atėities“ leidykloje, o. Mrs. M. Bajoriūnienė, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich., 48075, USA

MUZIKINIS KAUNO TEATRAS naujajai sezoną pradėjo J. Strausso „Cigonų barono“ premjera. Spektaklį režisavo iš R. Vokietijos pakviestas Nordhauseno teatro vyr. rež. T. Gross, scenovaidžius sukūrė vokiečiai dail. F. Vilhelmas, muzikinę operetę daly paruošė vyr. dirigentas S. Domarkas. Su teatro naujovėmis su pažindina jo direktoriaus ir meno vadovo sol. Vytauto Blažio pranešimas spaudai. Vyriausiuoju teatro režisorium pakviestas R. Vaitkevičius, neseniai gavęs muzikinės režisūros specialybę. Jis paruošė amerikiečių R. Frimlio ir H. Stotharto operetę „Rose Marie“, G. Načinsko vėdėlių „Sveikas, Peteri“, V. Sebalino operą „Užsispyrėlis sutramdymas“. Amerikiečių J. Kerno operetę „Vaidinimas laive“ („Missipisė gele“) status Šiaulių dramos teatro vyr. rež. A. Ragauskaitė. Mažiesiems teatro lankytojams bus skirta norvegų T. Egnerio operetė „Kardemona žmonės ir plėšikai“. Orkestrantų eiles papildė būrys Vilniaus konservatorijos, Kauno, Šiaulių, Klaipėdos muzikos mokyklų absolventų, solistų — šiemet konservatoriją baigęs tenoras P. Petryša ir kiek ankstesnės jos absolventė G. Stračkaitė, mezzosopranas. Daug vilčių dedama ir į jauną dail. V. Gatavynaitę.

SAULIAUS SONDECKIO vadovaujamas Vilniaus M. K. Ciurlionio vidurinės meno mokyklos styginių orkestras išvyko į V. Berlyną dalyvauti tarptautiniame jaunimo orkestrų konkurse. Ji jau ketvirtą kartą suorganizavo žymūs vokiečių dirigentas Herbert von Karajan. Konkurse dalyvauja apie dešimt geriausių orkestrų iš viso pasaulio valstybių. Vilniečiai konkurso programai pasirinko P. Čaikovskio, D. Sostakovičiaus, M. K. Ciurlionio, F. Bajoro kūrinius, papildytus senąja anglų ir italų muzika. Konkurso vertintojų komisijon yra pakviestas Vilniaus konservatorijos rektorius prof. J. Karnavičius.

KURSIŲ NERIJS ŽMONES BEI VAIZDUS atskleidė meninių nuotraukų parodą, kurią surengė Lietuvos fotografijos meno draugijos Neringos miesto skyrius. Pirmojoje šio skyriaus parodoje dalyvavo fotografa — K. Mizgiris, B. Krakauskas, R. Kerikas, Z. Bukauskas, K. Norkevičius ir kt.

KAUNO MUZEJAUS BOKSTO varpų muzikos koncertus jau du dešimtmečius rengia nuolatiniai „varpininkai“ — kompozitoriai Viktoras ir Gedrius Kuprevičiai, tėvas ir sūnus. Vasaros metu jie atlieka ištisus koncertų ciklus. Šį rudeni į juos pirmą kartą įsijungė instrumentalistai ir vokalistai. D. Sostakovičiaus romansų, V. Mocarto menutė ir lopšinė atliko smuikinkas A. Dirvanaukas, dainavo solistai T. Chmieliauskas ir S. Rubinovas su varpų muzikos palda.

LIETUVOS ISTORIJS - ETNOGRAFIJS MUZEJUS Vilniuje per pirmąjį šių metų pusmetį savo fondus papildė 45 rodiniais. Vertingiausi yra Zemaitijos XIX š. pabaigos drabužiai iš Tauragės rajono, ypač lniū marškiniai su raštuotais žiškiniiais jaudiniais. Šį rėtą rodinį sudaro dešimt įsigytų vienėtu. Fondus taipgi praturtino apavas, audiniai, namų apyvokos reikmenys, drožėjo Juozo Paulausko statulėlės. Iš viso etnografinis muzėjus skyrus jau turi apie 29.000 rodinį. Jo vadovybė šiemet planuoja surengti žemaitiškų XVIII š. lovatiesių parodą.

VILNIAUS DRAMOS TEATRAS naujajai sezoną pradėjo dvių sa-vačių gastrolemis Maskvoje. Vyr. rež. Henrico Vanceviciaus pranešimu, lietuviškajam repertuarui atstovavo Jono Avyžiaus romano „Sody- bu tuštėjimo metas“ inscenizacija, Justino Marcinkevičiaus dramatinė poema „Mindaugas“, Juozo Grušo paradosinė tragikomedija „Cirkas“, Aldonos Liobytės pasaka „Devynia-brolė“. Šiuos lietuvių rašytojų kūrinius papildė F. Dostojevskio sceninė kompozicija „Stepančikovo dvaras“, Č. Aitmatovo ir K. Muhamedžanovo drama „Fudzijama“, A. Gelmano pjesė „Protokolas“, arių klasiko J. Syngo pjesė „Narsuolis iš Vakarų pakrantės“. Vyr. rež. H. Vancėvičius, grįžęs iš gastrolių, pradės repetuoti naują Justino Marcinkevičiaus dramą „Mažvydas“. Ji taipgi įtraukta ir į Klaipėdos dramos teatro reperturą. Ten ją režisuos P. Gaidys, ir ji bus skirta teatro trisdešimtmečiui.

VILNIAUS PROFSAJUNGO KULTŪROS RŪMUOSE gastroliavo Estijos jaunimo teatras, steigtas prieš 11 metų rež. Voldemaro Panso su viena Talino konservatorijos teatrinio fakulteto laida. Šiuo metu teatru vadovauja jaunas rež. Kalju Komisarovas. Vilniečiams jis atvežė tris savo pastatymus — estų prozininko Mati Unto pjesę „Good bye, baby“, Agathos Christie kriminalinio romano inscenizaciją „Dešimt negrų“ ir dokumentinį muzikinį spektaklį „Procesas“, sukurtą pagal E. Mano kino scenarijų „Nuernbergo byla“. Spektaklių scenografas yra dail. Tivu Virve.

VILNIAUS TELEVIZIJA žiūrovams patikė V. Krėvės-Mickevičiaus „Zento“ premjera. Spektaklį su Kauno dramos aktoriais paruošė rež. M. Karklelis, talkinamas dail. I. Narkevičius, garso rež. A. Apavičius, operatorių A. Bartkus, R. Geldžius ir A. Montvilos. V. Kst.

PROGRESS

REAL ESTATE LTD. *Perkant ar parduodant*
1072 Bloor St. W. *nekilnojama nuosavybė*
Tel. 534-9286 *visada Jums*
sąžiningai patarnaus

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS Drug Store

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTŲ,
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS | NAMUS

Prisikėlimo Parapijos

Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Tel. 532-3400
M6H 1A8

AKTYVAI — virš 10 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:	
Pirmadieniais 10 - 3	term. indėlius 1 metų	9 1/2%
Antradieniais 10 - 3	pensijų ir namų s-tas	8 1/4%
Trečiadieniais uždaryta	taupomasias - saviings s-tas	8%
Ketvirtadieniais 10 - 8	depozitų - čekių s-tas	6%
Penktadieniais 10 - 8	DUODA PASKOLAS:	
Šeštadieniais 9 - 1	asmenines	9 1/2%
Sekmdieniais 9.30 - 1	nekiln. turto	9 1/2%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmdieniais —
9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

F. SENKUS "ONTARIO TRUST REAL ESTATE"

įstaigos vedėjas
patarnauja visuose nekilnojamo turto reikaluose

Telefonas
533-4414

Autorite Sales and SERVICE

Telefonas 531-1305 1636 Dundas St. W.
ir Bloor Autorite Garage, 296 Brock Ave.
(tarp Dundas ir College)

- Sąžiningas ir patikimas patarnavimas.
- Visi automobilių mechaniniai taisymai
- Snieginės ir paprastos padangos, Michelin, B. F. Goodrich, Radial ir kt.

Sav. FRANK PETTIT

BEST ELECTRIC

NUO LŪŠNOS IKI DANGORAIZIO!
Verslo bei pramonės pastatų elektros įrenginiai, priežiūra ir kiti darbai

ELEKTROS RANGOVAS

Tel. 925-7716 Petras Prakas
Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

Ar turite sunkumų suprasti

ką reiškia gyvybės drauda?

Klauskite mane apie:

- pajamų mokesčių atskaitas
- pensijų planus
- RRSP — registruotą pensijų planą
 - invalidumo pajamas
 - nuosavybių draudą
 - šeimos apsaugą
- Studentų draudus fondus mokslui eiti

Juozas Eimis Ramas, 2 Carlton St., suite 714
District Manager of **Namai: 766-5857**
Canadian Premier Life **Raštinė: 363-7881**

STEPHAN'S Furs

406 Roncesvalles Ave. **tel. 536-5936**

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Dufferin RADIO AND TV

SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. • Parduodamos lėmos ir baterijos. • Pritęs specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus. • Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamožiūnas

Toronto aušriečiai vasaros stovykloje Wasagoje laukia pamaldų

SPORTAS

PRANESIMAI

Siaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos metinis atstovų suvažiavimas įvyks š.m. lapkričio 20-21 d.d. Toronto Lietuvių Namuose, Gedimino menėje.

SALFAS stalo teniso ir šachmatų pirmenybės rengiamos š.m. lapkričio 13-14 d.d. Klevelande. Ten pat įvyks ir baltiečių krepšinio turnyras.

VYČIO ŽINIOS

Baltiečių lengvosios atletikos pirmenybės rugsėjo 19 d. latvių stadione Sidabrene buvo sėkmingos vytičiams — laimėjo 6 pirmas, 2 antras ir 5 trečias vietas. Geriausiai pasirodė Erikas Petrus, kuris 18 m. amžiaus grupėje laimėjo 2 pirmas ir 2 antras vietas. Jis nustatė rutulį toliausiai — 12,20 m, nusiviedė jietį irgi toliausiai — 40,39 m. Bėgimuose 100 m ir 200 m buvo antras. Puikiai pasirodė jaunas Rimas Karpis, laimėjęs 2 pirmas vietas ir 2 trečias vietas. Jis pasižymėjo kaip geras šuolininkas. Vieniolikos metų amžiaus grupėje jis laimėjo I v. šuolyje ir augštį 1,25 m ir I v. šuolyje ir tolį 3,97 m. Be to, jis laimėjo trečias vietas 100 m ir 200 m bėgimuose. Daug žadanti bėgikė penkioolikametė Aldona Kojelytė 100 m bėgime buvo nepajėgama ir laimėjo I v. Jonas Karpis 13 m. grupėje irgi laimėjo I v., nusiviedė diską 25,70 m. Toje pačioje grupėje disko metime Vytytis Grabauskas laimėjo III v. su 16,90 m pasekme. Jis taip pat laimėjo III v. šuolyje ir augštį (1,30 m). Žinant ūgį, tai daug žadanti pasekmė. Pagaliau ir Pranas Karpis neliko be laimėjimų — 11 m. amžiaus grupė-

je rutulio stūmimo jis buvo trečias su pasekme 5,35 m.

Taiigi, daug laimėjimų, daug kylančių lengvatlečių. Turint prityrusį trenerį, kaip Algis Žalauškas, galima tikėtis dar daugiau laimėjimų ateinančių sezoną.

Krepšinio ir stalo teniso treniruočių tvarkaraštis.

Krepšinis: vyrai — ketvirtadieniais, 7-10 v.v., Anapilyje; jaunieji A ir B (18-15 m.) — trečiadieniais, 8.30-11 v.v., Etobicoke C.I.; jaunieji C ir D (14-10 m.) — penktadieniais, 7-10 v.v., Etobicoke C.I. Moterys ir mergaitės — penktadieniais, 7-10 v.v., Howard Park P.S.

Stalo tenisas: visiems — antradieniais nuo 6.30 v.v. Toronto Lietuvių Namuose. A. S.

HAMILTONO KOVAS

Kanados sporto apygardos lauko teniso pirmenybėse Kovas buvo atstovaujamas 5 žaidėjų. Vyrų grupėje meisterio vardą iškovojo G. Paltarokas, baigėme jveikęs vytielę O. Rautinšą 6:2, 6:3. Moterų grupėje susitikto kovietės D. Grajauskaitė ir A. Pakalniškytė. Meistere liko D. Grajauskaitė 7:5, 7:5. Vyrų dvejetai taip pat laimėjo hamiltoniečiai G. Paltarokas ir A. Grajauskas, įveikę vytielę O. Rautiną ir hamiltonietį J. Svielą 7:5.

Baltiečių plankumo pirmenybėse 13-15 m. grupėje lietuviams atstovavo kovietis A. Dūdonis. Jis laimėjo I v. 100 m peteliske, 200 m kompl. ir buvo antras 100 m laisvo stiliaus plaukime. Kovo valdyba sveikina visus laimėtojus, ypač dėkodama vicepirm. A. Grajauskui už gražų darbą su jaunaisiais kovietėmis.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

1970-74 m. laidos automobilių skaičius buvo neatsparus rūdimis. Fordo Oakvilles gamykloje, Ontario provincijoje, skundai priimami net trisdešimtį telefonų. Tai liudija, kad tokių nusivilyusių savininkų yra tikrai daug.

Naujasis Kanados užsienio reikalų min. D. Jamiesonas Jungtinių Tautų visumos posėdyje Niujorke pareiškė, kad Kanada gali atsaukti savo karių iš taikos priežiūros tarnybos Kipro saloje, jeigu ir toliau liks nesutvarkyta finansinė problema. Jungtinės Tautos šios tarnybos priežiūrai jau yra skolingos \$40 milijonų. Per šiu metų pirmąjį pusmetį tik maždaug tuzinas JT narių atidavė savo duoklę, o visi kiti tebėra neatsiskaitę. Jungtinių Tautų vardu taiką Kipre prižiūri 2.000 karių, kurių eilėse yra 515 kanadiečių. Ši priežiūra buvo pradėta 1964 m. turkų ir graikų kilmės kipriečių atskyrimu specialios tarpinės zonos pagalba. Pasak D. Jamiesono, diplomatiniam Kipro problemų sprendime lig šiol nėra padaryta jokios pažangos.

Montrealio miestas, pasižymėjęs pasauline 1967 m. paroda ir šiemet olimpiada, vis dar neturi kanalizacinio vandens valymo įrengimų ir nuodija Sv. Laury no upę. Paskutiniai apskaičiavimai liudija, kad tiems įrenginiams reikės net \$1,2 bilijono, kol jie pagaliau bus įgyvendinti iki 1985 m. vidurio. Tokią sumą nebus lengva surasti, ypač po tikrai didelio olimpiados deficito, kurio \$200 milijonų, atrodo, teks padengti pačiam Montrealiui.

Kanados Draudos Biuras, jungiantis šio krašto nuosavybės draudos bendroves, įvedė greitesnį atsiskaitymą automobilių nelaimėse. Lig šiol automobilių susidūrimuose daug laiko pareikalavdavo draudus bendrovių ginčas, kol pagaliau būdavo nustatytas kaltininkas. Dabargi 90% tokių bendrovių sutiko vadovautis iš anksto paruošta susidūrimų schema, kur vairuotojų kaltę nustato susidūrusių automobilių pozicija. Kaltais 100% bus laikomi vairuotojai, įvažiuojantys į kito automobilio už-

pakalinę dalį, pastatytą automobilį arba tais atvejais, kai susidūrimas įvyksta išvažiuojant iš autoaikštės, darant kairinį posūkį, pažeidžiant eismą reguliuojančias šviesas, centrinę kelio liniją, atidarant automobilio duris. Ontario provincijoje 75% kaltė bus taikoma tiems automobilių vairuotojams, kurie, važiudami centrene gatvės dalyje, nepalieka pakankamai vietos palei šaligatvį važiuojančiam. Tačiau tokiu atveju ir pastarajam teks 25% kaltės, nes jis galėjo sumažinti greitį ir išvengti susidūrimo. Vienoda/50:50% kaltė numatyta tokiems atvejais, kai automobiliai paliečia vienas kito šoną, o jiems sustojus, neįmanoma nustatyti kaltininko. Tada draudus bendrovės automobilio sutaisymo išlaidas pasidalins pusiau. Susidūrimo kaltininku 100% pripažinus kurį nors vairuotoją, kito nukentėjusio vairuotojo automobilis bus pataisomas be jokių draudus atskaitymų — ji padengs visas išlaidas. Šis bendrovių susitarimas betgi palieka teisę kiekvienam vairuotojui, nesutinkančiam su tokiu sprendimu, kreiptis į teismą. Tikimasi, kad automobilių susidūrimo schema pagal jų poziciją užbaigs bendrovių ginčus ir leis tuojau pat sumokėti kompensaciją. Tokia sistema pirmiausia buvo įvesta Prancūzijoje, o per pastaruosius ketverius metus ją išbandė ir šešios draudus bendrovės Ontario provincijoje.

Pasinaudodamos kriminalinio Kanados kodekso pakeitimu, Albertos ir Ontario provincijos sugriežtins kovą su geriančiais

Ateitininkų žinios

Zygis "Ateičiai" yra organizuojamas ir šiais metais. Spalio 17, sekmdienį, tuoj po 10 v. Mišių, visi jaunieji, vyr. moksleiviai ir studentai prašomi susirinkti prie Prisikėlimo šventovės, iš kur visi kartu vyksime į High Parką. Visus prašome jau dabar surasti globėjus (sponsors), kurie pasižadėtų paaukoti tam tikrą sumą pinigų už kiekvieną nueitą mylią. "Ateities" žurnalas šiais metais mini 65 metų sukaktį.

Ateitininkų Federacijos valdyba pavedė kun. dr. Kęstučiui Trimakui organizuoti ateitininkų dvasinį atsinaujinimą. Kun. K. Trimakas rašo: "Plyšys tarp mūsų idealo ir mūsų veiklos bei kasdienybės yra pasidarys toks didelis, kad būtų savizidiška, jį matant, neiškęti ir sau nepriimti, kad mes, nors vardu krikščionys ir ateitininkai, skurstaime prie pat neišsamių dvasinių turtų ir kad turime nugalėti tik savo nerangumą jais atsisąvinti ir su kitais pasidalinti". ("Draugas", 1976 m. rugsėjo 25 d.).

Skautų veikla

Rugsėjo 28 d. "Satrijos" ir "Rambyno" tuntu vadovų posėdyje nagrinėta XIV Romovus stovykla, diskutuoti programiniai, drausmės, maitinimo ir kt. dalykai. Nutarta, besiruošiant sukaktuvei XV-tai stovyklai, sueiti į kelias specialias sveikas, kuriose būtų galima detaliau panagrinėti stovyklos organizavimą. Pasisakytą už rugpjūčio mėnesio laiką.

Skelbiamas žiemos veiklos bendrųjų renginių tvarkaraštis: Kūčios — gruodžio 19 d. Prisikėlimo salėje; Vasario 16 minėjimas — vasario 6 d.; Kaziuo mugė — kovo 6 d. Prisikėlimo salėje; skautorama ir šv. Jurgio minėjimo sveiga — balandžio 24 d. Prisikėlimo salėje.

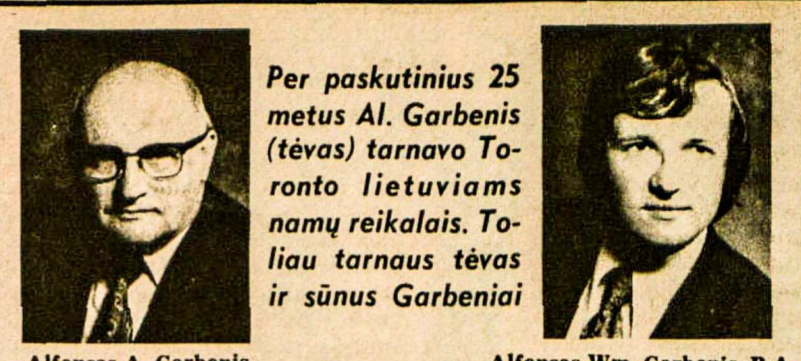
Manome, kad organizuotas jaunimas yra geresnis. Todėl kviečiame visus ir visas pagal atitinkamą amžių jungtis į skautų-čių vienetus. Į jaunuosius skautus-tes vaikai priimami nuo 6 metų amžiaus. C. S.

Vairuotojais. Seniau policijai būdavo leidžiama sustabdyti tik tuos vairuotojus, dėl kurių ji būdavo tikra, kad alkoholis yra pažeidęs automobilio vairavimo pajėgumą. Alkoholio kiekis kraujyje būdavo patikrinamas nuovadose. Naujasis potvarkis policijai leis sulaikyti kiekvieną girtumą įtariamą vairuotoją. Policininkai turės specialius nešiojamus aparatėlius, į kuriuos vairuotojas turės pūsti savo kvapą. Jeigu aparatėlyje užsidegs raudona signalinė šviesa, liudijanti didesnį išgerto alkoholio kiekį, vairuotojas bus nugabentas nuovadon nūstatyti tiksliai analizei. Naujojo potvarkio įgyvendinimas užtruks keletą mėnesių, kol Albertos ir Ontario policija bus aprūpinta nešiojamais aparatėliais vairuotojų kvapo analizei.

S. Atlanto Sąjungos būstinėje Briuselyje, Belgijoje, Kanados ambasadorius E. G. Hardy ir Portugalijos ambasadorius J. F. Cruz pasirašė sutartį, kurios dėka karinį apmokymą portugalų daliniamis atliks IV mechanizuotoji kanadiečių brigada Lahro mieste, V. Vokietijoje. Naujoji Portugalijos vyriausybė nori sustiprinti savo įnašą S. Atlanto Sąjungon. Seniau Portugalijos kariams buvo patikėta Afrikos apsauga, o dabar jie įsijungs į V. Europos apsaugą.

Ontario premjeras W. Davis lankėsi Britanijoje ir V. Vokietijoje, įieškodamas investicinio kapitalo savo provincijai. Wolfsburg "Volkswagen" bendrovės vadovu dr. F. Thomas. Po šio susitikimo buvo pabrėžta, kad bendrovės vadovybė, planavusi statyti gamyklą Halifaxe, N. Skotijoje, jai gali pasirinkti rinkos požiūriu gerokai dėkingesnę Ontario provinciją. Nauja "volkswagenų" gamykla bus atidaryta New Stanton, Pensilvanijos valstijoje. Po to žadama akreipti dėmesį ir į Kanadą.

• FAKTAS, kad tremtis daugelį nubloškia į nevaisingumą. Bet taip atsitinka beveik vien su mažai gabiais, kurie tik tritros tautinės atmosferos dėka šlaip taip galėjo išsivystyti. Jei tokie, patekę svetur, ten nūtyla, tai niekam iš to nuostolių nėra. J. ERETAS

Alfonsas A. Garbenis Alfonsas Wm. Garbenis, B.A.

AL GARBENS REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys
Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West
PARDUODAMI NAMAI HIGH PARK RAJONE IR
NETOLI LIETUVIŲ NAMŲ

INDIAN GROVE, 2-jų miegamųjų vienaauštis, nauja šildymo sistema, geras sklypas, garažas, nepertoli nuo Bloor gatvės; palikimas; reikia sumokėti grynas.

INDIAN RD., 19 kambarių, didelis gražus namas, legaliai pakeistas; 5 butai, rūšys, naujas šildymas; didelis sklypas, platus privatus įvažiavimas, mūrinis garažas dviem mašinom; reikia parduoti; palikimas; papiginta kaina.

WESTMINSTER G-VE, atskiras 11 kambarių pajamų namas (\$131 į savaitę), be to, savininkui butas; parduodama su visais baldais; vienas atviras mortgičius 10%; geras investavimas.

BOUSTEAD, atskiras tributis, 13 kambarių per 3 augštus, vandeniu apšildomas; gilus sklypas, privatus įvažiavimas, 2 garažai; arti Lietuvių Namų ir požeminio.

KLAUSKITE KITŲ PARDAVIMŲ HIGH PARK RAJONE

DOVERCOURT, atskiras 10 kambarių namas, 3 augštų, vandeniu apšildomas; 3 virtuvės, 2 garažai, labai gilus sklypas; gana žema kaina.

INDIAN GROVE, septyni kambariai per 2 augštus, 4 kambariai pirmajame, 2 virtuvės ir 2 prausyklos; yra įvažiavimas ir garažas; Bloor gatvės susisiekimas; prašoma kaina — \$56.500; nuosavybė gerame stovyje.

MARGARETA GATVĖ, atskiras, pilnai sumodernintas 6 kambarių namas; 2 virtuvės, privatus įvažiavimas, garažas; mažas įmokėjimas; arti Bloor gatvės.

BLOOR — DUNDAS, Krautuvė — nuosavybė ir "Laundromat" verslas, dviejų miegamųjų butas viršuje; pajamos virš \$16.000 į metus; prašoma kaina — \$95.000, imokėti \$40.000.

DUNDAS — DOVERCOURT, pusiau atskiras namas, 3 augštų, "auksiniame" stovyje; 3 virtuvės; vienas atviras mortgičius; nebrangi kaina.

HOLLAND LANDING, tik 35 mylios iš Toronto; naujas 3-jų miegamųjų vienaauštis, ramioje ir augštoj vietoj; savininkai išsikėlia ir sutikty keisti į namą vakariniame Toronte. Prašo tik \$53.000. Puiki praga išeinantiems į pensiją.

WASAGA BEACH (PASONEJE), naujas, vienaauštis 3-jų miegamųjų namas su gerais ūkiu pastatais; 86 akrai derlingos žemės, teka mažas upelis; visai arti Nottawasaga upės; asfaltuotas kelias. Savininkai ima vieną mortgičių. Geras pirkinys.

VAKARAIŠ SKAMBINKITE Į NAMUS

Alfonsas A. GARBENIS	Alfonsas Wm. GARBENIS	Stasys DARGIS
489-1543	769-0656	766-3925

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniam ir didžiausiam TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	IMA:
9 3/4% už 2 m. term. dep.	9 1/2% už asm. paskolas
9% už 1 m. term. dep.	9 1/2% už mortgičius
8 1/4% už pensijų ir namų planą	
8 1/4% už spec. taupymo sąsk.	
7 1/2% už taupymo s-tas	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 13 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$10,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais—nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149 M6P 1A6

CHOLKAN R. CHOLKAN & CO. LTD. REAL ESTATE — GENERAL INSURANCE

SWANSEA, palikimas, 5 kambarių, atskiras mūrinis vienaauštis; didžiulis kiemas, garažas su privačiu įvažiavimu; alyva šildomas; gal parduos maždaug už \$60.000; greitas užėmimas.

BLOOR — KINGSWAY, palikimas, 6 kambarių, atskiras mūrinis vienaauštis, alyva šildomas; garažas su privačiu įvažiavimu; namas be skoly; apie \$12.000 imokėti; netoli susisiekimo.

RUNNYMEDE — BLOOR rajone, atskiras 7 didelių kambarių namas, 2 virtuvės, prausykla pirmame bei antrame augšte ir rūsyje; vandeniu-alyva šildomas; garažas su 12 pėdų platumo įvažiavimu; apie \$20.000 imokėti; visai netoli Bloor.

INDIAN RD. — BLOOR, didžiulis, 18 kambarių, atskiras, mūrinis, puikus namas, paverstas į 4 atskirus butus, vandeniu-alyva šildomas; 3 garažai; beveik \$10.000 metinių pajamų; apie \$30.000 imokėti ir viena skola.

HIGH PARK AVE. — BLOOR, 6 butų atskiras, mūrinis namas, 3 garažai ir 6 automobiliams vieta; apie \$16.000 metinių pajamų; prašo apie \$50.000 imokėti.

ETOBICOKE, vos keliolikos metų senumo dvibutis; kiekvienas butas po 6 kambarių — 3 miegamuosius; užbaigtas rūšys; dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu; prašoma kaina tik \$87.500; \$15.000 imokėti ir viena skola.

Pranas Kerberis

P. KERBERIS,
2336 Bloor Street West
tel. 763-5555 namų 535-1584

ADVANCE REAL ESTATE Ltd.

Toronto Real Estate Board narys
1055 Bloor Street West
A. (Blue) Bliūdžius
Telefonai 534-9246, namų 537-2291

- rezidenciniai
- komerciniai
- investicijos
- mortgičios
- įkainojimas
- namų drauda

Jaunimo rekolekcijų pokalbis Biliurijoje, netoli Sao Paulo 1976. VI. 19-20. Dalyvavo per 30 lietuvių jaunuolių Nuotr. A. Saulaičio

200-TAJI KARTA

Sis pranešimas man istorinis ta prasme, kad jis yra 200-tasis. Tiek kartų šioje skiltyje informavau "T 2" skaitytojus apie įvykius Čikagos lietuvių gyvenime.

VEL SUSIRINKIMAS
Penktosios tautinių šokių šventės komitetas šeštadienį, spalio 9, ir Jaunimo Centro kavinę kviečia susirinkti komiteto ir komisijų narius su žmonėmis ir vyrais į penktosios tautinių šokių šventės užbaigtuves.

ARTIMIAUSIEJI RENGINIAI

Lietuvių Fondo valdyba kas mėn rengia metinį balį. Antrojo milijono vajuos balius įvyks šeštadienį, spalio 30, Jaunimo Centre. Juo rūpinasi LF valdybos nariai M. Remienė ir sol. St. Baras.

Klevelando skautų 25-rių metų jubilėjaus sveioje vyriausias skautininkas Miknaitis prisegė vėliavos žymenį ps. R. Svarcui. Prie jo — tūntininkas G. Taoras ir vietininkas D. Kižys

ED. KONDRATAS, siuvėjas
Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šiu medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terrylene)
1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario Tel. 533-5454

DRAUDA
Balio Maskeliūno įstaiga
Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

Jvairūs siuntiniai ir dovanos
Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 1934 svarų gryno svorio. Turime parvairiumi įvairių medžiagų ir kitų prekių.
DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAMS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.
LIETUVIŲ BALTIC EXPORTING CO. 482 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ontario Telefonas LE 1-3098

PADĖKA
Mūsų mielam vyrui, tėveliui
ata Antanui Daukšai
1976 m. liepos 5 d. iškeliauos bei pagulbos.
Nuoširdžiai dėkojam abiejų parapijų kunigams už maldas, laidotuvių apeigas, velionies lankymą ligoninėje, užuojautas ir nuolatinišią pagalbą. Taip pat dėkojam giminiųms už visopatinę globą, pagūdą ir pagalbą.
Nuoširdus ačiū visiems už velionies lankymą ligoninėje, laidotuvių namuose, ypač nuolatiniams lankytojams ligoninėje, už maldas laidotuvių namuose, užprašytas Mišias, atsiųstas gėles. Dėkui karsto nešėjams, visiems laidotuvių dalyviams už gausų palydėjimą į kapus bei užuojautas.
Dėkojame savo draugams ir visoms bičiulėms, prisidėjusioms prie vietos paruošimo. Ypatiną padėką — O. Derliūnienei ir visoms moterims už atneštus pyragus bei suteiktą pagalbą, katalikių moterų skyriui už aukas, užuojautą ir nuolatinių mūsų atminimą, maldos būreliui už aukas, maldas bei užuojautą.
Ačiū jaunučių ateitininkų būreliui už aukas ir užuojautą.
Liekame visiems nuoširdžiai dėkingi —
liūdinti žmona Magdalena ir sūnus Linas

Medžiotojų ir Žūklautojų Klubo "Taurus" nariui
ATA
ANTANUI MONTVILAI
mirus, broliui ZIGMUI ir jo šeimai gilią užuojautą reiškia —
Klubo nariai

ATA
MYLIMAI MAMYTEI MIRUS,
choristui JERONIMUI SABALIAUSKUI
gilią užuojautą reiškia —
Toronto Lietuvių Choras "VARPAS"

MŪSŲ ĮMONĖ IR MARSAS
St. Catharines, Ont., esąs Thompson fabrikas yra skyrius TRW (Thompson-Remo-Woolridge) firmos, sukonstruktavusios aparatą nusileisti ir mėnuli. Nusileidę Marse du "Vikingo" erdvėlaiviai įšiekė ten gyvybės pradų tos pat firmos sugalvotose ir pagamintose laboratorijose. Nedidelės tos laboratorijos — vos vienos kubinės pėdos, bet jose sudėty po 40.000 dalių. Desimties pėdų lėgta santis išlenda iš erdvėlaivio, pasemia sauja Marso žemės, po to įtraukia į laboratoriją. Pavilgyta žemė įgalina mažytes bakterijas-mikroorganizmus pradėti kvėpuoti. Tokį kvėpavimą laboratorijos pranešę žemei. Iki šio laiko "I Vikingas" dar nieko aiškias nenustatė ir nežinia ar nustatys. Tam tikslui jau nusileido ir antras "Vikingas" kitoje Marso vietoje. Jei nėra gyvybės vienoje vietoje, gali būti kitoje ar trečioje vietoje. Sis "Vikingų" bandymas gali nieko nesurasti, bet tai dar nereikš, kad gyvybės pradų Marse nėra. Bus įšiekoma toliau. Tuo tarpu šis projektas Amerikai atsieina per vieną milijoną dolerių. Tuo Amerika įrodo savo mokslinį pranašumą. Sovietų du mėginimai nusileisti erdvėlaivius į Marsą nepasiekė. Tai tik patvirtina, kad jie technologiniai atžilgiai dar Amerikos nėra pasiviję. Ypač tuo užtarnautai didžiojoji TRW ir, žinoma, St. Catharines skyrius, kuriam atsiųsta plati informacija ir pūkios Marso nuotraukos.
Jau 18 š. astronomai įžiūrėjo Marse naują pasaulį su vandenynais, upėmis ir ežerais, rausvu juodžemiu, debesimis ir sniegu ašigaliume. Palengva jie apgyvendino savo vaizduotėje šią planetą įvairiais sutvėrimais. 1859 m. italas vienuolis kun. Seci pastebėjo planetą juo-

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvį Namus) • Tel. 535-6252
Greitas patarnavimas, neaušgros kainos. Gaunami kontaktiniai lęšiai (contact lenses).
Zmonos amžius
pakenčiamas aktorius, paklaustas, kiek metų turi jo žmona, atsakė:
— Kai aš buvau dvidešimties metų, jau buvo dvidešimt penkeri. Su laukęs trisdešimt metų, aš prisivijau, o šiuo metu ji bus apie dvidešimt metų už mane jaunesnė.
• Galvos neprasdimuši senam žmogui nusilenkdamas (lietuvių priežodis).

BALTIC MOVERS
Visų rūšių pervežimas baldai ir kt. Vežamas turmas pilnai apdraustas.
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON ST., Toronto, Ont.

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Paruođu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.) FILTSOS BROS
Toronto, Ont., M6R 1V5 Telefonai 533-8451, 533-8452

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
2224 Dundas Street W., Toronto M6R 1X3
tel. 533-3531
nuo 11 v. r iki 7 v. v.

SKAITYTOJAI PASISAKO

M. K. CIURLIONIS IR NUOMONES
S.m. "T2" 28 nr. Alg. Gustaitis, peikdamas mano pasisakymus apie M. K. Ciurlionio leidinius, rašė: "Gal voju apsilankyti pas skulptorių Dalgį." Tai manęs nustebeina, nes mane lanko žmonės iš arti ir iš toli, bet kai jis sako "tada turėtume gerese progą pasikalbėti apie Ciurlionio spalvas", turiu pareikšti, kad nepageidauju tokių svečių, kurie atvykę man laukį trukdyti ir mane nervinti besiginčydamu apie kieno nors spalvas. Spalvos yra randamos dažuose, o dažai — krautuose. Svarbės dalykas yra, kaip jos panaudotos. O tati priklauso talentui ir rankos įgudimui. Bet svarbiausia kūrinys yra visuma — jo kompozicija. Kuo žiūrovas žiūri ir ką jaučia, yra jo reikalas.

Alg. Gustaitis apgailestauja nežinomų asmenų iš manęs pavogtus kūrinius. Taip, juos vagia kaip išmano. Dabar jau yra kokie 25 pavogti, nes praėjusį pavasarį nukniakė du darbus nuo Toronte gyvenamo namo. Vienas jų buvo prirakintas net dviem grandinėm — jas nupjovė ir nusigabeno. Trečiasis kūrinys "Aukoje" stovėjo prie vartų Vasilusio gatvės. Jis buvo jau su išpūvusiu viduriu, smaluotas ir grandine pritvirtintas prie metalinės statinės dugno. Vagys išmušė statinės dugną ir nusivilio skulptūrą kartu su juo ir grandine. Gailėtis ar ne, nežinau. Bet tai įrodo, kad žmonės mano meną mėgsta.

Apie Alg. Gustaitio žodius "nebūtina braukti per akį" turiu pasakyti, kad nedera kitam nė per nosį braukti. Jis stebisi, kodėl aš kalbu apie darbus (M.K.C.), kurių jis neminėjo. Esu laisvas žmogus ir kalbu apie tai, kas mano nuomone reikalinga.

Kad lengviau būtų su kitu apsidirbti, priskirk jį prie priešo. Tai Alg. Gustaitis žino, todėl drožia: "...dail. Dags pūstelėjo dūdon su Lietuvos cypiais..." Aš įšiekiau lietušius ir tiesios, o ne dūdų. Gi tosią gali būti pas mus, gali būti ir pas prieša. Dažniausiai ji būna niekieno žemėje. Kai eini į meno šventovę, politinius batus reikia paklikti durų.

Alg. Gustaitis siūlo šauksmą. Reikia žinoti kur ir kada šaukti. To nežinodamas, patsai apsišauksi. Dabar M.K.C. vartai į pasaulį yra gana plačiai atverti. Jis gali eiti, kur tik bus laukiamas. Jeigu jis meną mėgėjų nesužavės, per jėgą neįpirsi.

Jei kas panorėtų M.K.C. darbus reprodukuoti, gal gautų originalų nuotraukos, o gal ir ne, nes galerijos turi tai teise. Pvz. kartą pirkau nuotrauką Vašingtono, DC, galerijoje. Turėjau pasirašyti, kad jos nepanaudosiu spaudoje.
Apie Alg. Gustaitio išsairkančius tvirtinimus labai rimtą šauksmą parėšė Genius Procuta "T2" 30 nr. Rodos, tokiu atveju reikėtų tylėti, nebesikompromituoti. Bet kur tau — "T2" 39 nr. jis bando kalbėti ir kitiems aiškinti, nors neviskas jam pačiam aišku. Bet jis tiki savo teigimais ir laiko juos galingais. Kaikuru tokie ir yra, nes tikrai užgauna kitus.
Dail. Dags

"Etobicoke Gazette" 1976.
VII. 8 paskelbė šiame Toronte priemiestyje pasižymėjusių abiturientų (baigusiu XIII skyrių) pavardes. Iš 331 mokinio, gavusio 80% pažymį ir stipendiją, yra keletas lietuvių. Pirmoji vieta teko japonėi Elaine Shimizu, gavusiai 96,2%, o antroji — Ramona Grigaliūnaitei su 96% (Alderwood Collegiate Institute). Jų abiejų nuotraukos įdėtos laikraštyje. Zemesnius pažymius (nuo 80%) gavusių sąrašą yra Jonas Gulbinas (89,5%), Henrikas Ulozas, Rita Markauskaitė.

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave, Toronto 3, Ont. Tel. 533-7954

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST., TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

TORONTO

Skautų veikėjai iš JAV — P. Jurgėla, A. Saulaitis ir Alf. Samušis, lydimi Vyt. Skrinsko, spalio 2 d. aplankė Anapilį, lietuvių kapines ir dėjosi lietuvių kultūros paminklų statybą.

Skautų Jurgėlo ir pirmūno v. s. Petro Jurgėlo veikimo "Lietuviškoji skautija" sutiktuves buvo surengtos L. Namuose spalio 3 d. Su autoriumi supažindino V. Skrinskas, pakvietė dalykas yra, kaip jos panaudotos. O tati priklauso talentui ir rankos įgudimui. Bet svarbiausia kūrinys yra visuma — jo kompozicija. Kuo žiūrovas žiūri ir ką jaučia, yra jo reikalas.

Alg. Gustaitis apgailestauja nežinomų asmenų iš manęs pavogtus kūrinius. Taip, juos vagia kaip išmano. Dabar jau yra kokie 25 pavogti, nes praėjusį pavasarį nukniakė du darbus nuo Toronte gyvenamo namo. Vienas jų buvo prirakintas net dviem grandinėm — jas nupjovė ir nusigabeno. Trečiasis kūrinys "Aukoje" stovėjo prie vartų Vasilusio gatvės. Jis buvo jau su išpūvusiu viduriu, smaluotas ir grandine pritvirtintas prie metalinės statinės dugno. Vagys išmušė statinės dugną ir nusivilio skulptūrą kartu su juo ir grandine. Gailėtis ar ne, nežinau. Bet tai įrodo, kad žmonės mano meną mėgsta.

Kad lengviau būtų su kitu apsidirbti, priskirk jį prie priešo. Tai Alg. Gustaitis žino, todėl drožia: "...dail. Dags pūstelėjo dūdon su Lietuvos cypiais..." Aš įšiekiau lietušius ir tiesios, o ne dūdų. Gi tosią gali būti pas mus, gali būti ir pas prieša. Dažniausiai ji būna niekieno žemėje. Kai eini į meno šventovę, politinius batus reikia paklikti durų.

Alg. Gustaitis siūlo šauksmą. Reikia žinoti kur ir kada šaukti. To nežinodamas, patsai apsišauksi. Dabar M.K.C. vartai į pasaulį yra gana plačiai atverti. Jis gali eiti, kur tik bus laukiamas. Jeigu jis meną mėgėjų nesužavės, per jėgą neįpirsi.

Jei kas panorėtų M.K.C. darbus reprodukuoti, gal gautų originalų nuotraukos, o gal ir ne, nes galerijos turi tai teise. Pvz. kartą pirkau nuotrauką Vašingtono, DC, galerijoje. Turėjau pasirašyti, kad jos nepanaudosiu spaudoje.
Apie Alg. Gustaitio išsairkančius tvirtinimus labai rimtą šauksmą parėšė Genius Procuta "T2" 30 nr. Rodos, tokiu atveju reikėtų tylėti, nebesikompromituoti. Bet kur tau — "T2" 39 nr. jis bando kalbėti ir kitiems aiškinti, nors neviskas jam pačiam aišku. Bet jis tiki savo teigimais ir laiko juos galingais. Kaikuru tokie ir yra, nes tikrai užgauna kitus.
Dail. Dags

743-0100
Užmiesčio nuosavybės žemės investacijos
FRANK BARAUSKAS, F.R.I., R.P.A.
FRANK BARAUSKAS LIMITED, Realtor
3828 Bloor Street West • Islington, Ontario

Florida: West Palm Beach, Singer Island, Juno Beach
NAMAI, DVIBŪČIAI, DAUGIABŪČIAI (condominiums)
ROBERT DATZ, Associate of GE. Richman Realty
Raštinės telefonas 305/844-5500, namų: 305/848-3606
(su Prano Barausko rekomendacijomis)

INSURANCE
DRESHER-BARAUSKAS AGENCY LTD.
Vedėjas — VALTERIS DREŠERIS Padėjėja — Alė Mikšienė
Tel. įstaigos: 233-3334 ir 231-2661, namų 233-4446
3828 Bloor Street W., Islington, Ontario M9B 1K8
(Prie Kipling ir Six Points Plaza)
Zinotina apie namų draudą:
Dauguma draudus bendrovių reikalauja apdrausti namą 80% iki 100% atstatymo kainos. Kitaip, įvykus ir mažam nuostoliumi, bendrovė nėra įpareigota pilnai padengti nuostolį.
Jeigu turite klausimų apie betkokią draudą, kreipkitės — paaikšinsime.
Valteris Drešeris

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST., TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

Okulistas
S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas 531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu
INSURANCE
* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerciniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
1613 Bloor Street West, Toronto, Ontario

TORONTO

Anapilio žinios

Telefonas 277-1270

— Šį sekmadienį Mississaugoje įvyksta didelės ukrainiečių iškilmės — šventinimas ukrainiečių katalikų šventovės, dalyvaujant kardinolui J. Slipij. Norint iškilmėse dalyvauti, tenka skelbtas lietuvių pamaldas Wasagoje iš sekmadienio perkelti į šeštadienį, 6 v. vakaro. Šios Mišios tikintiesiems užskaitomos už sekmadienį. Taigi Padėkos savaitgalį pamaldos Wasagoje bus šį šeštadienį, 6 valanda vakaro.

— Kun. J. Staškus išleistuvėms, įvykstantiems spalio 17 d. Anapilio salėje, kvietimai platinami sekmadieniais abiejose parapijose.

— Rugsėjo 27 d. staiga mirė a.a. Ona Ališauskienė. Velionė buvo uoli mūsų parapijietė Netekus šios kilnios krikščionės ir geradarės, velionės vyrui Jonui ir visai jos plačiai giminei nuosirdi užuojauta.

— Sv. Jono liet. kapinėse palaidoti: a.a. Ona Ališauskienė ir a.a. Kazys Beniūsis.

— Po ilgojo Padėkos savaitgalio prasidės tikybės pamokos vaikams.

— Dvieji savaitę laikotarpyje lietuvių kapinėse paruošiami pamatai naujiems paminklams. Norintieji statyti paminklus dar šį rudenį prašomi kapinių administraciją apie tai painformuoti per paminklų gamintojus, raštiškai prisiunčiant pamatų išmatavimus.

— Pamaldos: šį sekmadienį, 10 v. r., už a.a. Mariją Kelerienę, 11 v. už a.a. Alfonsą Riekumą, a.a. Kazimierą Valiūnaitį ir a.a. Aleksą Čirūną.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojų parapijos žinios

— Sekmadienį, 9.30 v.r., pamaldos ir sekmadienio mokykla. Pamaldas laikys Petras Sturmas. Lietuvių Dienos proga kun. A. Žilinskas laikys pamaldas 12 v. Montrealyje. St. John liuteronų šventovėje, 3594 Jeanne-Mance St. Visi, kurie vyksite į Lietuvių Dieną Montrealyje, prašomi nepraleisti savųjų pamaldų.

— Spalio 12 d., 8 v.v., įvyks tarybos posėdis Išganytojų šventovės patalpose.

— Padėkos šventės pamaldos, Moterų Draugijos ruošiami pietūs bei š.m. konfirmandų priėmimas įvyks spalio 17 d. Pietūs bus po 9.30 v.r. pamaldų Lietuvių Namuose.

Lietuvių Namų žinios

— Pr. sekmadienio popietėse dalyvavo apie 200 svečių. Knygoje pasirašė: Petras Jurgėla, A. Samušis ir Butkai iš Niujorko, Saulaitis iš Coniston, JAV, E. Sakienė iš Buffalo, Genienė iš Čikagos, M. Vansauskas iš Lyons, Ill., L. M. Borusienė iš Hamiltono, J. Zukas iš Vankuverio, Alfonsas ir Adelė Savickai iš Brantford, Ont.

— LN parengimų komisija prašo visus, kurie yra paėmę platinti 25-čio baltiaus kvietimus, iki š.m. spalio 8 d. pinigų ir neišplatintus kvietimus sugrąžinti LN raštinei.

— LN reikalingas darbininkas, kuris galėtų atlikti prižiūrėtojo pareigas vakarais. Suinteresuoti prašomi kreiptis į reikalų vedėją A. Skilandžiūnienę arba skambinti telefonu 533-9030.

— Sekmadienio popietėse metu jau veikia kioskas, kuriame parduvinėjami lietuviški suvenyrai. Kioskas priima parduoti visų lietuvių turimus parduoti rankdarbius, gintaro gaminius, juostas ir kitokius lietuviškus suvenyrus. Už parduvinimą 10% gautos kainos eis LN. Suinteresuoti prašomi kreiptis į Aldona Dargytę-Byszkiewicz LN raštineje arba skambinti tel. 533-9030.

— LN Moterų Būrelio tradicinė popietė numatyta 1977 m. kovo 13, sekmadienį.

— Lietuvių visuomenininkų iniciatyva 25-čio sukakties proga LN norima įteikti labai reikalinga dovana — koncertinis fortepijonas. Šį vajú globoja dr. A. Pacevičius, J. R. Simanavičius, V. Bireta, H. Stepiaitis ir O. Indrelienė. Tam reikaliu dovanas, čekius ar pinigų prašomi siųsti Koncertinio Fortepijono Vajui, Lietuvių Namai, 1573 Bloor St. W. arba į kredito kooperatyvą "Parama". Koncertinio Fortepijono Vajui atsuntę V. Verikaitis \$20, Pr. Bakšys \$10.

— LN įnašus sumokėjo Albertas Staškevičius \$100, Vytautas Martinukas \$50, Birutė Žemaitė \$50, Aldona Išnaitytė \$25, Zita Lapinskaitė \$22.08 ir Vladas Makusa \$10.

— Mikolajinis VALTERIS atlieka stalius, plintelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

JIESKOMA MOTERIS prižiūrėti 2 vaikus (6 metų ir 16 mėnesių) ir lengviems namų ruošos darbams, Roncesvalles - Westminster rajone. Ieškos telefonas 536-2509 Toronto.

LIEUTUVES NASLES, atsiliepkite! Ieškova gyvenimo draugės. Atsakyti tik ir rimtus laiškus. Pridėti trumpą gyvenimo aprašymą ir nuotrauką. Siųsti "T. Ziburijų" adresu, ant voko pažymint "Vyrum".

GELES ĮVAIRIOM PROGRAM (pagal susitarimą), ypač vestuvėms — jaunajai, pamergėms, stalų papuošimui, koražams ir kt. Skambinti V. Siminavičienė, telefonas 763-6256 po 6 v.v. Toronto.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Nuosirdžiai užjaučiame Vladą Simonaitį, mirus Lietuvoje jo broliui Simui.

— Rugsėjo 30 d. iš mūsų šventovės palaidota Ona Ališauskienė, 77 m. amžiaus; vyrui Jonui, sūnūms Juozui ir Kazui, dukrai Zitai Didžbalienei ir jų šeimos reikiama gilia užuojauta. Penktadienį, spalio 1, palaidotas Kazys Beniūsis, 71 m. amžiaus; žmoną Oną, sūnus Alfonsą ir Alvin, dukterį Birutę nuosirdžiai užjaučiame.

— Praėjusį sekmadienį mūsų šventovėje buvo iškilmingai paminėta šv. Pranciškaus Asyzičio 750 metų mirties sukaktis. 11.30 v. buvo laikomos koncelebracinės Mišios; per visas Mišias pamokslus sakė kun. Juozapas Bacevičius, OFM. 10 v. Mišiose organizuotai dalyvavo Toronto ateitininkai, pradėdami savo mokslo metų veiklą. 11.30 v. Mišiose — Toronto skautai.

— Parapijos berniukų choras ryšium su Lietuvių Diena Montrealyje ateinantį sekmadienį neturės repetitijos. Kitais sekmadieniais repetitijos bus 9 v. ryto.

— Atskiro jėjimo į šventovę darbai prasidės šią savaitę. Pagal planą šio projekto kaina neturėtų peržengti \$20,000. Didelę dalį šio darbo išlaidų padengs a.a. Vinco Miniausko iš Sault St. Marie palikimas.

— Mišios šeštadienį, 8 v. — už Juozą Martinaitį, užpr. žmonos; 8.30 v. už Ivoną Banilienę, užpr. N. Raveičiūnės; 9 v. — už Antaną Čirūną, užpr. žmonos; 9.20 v. — už Eugeniją Reminiene, užpr. draugų; sekmadienį, 8 v. — už Kęstutį Butkų, užpr. Blombergo gimn. draugų — 9 v. — už Karolį Marcinkų, užpr. A. Marcinkienės; 10 v. — už Gapučių šeimos mirusius, užpr. K. Gapučio; 11.30 v. — už parapiją; 7 v. — už Ratkevičių šeimos mirusius, užpr. V. G. Samulevičių.

A.a. Ona Ališauskienė, 77 m. amžiaus, staiga mirė grįždama iš pamaldų šv. Pranciškaus šventovėje rugsėjo 27 d. Velionė pasižymėjo gilia krikščioniška dvasia ir labdara. Palaidota iš Prisikėlimo par. šventovės, dalyvaujant abiejų parapijų kunigams, Sv. Jono lietuvių kapinėse. Paliko vyrą Joną, dukrą Zitą Didžbaliene, sūnus Juozą ir Kazį, seserį p. Zenkevičienę bei jų šeimas. Velionė buvo vilkaviškieitė.

A.a. Aušra Sapijonytė, apie 30 m. amžiaus, staigiai mirė spalio 3 d. Floridoje, kur ji mokytojavo. Laidojama Toronte spalio 6, trečiadienį, 10 v.r., iš Prisikėlimo šventovės.

Ryšium su ilguoju savaitgalio Torontio Maironio mokykloje šeštadienį, 9 pamokų nebus. Jau užsiregistravo 31 nauros mokinys (pernai tik 17). Mokykla laukia ir daugiau mokinių.

— Šį ilgąjį savaitgalį lietuvių gyvenvietėse ruošiami įvairūs renginiai. Didžiausias jų — Lietuvių Diena Montrealyje. Londone, Ont., spalio 9, šeštadienį bus spaudos balius, kuriame meniniam programai atliks humoristas aktorius Vitalis Zukauskas ir vietinės pajėgos. Balius rengiamas Erdvoje ir puošnioje salėje (žiūr. skelbimą 4 psl.). Rengėjų komitetas kviečia tautiečius atvykti ir iš kitų vietovių. Toronte lietuvių bičiulis Tony O'Donohue ruošia rinkiminio vajuos vakarą spalio 9 d.

KLB Toronto apylinkės tarybos posėdis šaukiamas spalio 19, antradienį, 7.30 v.v., Lietuvių Namuose. Pranešimus padarys apyl. valdyba ir revizijos komisija. Bus renkama nauja apylinkės valdyba. Apylinkės tarybą sudaro trejmetim metam rinkinti atstovai, taip pat organizacijų bei institucijų atstovai, sumokėję \$10 įnašą atstovaujamos organizacijos vardu. Apylinkės valdyba primena pareigą visiems atstovams dalyvauti. Šis pranešimas yra kartu ir oficialus kvietimas į minėtą posėdį.

— Apylinkės valdyba Bronė Čirūnienė, ką tik grįžusi iš Lietuvos, gavo telegramą apie staigią mirtį josios vyro a.a. Antano brolio Aleksio Čirūno.

ARIZONOS PHOENIXAS ir apylinkės yra labiausiai mėgstami dėl sauso, šilto ir saulėto oro. Be to, nuosavybių kainos yra daug žemesnės negu kitur. Kreiptis: D. Zakaras, Century 21 Realty, 8528 N. 7 St., Phoenix, Arizona 85020, USA.

JIESKOMA LIETUVE MOTERIS prižiūrėti 5 mėnesių kūdikiui mūsų namuose su galimybe gyventi vietoje. Skambinti tel. 277-1128 Mississauga, Ontario.

GERAME MIAMI BEACH rajone, Floridoje, netoli jūros, išnuomojamas butas (efficiency); metams — \$150,00, žiemos sezonui — \$1.500,00. Informacijos reikalu rašyti: P.O. Box 14494, North Palm Beach, Fla. 33408 Tel. 305-626-2707

Iš geriausios odos moteriški ir vyriški odiniai apsiaustai pasiūti arba pagal užsakymą. **SMITH'S SPORTSWEAR** 1552 Bloor St. W. Toronto, Ontario Tel. 531-2611

Rinkiminis šokių VAKARAS

Juo pradėdamas lietuvių bičiulio **Tony O'DONOHUE** rinkiminis vajuos. Jis ir šį kartą kandidatuoja į Toronto miesto tarybą antroje apylinkėje (Parkdale, Ward 2, alderman).

- Sokiams gros Dan Farmer ir jo orkestras.
- Bus loterija (su įėjimo bilietais). Laimingojo bilieto savininkas gaus nemokamą vienos savaitės kelionę į Floridą (St. Petersburg).

- Įėjimas — \$6.00. Vakaro pradžia — 8 v.v., pabaiga — 12 v. n.
- Visi lietuviai maloniai kviečiami dalyvauti ir paremti lėšomis savąjį bičiulį ir jo žmoną lietuvių rinkiminio vajuos proga!

Rengėjai

Maloniai kviečiame dalyvauti

kunigo Jono Staškaus

IŠLEISTUVĖSĖ

Įėjimas — \$8 asmeniui arba krepiantis į p. Norkienę tel. 767-6247 arba p. Ščepavičienę tel. 766-3726. Kvietimai gaunami abiejų parapijų patalpose po pamaldų sekmadieniais

spalio 17, sekmadienį, 4 v.p.p., ANAPILIO salėje

HETHERINGTON kelionių įstaiga

maloniai praneša lietuvių visuomenei, kad jūsų tautietį **Marijū E. Rusiną** paskyrė rūpintis jūsų asmeniniais ir grupiniais kelionių reikalais po visą pasaulį. Mūsų įstaiga jau 66 metai patarnauja plačiai Kanados visuomenei, o ypač etninėms grupėms. Tikimės, kad naujai paskirtas tarnautojas jūsų tautietis **Marijus Rusinas** nuosirdžiai padės ir patarnaus betkokiuose jūsų kelionių planuose patogiausiomis sąlygomis bei prieinamiausiomis kainomis. Jis paruoš kelionių planus, sugestijonus ir patars jums geriausius būdus keliauti po visą pasaulį bei suteiks smulkiusias informacijas.

HETHERINGTON TRAVEL

(netoli Toronto Lietuvių Namų) **1651 Bloor St. W., TORONTO, ONT., M6P 1A6**

DARBO VALANDOS: nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 5.30 v.p.p., šeštadieniais 10 v.r. — 3 v.p.p.

Telefonas **531-4674** (prašyti Mr. Marius)

Ryšium su ilguoju savaitgalio Torontio Maironio mokykloje šeštadienį, 9 pamokų nebus. Jau užsiregistravo 31 nauros mokinys (pernai tik 17). Mokykla laukia ir daugiau mokinių.

— Šį ilgąjį savaitgalį lietuvių gyvenvietėse ruošiami įvairūs renginiai. Didžiausias jų — Lietuvių Diena Montrealyje. Londone, Ont., spalio 9, šeštadienį bus spaudos balius, kuriame meniniam programai atliks humoristas aktorius Vitalis Zukauskas ir vietinės pajėgos. Balius rengiamas Erdvoje ir puošnioje salėje (žiūr. skelbimą 4 psl.). Rengėjų komitetas kviečia tautiečius atvykti ir iš kitų vietovių. Toronte lietuvių bičiulis Tony O'Donohue ruošia rinkiminio vajuos vakarą spalio 9 d.

KLB Toronto apylinkės tarybos posėdis šaukiamas spalio 19, antradienį, 7.30 v.v., Lietuvių Namuose. Pranešimus padarys apyl. valdyba ir revizijos komisija. Bus renkama nauja apylinkės valdyba. Apylinkės tarybą sudaro trejmetim metam rinkinti atstovai, taip pat organizacijų bei institucijų atstovai, sumokėję \$10 įnašą atstovaujamos organizacijos vardu. Apylinkės valdyba primena pareigą visiems atstovams dalyvauti. Šis pranešimas yra kartu ir oficialus kvietimas į minėtą posėdį.

— Apylinkės valdyba Bronė Čirūnienė, ką tik grįžusi iš Lietuvos, gavo telegramą apie staigią mirtį josios vyro a.a. Antano brolio Aleksio Čirūno.

ARIZONOS PHOENIXAS ir apylinkės yra labiausiai mėgstami dėl sauso, šilto ir saulėto oro. Be to, nuosavybių kainos yra daug žemesnės negu kitur. Kreiptis: D. Zakaras, Century 21 Realty, 8528 N. 7 St., Phoenix, Arizona 85020, USA.

JIESKOMA LIETUVE MOTERIS prižiūrėti 5 mėnesių kūdikiui mūsų namuose su galimybe gyventi vietoje. Skambinti tel. 277-1128 Mississauga, Ontario.

GERAME MIAMI BEACH rajone, Floridoje, netoli jūros, išnuomojamas butas (efficiency); metams — \$150,00, žiemos sezonui — \$1.500,00. Informacijos reikalu rašyti: P.O. Box 14494, North Palm Beach, Fla. 33408 Tel. 305-626-2707

Iš geriausios odos moteriški ir vyriški odiniai apsiaustai pasiūti arba pagal užsakymą. **SMITH'S SPORTSWEAR** 1552 Bloor St. W. Toronto, Ontario Tel. 531-2611

MONTREAL

Aušros Vartų parapijos žinios

— Parapijos choras po vasaros poilsio vėl maloniai nuteikia visus savo gražiomis giesmėmis Mišių metu. Choras įtemptai ruošiasi Lietuvių Dienos koncertui ir su Sv. Kazimiero parapijos choru daro bendras repetitijas.

— Daniaus Makuosko ir Kristinos Bendžiūtės vestuvės įvyko rugsėjo 18 d. Aušros Vartų šventovėje. Jaunuosius prie altoriaus palėdėjo: Gintaras Nagys — Gabija Bendžiūtė, Rimas Ališauskas — Rasa Lukoševičiūtė, Genius Bunys — Lilija Bendžiūtė, Petras ir Alma Drešerai. Žiedus nešė sesers Lukrečijos sūnus Jonas iš JAV. Apeigas atliko kun. J. Kubilius, pasakydamas nuosirdų bei reikšmingą žodį būsimajai lietuviškai šeimai. Mišių lekciją skaitė pirmasis pabrolis Gintaras Nagys. Jaunieji ir jų palydovai priėmė Komuniją abiem pavidalais. Mišių metu giedojo sol. G. Capkauskienė. Vestuvių vaišės vyko AV svetainėje. Pranešėja Rasa Lukoševičiūtė savo pareigas atliko puikiai. Ji humoristiškai apibūdino jaunuosius ir visus jų palydovus, taip pat pristatė Kristinos ir Danio tėvus — Antaną ir Bronę Bendžius, Mečį ir Bronę Makuoskus, gimines ir svečius iš JAV ir Kanados, kurių buvo gana daug. Jaunuosius sveikino abiejų tėvai, linkėdami darnaus šeimyninio gyvenimo. Jaunieji padėkojo tėvams, giminiams ir visiems atsilankiusiems už gražius linkėjimus ir brangias dovanas.

Kristina ir Danius buvo ilgamečiai "Gintaro" ansamblio šokėjai. "Gintare" gimė ir jų meilė, dažnai šoko "Suk, suk ratelį, suk į vieną pusę, pasakyk, Kristina, ar tu mano būsi..."

Jaunatvišką nuotaiką sudarė gintariečiai, kurių buvo daug. Netruko šokių, ratelių, lietuviškų dainų, prie kurių prisidėjo ir AV choristai. Vaisės dalyvavo per 170 svečių, jų tarpe net iš tolimos Argentinos. Kristina baigė meno mokyklą ir dirba savo srityje. Ji daug padėjo

savo projektais ir nuosirdžiu darbu "Vaivorykštės" projekto vykdyme. Daniaus yra paskutinių metų komercijos mokslų studentas. Povestuvinei kelionei jaunieji išskrido į Bahamų salas.

— Silvija Akstinaitė ir Arūnas Staškevičius susituokė rugsėjo 25 d. AV par. šventovėje. Apeigas atliko Arūno pusbrolis kun. J. Staškevičius, Delhi ir Londono liet. parapijų klebonas, kun. St. Kulbis ir AV klebonas. Vaisės vyko parapijos salėje. Daug giminių ir svečių dalyvavo iš arti ir toli. Arūnas Staškevičius mokytojų tautiečių kariuomenės mokykloje prie St. Jean, Que., o Silvija Akstinaitė dirbo banke "Litas".

Sol. Gina Capkauskienė po vasaros poilsio laiką atostogavo Putname, N. Pradedosios Marijos seselių globoje, ypač seselės Margaritos. Čia ji rado tikrą poilsį — fizinį, ypač dvasinį; gėrėjos tradicinę seselių rengiama švente ir labai įdomia mergaičių stovyklautojų atliktą programą.

Seštadieninė mokykla jau veikia. Tėvai, nesiskriausime savo vaikų, šeštadieniais atsiuksime juos į lietuvių mokyklą. Čia jie daug ko išmoks ir ras lietuvišką draugystę. A. A.

Didžiųjų pasaulio dailininkų paveiksai iš valstybinio Leningrado muzėjaus ir Ermitažo yra atvežti į Montreali "Musée des beaux-arts" (3400 avenue de Musée) parodai, kuri atidaryta spalio 6 d. ir truks iki lapkričio 14 d. Išstatyta 42 paveiksai. Jie apkeliauo kaikuriuos S. Amerikos centrus ir po montreališkės parodos bus gražinti į Leningradą. Pirmą kartą sovietinė valdžia išleido juos užsienin. K.

Greitas ir tikslus patarnavimas! Tel. Bus.: 722-3545 Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS C. I. B. GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC. 3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:	DUODA PASKOLAS:
Einamasis s-tos 6,0%	Asmenines 11,0%
Taupomasis s-tos 8,25%	Nekiln. turto 10,75%
Term. ind. 1 m. 9,5%	Čekių kredito 12,0%
Term. ind. 2 m. 9,75%	Investicines nuo 11%
Term. ind. 3 m. 10,0%	

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas. Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS: 1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius. 3907-A Rosemont Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.

London Free Press" išspausdino Ritos Lapaitės (Lapas) straipsnį "Nightmare of consumer deficiencies greets visitor to Russia". Ji, matyt, savo akimis matė, kaip Rusijos ir jos okupuotos Lietuvos gyvenimą, aprašė faktus, kurie yra visai skirtingi nuo tų, kurie yra skelbiami "Gimtajame Krašte" prosvietinių išievių lūpomis. Ji aprašo eilutes prie krautvių, apytuštes parduotuves, blogos kokybės statybą, menko pasirikimo dolerinę krautuvę "Beryozka" Vilniuje, žmonių prašymus parduoti amerikietiškus marškinius bei kitus drabužius, profesionalų uždarius, butų stoką, rusinimą, priespaudą, gyventojų protestus (R. Kalanta ir kt.). Savo reportažą R. Lapaitė baigia šiuo sakiniu: "Taigi, pačios Sovietų Sąjungos skleidžiamas vaizdas kaip didelė pramonės, pažangios valstybės, kuri bus sekančios olimpiados rengėja, nublunka dėl politinės priespaudos tikrovės ir ekonominių nepretikėtų." Tai rodo, kad jaunosios kartos socialistė sugebėjo įžvelgti tikrovę, kai tuo tarpu nevienuos ypatybės kartos išievių mato tikrai propagandinę dalyką pusę.

Radžio drama "The Trouble With Giants", kurios autorius yra Len Peterson, buvo transliuota per Kanados CBC radijo tinklą 1973 m. net du kartus: vasario 16 ir lapkričio 17 d.d. Tačiau pačių metų gruodžio 6-7 d.d. Sveicarijos Baselyje įvyko tarptautinis radijo darbuotojų suva-

žiavimas (Association of European Broadcasters Corporations). Jame dalyvaujančios šalys demonstravo geriausius savo draminius vaidinimus. Kanada pasirinko minėtojo Len Petersono "The Trouble With Giants". Kanadai suvažiavime atstovavo aktorė Jean Bartels, režisavusi minėtąją dramą. Už ją autorius yra gavęs premiją. Būtų gera, kad toji drama ir vėl būtų pakartota per CBC tinklą. Tik apie tai turėtų būti informuoti Kanados gyventojai, ypač baltiečiai, iš anksto.

Kratos Lietuvoje Laisvajį pasaulį pasiekė žinia, kad sovietiniai saugumiečiai š. m. rugsėjo mėnesį padarė kratą pas Alfonsą Andriulaitį. Krata buvo ilga ir žiuri — saugumiečiai tikrino visus buto kampus, išplėdė grindis, subadė visus baldus. Surinko 8 maišus knygų ir sudarė 8 lapų sąrašą. Kratai vadovavo rusas ir su palydovais kalbėjo tik rusiškai. Jo vadovaujama saugumiečiai taip pat padarė kratą ir daržo sandeliuke, ir pas A. Andriulaitio sūnų.

Alf. Andriulaitis 1941 m. buvo išvežtas Sibiran. Grįžęs į Lietuvą po 15 metų, apsigyveno Vilniuje.

Sarūnas Zukauskas, kuris už kraštoryrą 1974 m. buvo nuteistas 6 metams, š.m. birželio 15 d. įteikė raštą kompartijai ir vyriausybei, protestuodamas prieš religinę ir tautinę priespaudą. Šiuo metu jis yra kažkurioje Sov. Sąjungos darbo stovykloje.

savo projektais ir nuosirdžiu darbu "Vaivorykštės" projekto vykdyme. Daniaus yra paskutinių metų komercijos mokslų studentas. Povestuvinei kelionei jaunieji išskrido į Bahamų salas.

— Silvija Akstinaitė ir Arūnas Staškevičius susituokė rugsėjo 25 d. AV par. šventovėje. Apeigas atliko Arūno pusbrolis kun. J. Staškevičius, Delhi ir Londono liet. parapijų klebonas, kun. St. Kulbis ir AV klebonas. Vaisės vyko parapijos salėje. Daug giminių ir svečių dalyvavo iš arti ir toli. Arūnas Staškevičius mokytojų tautiečių kariuomenės mokykloje prie St. Jean, Que., o Silvija Akstinaitė dirbo banke "Litas".

Sol. Gina Capkauskienė po vasaros poilsio laiką atostogavo Putname, N. Pradedosios Marijos seselių globoje, ypač seselės Margaritos. Čia ji rado tikrą poilsį — fizinį, ypač dvasinį; gėrėjos tradicinę seselių rengiama švente ir labai įdomia mergaičių stovyklautojų atliktą programą.

Seštadieninė mokykla jau veikia. Tėvai, nesiskriausime savo vaikų, šeštadieniais atsiuksime juos į lietuvių mokyklą. Čia jie daug ko išmoks ir ras lietuvišką draugystę. A. A.

Didžiųjų pasaulio dailininkų paveiksai iš valstybinio Leningrado muzėjaus ir Ermitažo yra atvežti į Montreali "Musée des beaux-arts" (3400 avenue de Musée) parodai, kuri atidaryta spalio 6 d. ir truks iki lapkričio 14 d. Išstatyta 42 paveiksai. Jie apkeliauo kaikuriuos S. Amerikos centrus ir po montreališkės parodos bus gražinti į Leningradą. Pirmą kartą sovietinė valdžia išleido juos užsienin. K.

Jaunatvišką nuotaiką sudarė gintariečiai, kurių buvo daug. Netruko šokių, ratelių, lietuviškų dainų, prie kurių prisidėjo ir AV choristai. Vaisės dalyvavo per 170 svečių, jų tarpe net iš tolimos Argentinos. Kristina baigė meno mokyklą ir dirba savo srityje. Ji daug padėjo

savo projektais ir nuosirdžiu darbu "Vaivorykštės" projekto vykdyme. Daniaus yra paskutinių metų komercijos mokslų studentas. Povestuvinei kelionei jaunieji išskrido į Bahamų salas.

— Silvija Akstinaitė ir Arūnas Staškevičius susituokė rugsėjo 25 d. AV par. šventovėje. Apeigas atliko Arūno pusbrolis kun. J. Staškevičius, Delhi ir Londono liet. parapijų klebonas, kun. St. Kulbis ir AV klebonas. Vaisės vyko parapijos salėje. Daug giminių ir svečių dalyvavo iš arti ir toli. Arūnas Staškevičius mokytojų tautiečių kariuomenės mokykloje prie St. Jean, Que., o Silvija Akstinaitė dirbo banke "Litas".

Sol. Gina Capkauskienė po vasaros poilsio laiką atostogavo Putname, N. Pradedosios Marijos seselių globoje, ypač seselės Margaritos. Čia ji rado tikrą poilsį — fizinį, ypač dvasinį; gėrėjos tradicinę seselių rengiama švente ir labai įdomia mergaičių stovyklautojų atliktą programą.

Seštadieninė mokykla jau veikia. Tėvai, nesiskriausime savo vaikų, šeštadieniais atsiuksime juos į lietuvių mokyklą. Čia jie daug ko išmoks ir ras lietuvišką draugystę. A. A.

Didžiųjų pasaulio dailininkų paveiksai iš valstybinio Leningrado muzėjaus ir Ermitažo yra atvežti į Montreali "Musée des beaux-arts" (3400 avenue de Musée) parodai, kuri atidaryta spalio 6 d. ir truks iki lapkričio 14 d. Išstatyta 42 paveiksai. Jie apkeliauo kaikuriuos S. Amerikos centrus ir po montreališkės parodos bus gražinti į Leningradą. Pirmą kartą sovietinė valdžia išleido juos užsienin. K.